ပှယျိၩရှိအလံၤဖိ

ဆၪမၬလိၪလဆ့ၫအဂၤ

ပိုးကရင်ဖတ်စာ

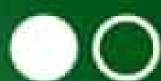
ပထမတန်း

တိုင်းရင်းသားဘာသာစာပေပြုစုရေးအဖွဲ့မှ ပြုစုသည်။

(၂၀၁၈-၂၀၁၉)ပညာသင်နှစ်

အခြေခံပညာဦးစီးဌာနမှ အခမဲ့ဖြန့်ဝေပါသည်။

ပှဖျိုးရှိအလံၤဖိ

ဆၢ့မၤလိၢ်လဆၢ့အဂး

ပိုးကရင်ဖတ်စာ

ပထမတန်း

ကိုင်းရင်းသားဘာသာစာပေပြုစုရေးအဖွဲ့မှ ပြုစုသည်။

ဆၢဖှၢကီၢ်

ဖျိၣ်ရှိလံၤလဲဆၢဆၢးပၢ်ဆၢးလၢၤခမံတၢ် အီၤကိၤအီၤကီၢ်ပိးလၢၤအၢဘျုးကီၢ် ဒုးကဲၢ်ထၢ လံၤလဘံၤယီၢ် ဘဲၢဖျိၣ်ရှိလံၤဆၢဖီအခၢ့ထံၤလဆၢအဂၤနီၤလီၫ. လၢလံၤလဘံၤယီၢ်အဖၢ ဆၢမၢ လီၤအီၤဝ့ၢ(၉)ဆၢတၢ, ဆၢမၢလီၤလဆၢဘၢလဆၢအဖၢနီၤ ဆၢအၢနၢဘဲၤဖၢထၢအဆၢ (၃)ဆၢဒၢဝ့ၢဆုဆု ဘဲၢလံၤဆၢဖီအဘိၤနီၤလီၫ.

ဆၢလဖၢနီၤမွဲဝ့ၢ -

အခၢ့ထံၤလဆၢ - ဆၢမၢလီၤ(သင်ခန်းစာ) လၢဆၢမၢလီၤအခၢ့ထံၤလဆၢအဖၢနီၤ ဆၢဘီၤလီၤနဲၤဂၢထၢဆၢမၢလီၤဖိၤဘၢ လၢကဖိဒဲ့ယၢနၢဝ့ၢ ပှဖျိၣ်ရှိအလံၤမှၤဖျိၣ် (ဗျည်း)ဘၢ, ထိးဆၢထီၤဘုအီၤကၢ့ထဲးပုလၢ လံၤလူဘီၢ (သရ) ဒဲလံၤခဒီၤ (သတ်ပုံ)နီၤ အလူဘီၢထၢဝ့ၢဒဲ မွဲအအီၤထဲးပုဝ့ၢလၢအခီၢပယီၢလဖၢ ကမံၤဘၢကမံၤ စၢထၢဝ့ၢရှၢခိ, အၢထၢဝ့ၢ ကဆၢဘၢ ကဆၢ ထီၤစိၤလၢလံၤအီၤဒံၤ (ဗျည်းတွဲ)လဖၢ ထိးအလူနီၤလီၫ.

နံၤဆၢလဆၢ - ဆၢဖိ (ပတ်စာ) လၢဆၢနံၤဆၢလဆၢယီၤအဖၢ လံၤဆၢချဲၤအဖျိၣ် လၢဆၢမၢလီၤကိၤဝဲၤလဖၢနီၤ ဆၢအၢဖၢဒၢနူစူၤကီၤထၢ ဆၢချဲၤဖျိၣ်ဘၢ လၢဆၢချဲၤအဖျိၣ် ဘဲၢလံၤ ဆၢဖီအဖျိၣ်ဖၢခိလဖၢ, ဘဲၢအဘၢထွၢဒၢလၢဆၢဂဲၢထဲၤမၢလီၤဝဲၤလဖၢနီၤ စၢထၢလၢအရှၢ ဒဲထီၢထၢဝ့ၢ ကဆၢဘၢကဆၢနီၤလီၫ. လံၤဆၢဖီအဖျိၣ်လနၢနၢ မိအီၤဒၢဝ့ၢလၢအခီၢပယီၢလၢစဲၤ လၢအဂၤဒၢဝ့ၢဆုဆုဝ့ၢဝ့ၢဆုလီၫ.

ဘၢဆၢလဆၢ - မၢလီၤယိ (လေ့ကျင့်ခန်း) ဆၢလၢခဲၢထုအဆၢယီၤ မွဲဆၢအဆၢ လၢအထီၢထု လၢဆၢမၢလီၤလဆၢအဖၢတၢ, ဘဲၢဘီၤဆၢလၢဆၢမၢလီၤဖိၤဘၢ ဂဲၢထဲၤမၢလီၤဝဲၤ, ဒဲဖိကိၤခွံယူၤလဖၢနီၤ, ကဆၢထွၢအဝ့ၢဘၢလၢ ကဝ့ၢထၢဘၢထၢလၢဆၢမၢလီၤလံၤယီၤ ဒဲကအၢ ထၢဂီၤထၢဝ့ၢအဂၤ ဆၢမၢလီၤယိလဖၢ အဒီၤအထုရှၢခိ ဘၢဆၢဖှၢလၢထၢဝ့ၢလၢ ဆၢကမၢခွါ မၢဂၢ ဆၢမၢလီၤဖိၤလဖၢအဂၤနီၤလီၫ.

ဘဲၢဘီၤဆၢထီစိၤကထၢဘၢဝ့ၢအဂၤနီၤ ဆရၢလၢအဘီၤလီၤဆၢမၢလီၤဖိၤဘၢ အှၢဘီၤလီၤဆီၢ, ဆၢမၢလီၤလဖၢ ထိးဆၢမၢလီၤဖိၤဘၢ ဝ့ၢယၢနၢဝ့ၢပှဖျိၣ်အလံၤမှၤဖျိၣ်, လံၤလူဘီၢ, ဒဲလံၤခဒီၤ, ပုထဲး လံၤအီၤဒံၤလဖၢတၢ, ထိးနီၤကကျၢ ဆၢကယီၢထၢဝ့ၢလၢ ဆရၢဘီၤလီၤဆၢလဖၢအဂၤဒဲ ပှမၢလီၤ ဆၢဖိၤဘၢအဂၤနီၤလီၫ.

မွဲလံၤဖိၤကဘံၤယီၢ် ကဲၢထၢဝ့ၢဒၢဆၢမၢဆၢလၢ ကဘၢခိးဘၢတၢပှဖျိၣ်ဖိၤလၢ ကဝ့ၢထၢ ဘၢထၢဆၢမၢလီၤထဲၤအလံၤအလဲအဂၤနီၤလါဆံၤ.

ဖျိၣ်ရှိလံၤလဲခမံတၢ်

လံၤအမၢ

ဆၢဝံ	ဆၢအဂံးအကျိုၤ	ဘျိုၣ်ဖး
၁.	ဆၢမၤလိၢကဒၢထဲၤ	၁
၂.	ဆၢမၤလိၢ-၁, ဆၢဖီ-၁	၂
၃.	မၤလိၢယိ-၁	၃
၄.	ဆၢမၤလိၢ-၂, ဆၢဖီ-၂	၄
၅.	မၤလိၢယိ-၂	၅
၆.	ဆၢမၤလိၢ-၃, ဆၢဖီ-၃	၆
၇.	မၤလိၢယိ-၃	၈
၈.	ဆၢမၤလိၢ-၄	၈
၉.	ဆၢဖီ-၄	၉
၁၀.	မၤလိၢယိ-၄	၁၀
၁၁.	ဆၢမၤလိၢ-၅, ဆၢဖီ-၅	၁၁
၁၂.	မၤလိၢယိ-၅	၁၄
၁၃.	ဆၢမၤလိၢ-၆	၁၄
၁၄.	ဆၢဖီ-၆	၁၅
၁၅.	မၤလိၢယိ-၆	၁၆
၁၆.	ဆၢမၤလိၢ-၇, ဆၢဖီ-၇	၁၇
၁၇.	မၤလိၢယိ-၇	၁၉
၁၈.	ဆၢမၤလိၢ-၈, ဆၢဖီ-၈	၂၀
၁၉.	မၤလိၢယိ-၈	၂၂
၂၀.	ဆၢမၤလိၢ-၉, ဆၢဖီ-၉	၂၃
၂၁.	မၤလိၢယိ-၉	၂၆

၂၂.	ဆၢမၤလီၤ-၁၀, ဆၢဖီ-၁၀	၂၇
၂၃.	မၤလီၤယီ-၁၀	၃၀
၂၄.	ဆၢမၤလီၤ-၁၁, ဆၢဖီ-၁၁	၃၁
၂၅.	မၤလီၤယီ-၁၁	၃၅
၂၆.	ဆၢမၤလီၤ-၁၂, ဆၢဖီ-၁၂	၃၆
၂၇.	မၤလီၤယီ-၁၂	၃၇
၂၈.	ဆၢမၤလီၤ-၁၃, ဆၢဖီ-၁၃	၃၈
၂၉.	မၤလီၤယီ-၁၃	၄၃
၃၀.	ဆၢမၤလီၤ-၁၄, ဆၢဖီ-၁၄	၄၄
၃၁.	မၤလီၤယီ-၁၄	၄၆
၃၂.	ဆၢမၤလီၤ-၁၅, ဆၢဖီ-၁၅	၄၇
၃၃.	မၤလီၤယီ-၁၅	၅၀
၃၄.	ဆၢမၤလီၤ-၁၆, ဆၢဖီ-၁၆	၅၁
၃၅.	မၤလီၤယီ-၁၆	၅၃
၃၆.	ဆၢမၤလီၤ-၁၇, ဆၢဖီ-၁၇	၅၄
၃၇.	မၤလီၤယီ-၁၇	၅၇
၃၈.	ဆၢမၤလီၤ-၁၈, ဆၢဖီ-၁၈	၅၈
၃၉.	မၤလီၤယီ-၁၈	၆၀
၄၀.	ဆၢမၤလီၤ-၁၉, ဆၢဖီ-၁၉	၆၁
၄၁.	မၤလီၤယီ-၁၉	၇၀

ဆၠမၞလိၢ်ကၥၜ်ထဲ့

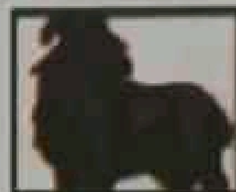
-ါ   ံ   ့   ဲ   -ၬ   -ၪ   ု   ူ   ိ   ီ

-ၞ   -၊   -ၢ   -ၤ   -ၥ   -ၣ   -ၦ   -ၧ   -း

ၯ   ၗ   ၫ   ၜ   ၀ှ

ၥဒ၊

နိဒ်၊

ဘၞ၊ဖၢထ်

ချံဘၞ၊

ထၞဂူ

ဆၢဖိ

နဒၢဘၢဆၠလဖ၊ဓ၊
မှမှအဆၠလဖ၊
ဆုလှုအ၊အ၊
အုတၠလတၠ
ဝံၞအမူၥ၊ဘံၞဆံၞ
မှၞအဲ့, ယ၊ဆဲ့, ၥဒၠပဲၢ
ယှုၥ၊, ထံၞၥ၊, ဘ၊အၥ၊
ယ၊လံၢအယ၊ဆၠ

ထၠၣ်ခီ၊

ခိၞဒ္ဒၢၥ၊အမံၠဘၠ
ဆၢၠဝုၢဒ၊, နၠမၢလှုချူ
ထီးလှုနၥၞလ၊အထူၞ
မိဘ၊ၥၞလိၞနပလူ(ဆဲၢ)

ဆၢ့မးလိၤ – ၁

Vowels & Tonemark

(ဒိၣ့လိၤဘၢလါလံၤမှၤဖျိၣ့လဖၢ လၢအဆီၤထံးပှၤ လံၤလှဘီၢခဲလံၤထီးနံၣ့လဖၢ
လဆၢ့ဘၢလဆၢ့ဆံး)

ါ	း	ံ	ဲ	့	ၢ	ၤ	ၢ့	ၤ့	ၢ်	လဖၢ
ကါ	ကး	မံၢ့	နၢ	နံၢ	ထၢ	စၢ့	ယၢ့	၀ံၢ့	ဆံၢ	
ခါ	ခး	အံၢ့	လၢ	ဆံၢ	ဒၢ	အၢ့	ခၢ့	ထၢ့	ခံၢ	
နါ	လး	လံၢ့	ယှၢ	၀ံၢ	မၢ	ထၢ့	မံၢ့	အၢ့	ဒံၢ	
လါ	ဒံး	ဖၢ့	ခံၢ	ခံၢ	၁ၢ	နံၢ့	ဒံၢ့	နၢ့	ဖံၢ	
ယါ	၀ံး	ဒၢ့	မံၢ	မံၢ	ဝၢ	၀ံၢ့	တံၢ့	အံၢ့	ထံၢ	

အၢ့လါ

ဘၢ့ဘၢၢ

အံၢ့ထံ

ခံၢ

ဒၢ့တၢ

ဆၢ့ဖိ – ၁

ယဖါဖါလှၢ့လှၢ့မးကး
ယမှၢ့မှၢ့အကဘၢ့လဘံၢ
ယဂါဂါအယါဘၢ့လဖၢ
ယမှၢ့အမၢဝံအဂၢ့လၢ.

ဖါအၢ့လၢအပနါ ပနါအခၢ့ဆၢ
လှၢ့ကခါဘၢကခါ,
ယဆရၢအမၢအၢ့ထံးၢအဘၢ့လဖၢ.
မှၢ့မှၢ့အၢ့မးနးရှၢအမံၢဘၢ့အၢအၢ.
ယဒၢဘၢယဂါခံၢအဆၢ့ဖါလံဘံၢ.
အဂၢလှၢ့လးဖှၢ့ဖှၢ့ မှၢ့မှၢ့လှၢ့အၢ့ဂ
အကဘၢ့.

မှၤဒးဂ့ၤအကဆှၢဖၢထံလၢၦၤ
အဝ့ၢခးနူဆှၢမ့ၢ်, ခံဘၣ်, ဝံၤ,
ပအှၤဘၢအယၤ
အဝ့ၢထနါအဂံၤဂ့ၤဂ့ၤဘၢဘၢ
အဂံၤဝးဂ့ၤ, ဖံဖံလၢၤလၢၤ.

မၤလိၢ်ယိ - ၁

၁. *ထီးနဲ့ၣ်ဆၢကျိၤအဖျိၣ်ဒဲ လံၤခ့ဒိၣ်အဒိၤလၢယၤယီၢ်ဆံၣ်. အဒိၢ်ပယီၢ်မ့ဆၢနီၤလဲၤ.*
ကၠၣ်, ကဆှၢ်, ခံဘၣ်, အှၤလၤ, အှၤဂၤ, အှၤဟၤ, ထနါ, ဝံၤပၤ,
မၤကၤ, ဂ့ၤဂ့ၤ.

၂. *ဒုးကဲၤထၣ်ဆၢကျိၤဖျိၣ်လၢယၤယီၢ် လၢဆၢကျိၤဖျိၣ်ဆံၣ်.*
ဝံၤ, ဒံၤ, ဒံၤ, ဒုၤ, ဒၣ်, ခၣ်, နံၣ်, လံ, စၣ်, ဂံၤ, ဝး, မါ,
ခံၢ်, ဟၣ်, ဂ့ၤ, ဖံၤ, ဖံၤ, လၤ, လၣ်, ဆၣ်

၃. *ဃုနူလံၤဖျိၣ်လၢအကြၢးဝ့ၢနီၤ ဒဲမၤလၢပှၤထၣ်ထဲၤဆၢအလၢ့ကီၢ်လၢနီၤဆံၣ်.*
(၁) ယ-မၤနူခံၢ (ဖါ, ဂါ, ဘၣ်, စၣ်, နၣ်)
(၂) ယ-ယၤအ-အှၤ (အှၣ်, ထၣ်, ဝံၣ်, ဝံၢ်, ခံၣ်)
(၃) -နၣ်လၣ်,-လဘံၣ်-လဘံၣ် (အှၣ်, စၣ်, ယၤ, ကၤ, ဘၤ)
(၄) ယ-အှၣ်-ထံ (ဖံၤ, ဒံၤ, နံၣ်, အံၣ်, ဒံၣ်)
(၅) နၤ-ဘၤအ-ဘၣ် (ရၤ, ဝၤ, မံၢ်, ခံၢ်, ဒံၢ်)

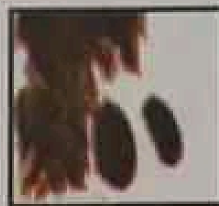
ဆၢမၤလိ - ၂

(ဒိၣ်လိၤဘၣ်လါလံၤမ့ၤဖျိၣ်လဖၢလၢ အဒိၤထံးမူၤ လံၤလူဒီၤခဲလံၤထီးနဲ့ၣ်လမၢ လဆှၢဘၢလဆှၢဆံၢ)

ၢ်	း	့	ဲ	ၤ	ၢ်	ဒံ	ၣ်	ၢ	ၢ်	ၤ	ၢ်	ၣ်	ၢ	ါ
ထံ	ဖှၤ	ယၤ	ကၢ်	ကူၢ်		ကၢၣ်	လၢၢ်	ကဲၢ်	ထၣ်	ဒိၣ်	အၣ်	ယါ		
မ့	ထူၤ	လၤ	ခံၢ်	တၢၢ်		ဘၢၣ်	နၢၢ်	နဲၢ်	ခဲၣ်	တဲၣ်	နၣ်	ခါ		
နူ့	ဆှၤ	ဝ့ၤ	ဆံၢ်	မံၢ်		ကဲၣ်	ခၢၢ်	ဆဲၢ်	ဂၣ်	ကဲၣ်	ထၣ်	ဆၢါ		
ခဲ	ခုၤ	လံၤ	ဒံၢ်	ဒဲၢ်		ထဲၣ်	မၢၢ်	ဒုၢ်	ဂဲၣ်	ပဲၣ်	ထဲၣ်	ရှါ		
လၢ	ထံၤ	လှၤ	ဖံၢ်	ရှၢ်		ဆၢၣ်	ဘၢၢ်	မှၢ်	တဲၣ်	နဲၣ်	ဘဲၣ်	ဇါ		

ဖၢၣ်ထံၣ်

ဂံၣ်တၢၢ်

ဆၣ်လှၢ်

တငံၢ်

နဲၢ်အၣ်

ဆၢဖိ - ၂

ဖါအပနါဖၢနံၣ်လၢအဒိၣ်, အနၣ်ဆါဒၢဝ့ၢ်ဘၢမၤနဲၣ်. ဖါဖှၤဝၤ, ကဲၣ်ဖၤမၤကဲၢ်ထၢ်ရှါ. ဖါကဲၣ်ရှါ ဒၢၣ်ဘၢၣ်ယံၣ်, ပငံၤအရှါနၢၣ်, ခၢၣ်ဝ့ၢ်ဂ့ၣ်ဂ့ၣ်. ဖါထဲၣ်လယၤ, ထဲၣ်နဲၣ်, ထဲၣ်ဒၣ်, ဒံထဲၣ်ဖါ ဂါဘၢၣ်. ဂံဖှၤအှၣ်မှၣ်အဲၣ်ဒိဒၢၣ်, စဖှၣ်ယဲ ဒၢဘၢနံၣ်ထၣ်.

စဖၣ်အှၣ်မှၣ်အဘၢခၢၣ်ထၤ, စဂ့ၢ်ဘၢ, ဘၢမဲၢ်ဘၢစဲၣ် လှၣ်စဲၣ်လၢဂံၣ်ဖါလၤ. ဘံၣ်ထဲၣ်အခံဘံၣ်လၢဘၣ်, ပဲၣ်ထၤ လှၣ်ထူၤ ဘဲၣ်ဝံၣ်ဝၣ်. ခလဲၢ်ကလှၣ်လဘှၢ်ယၢ, ဘဲၤလံၣ် စဲၣ်နူ့ဂံၤထဲၣ်လဘၢ. ဆၢမံၣ်အရှါ, ဝံၣ်အဖါ ပဒိၣ်မံၣ် ဒိဘံၣ်ဘံၣ်. တၢၣ်အှၤခၢ နဲၣ်အှၤဘံၢ်, ဘၢမၢၣ်ခၢၣ်ဘဲၤတၢၢ် လဘၢခဲၣ်ကံၢ်.

ယနါဝဲၤဆၢယၤဆၢလၢ်ၤ, နဂ့ၤလၢၤဒံးဘၣ်ဧါ. ထံၤလၢၤဝံၤ, မ့ၤလၢၤဖံၤ, ဆၢဂဲၤခံၤလၢၤ ဆၢဖှၤလၢၤမါ ပံၤ. နဒၢဘၢဝံၤထံၤခါလၢၤ လၢထံၤဖၢၤ အနဲ့ၤထံၤဧါ. ယဒၢဘၢခံၤဘၢၤ, ပဒိၤစုံၤတံၤဝၤ လၢအယဲၤတၢၤ, ယဒိဝဒၤယါထံၤဍူတ့ၢ်ဂ္ၤဘၢစဲ. အတ့ၢ်ဝံၤမၢၤလၢထံ အဖှၤလၢ ဍူတ့ၢ်ဆ့.

မၤလိၢ်ယိ – ၂

၁. *ထီးနဲ့ၤလံၤခီၣ်အခီၣ် ဒဲဆၢချံၤအဖျိၤလဖၢယီၤ အခီၢ်ပယီၢ်ဆ့ဆံၣ်.*
ရှၤၥၢၤ, ကှၤဝံၤဘၢ, လၢဂံၤအဘၢ, မ့ၤရှၤ, တငါၤ, ဖန့ၤထးကၢ, ဒဲၤယၤကၢၤ, ကၢၤကပၢၤ, ယၢၤဘံၤ.

၂. *ဒုၣ်ကဲၤထၢဆၢချံးဖျိၤလဖၢယီၤ လၢဆၢချံးဖျိးလဖၢဆံၣ်.*
ကၢၢ်, ခံၤ, နၢၢ်, တၢါၤ, ဝံၤ, ဝၤ, ဆူၤ, ကဲၤ, ဆၢၢ်, ခဲၤ, ပံၤ, အံၤ, ထဲၤ, ဆဲၤ, နဲ့ၤ, အဲၤ, ကဲၤ, တဲၤ, နၢၤ, မၢၢ်, လၢၢ်, ခၢၢ်, ဘၢၤ, ထဲၤ, ဒဲၤ, ဆံၤ, လံၤ.

၃. *မၤတီၤထၢထဲၤ ဆၢချိၤဖျိၤလဖၢယီၤဆံၣ်.*
(၁) စှၤစံၤခၤန့လဘံၤစဖှၤ
(၂) ခံၢဘၢၤခဲၤခၢအခၢဘၢ
(၃) ဒ့ၢယၢဆၢဆၢၤလၢၤဘၢပအၢဘၢ
(၄) ဆံၤဆံၤမ့ၤဘဲၤမၤဆံၤထၢ
(၅) ဒ့ၤဒ့ၤကအဲၤဘၢခၢၤအခၢ
(၆) ဆၢရှၤဆၢနၢၤကဖှၢနၢၤဝံၤထံၤဂၢထံ
(၇) အဂံၤဖၢၤ ဒ့ၤဒ့ၤလ့ၤထၢလၢ မၤဖှၤထၢ.

ဆၧမၩလိၪ - ၃

(ဒီၫလိၪဘၪလါလံၬမ့ၬဖျိၫလဖၪလၧ အဒိၪထံးပုၬ လံၬလူဒီၢခဲလံၬထီးနဲ့ၫလဖၪ လဆၢ့ဘၪလဆၢ့ဆံၫ)

-ါ -ံ -့ -ႇ -ၫ -ၪ -ု -ူ -ိ -ီ -ဲ -ၩ -ၪ -ၢ -ၬ -ၫ -ၩ -ၪ -ၢ -း

ထု နူ ကူၪ ခူၪ ဆံး လၧး နၧၢ ဆၧၩ တၪၢ ခုၬ ကိၢ နီး

ဖူၢဖူၢ ဆူၬပၪ ယူၩယၪ ကူၩဘုၪ ပူၪထံ

ဆၧဖိ - ၃

ဖူၢဆံၫ, အပ့ၬနါလလုၩလံၫ, အဝ့ၢကဲၩရှၢ လၧဝၢကဲ့, အဝ့ၢထဲၢဒၩ, ထဲၢနဲၩ, ထဲၢခနံး, ထဲၢပထးဒဲ ထဲၢဆၧအဂူၢဂၩလဖၪဆ့တၫ, ဟဲလုၩဝ့ၢလၧ အဘၩဆၧၩ အဖၧၩ ဒုၩဒုၩဘံၫကံၫ ခၪၢခၪၢလ့.

ဒှၪနဖဒံၫဒုၫနူဂူၢဆၢ လၧအဒၩတၢၢဖၧၩ ပၧၢလံၪၢလါနၢ ပဲးဘဲၢယၬထုဖၪဝ့ၪအှ. ပူၫဂ့ဒဲဆုၫထၬဝ့ၢ ခၪၢခၪၢဂ့ၩကၪ. အဝ့ၢမၩဆၧလၧအဘၩဆၧၩဒဲ ဆၧအဲၪဘၪဆၧမၩအဖၧၩတၫ, ဂူၢဂၩမ့ၬလဲၫအလးအီၪအှ.

ဘုၪအထံၫလဖၪ ခူၩလုၩလူၬယူၫ. ဘုၪသၪမံၢဘုၩတၫ ဆၧဘၪကူၫဝ့ၢလုၩဘူၫကလူၬလီၢ. ဖါဖါလုၩလုၩလၧ အဆံၬ ဖၧၩ, လၧၢထုၩဘုၪလၧဆၧကူၫထၬဝဲၩလဖၪနီၪ, ဂဲၢထဲၩထုၫနူ ဘုၪလၧၢလဖၪလၧအလဲ့ၢတၫ, တၩလုၩထၬဝ့ၢလၧခရဲးဖၧၩ လဂဲးဘၪလဂဲးလူၬယူၫ. "ခရဲးအှၪဝဲၢဆၧရှူလုၩ, မုနၩ လၩဖုၩဖုၩ, မ့ၢအဲၩမံၢ, ယၪအုၩဆ့ၫ, အုနၩအုၩဂၩဆံၫ ဂၩဆံၫ."

ဆၢခံၤဆၢခါအလၤလဖၢ လၢ်လဂ့ၤ. ဆၢဆူၢဆၢခဲ့ၥ်ၢ ကဘၢဆ့ၤနၢၤ. ဖ့ထူၥ်ၤထဲၤ လၢ်ကူၤလဖၢ, ဒူကဲၢထျၥ်ၤမူဆံး. နဒၢယၢ်ယါရၢ် အထံၤဓၢ. ရံထူထၥ်ၤထၢ မံၤဘၤအချထံၤ ဝဝဆံး. တရူၤလၢ်ထူခဲးဝၢ, နဲၤဝၢ, ဖဲၤဝၢ, လၢဝၢလဖၢ, ဝဲၢထဲၤနူလၢဂံၤဆံး. ချၤထဆၢ ဖၢၤလဲလဲ ဝ့နူ(ဒုၤနူ)လၢ်ၥ်ၤလၢလဖၢ, ဝၢလၢ လဖၢဆံး. "ၥ်ၤထဲၤလၢ်ကူၤလၢ်ဖ့ထူ, ဆၢဆူၢ ဆၢခဲၤ, ဘၢခဲၤကံၤ, ဝှၤလၢ်ဆၢထံၤမၢဂ့ၤထ, လၢခဲၤထဲၤမီကဲၢနဂဲးဘၤ."

မၤဆၢဂ့ၤဂ့ၤ, အၢဆၢနူဘၢစ့ၤ

ဝှၤလၢ်ထဘၢခါ, ယၢ်ချူ, ပူထံ, နံၢထံ, ဆၢဂဲၢ, အံၤထံ, ယၢဘၤ, ဒဲထံၤလဖၢ အၢအၢ ဆံး. မၢလူထ နးဂ့ၤလူ လၢကလူထံၤလၢ ထံၤလှၤချၤထံၤအဂးဆံး. ပဒၤထဆၢကဓ့ဒဲ ဒုၤဒုၤကကံၢ ထ့ဘၢအဂးဆံး. ပဒၢနူချူအဒံၢ, ဆၢမံၤအဒံၢ, ဂူအဒံၢလဖၢ လၢပုၤဖၢၤဝှၢဝ့ၢဆ့. ထီးလၢ်နၥး လၢဆၢအဆူၤဖၢၤ အဘဲၢအဖၢၤ လၢဂူၥ်ၢလၢ်ၥ်ၢဆံး. အၢဒုၤဆၢဝူၢဆၢဝၢလဖၢ, တၤလၢ်လၢနံၤ(ဝရှူ) အဖၢၤ ဒဲလၢ်အၢဆၢလၢ နကနူဘၢစ့ၤအဂးဆံး. "ၥးလကဲၢလၢဂူၢကဂး မံၤအဂ့ၤကမၢလၢ်ထး."

မၤလိၢ်ယိ - ၃

၁. *ထီးနဲၣ်ထၢလံၤထီးနဲၣ်အခီၣ်ခဲဆၢချဲၣ်လၢမၤယိၤ အခီၢ်ပယီၢ် မ့ၢ်ဆၢနီၤလဲၤ.*

လၢလံၣ်, ဒုၣ်ဒုၣ်, ပဲၢ်လၢ, ဖဒၢ်ၣ်, ပဲးဘဲၤ, စုၤလၢ, ဆၢခဲၢ်, ရံၤထ့ၤ, ယၢခူၣ်, တရူၢ်လၢ, ထၢမံၤဘၢ

၂. *ဒုၣ်ကဲၤထ့ဆၢချဲၣ်ဖျိၤလၢမၤယိၤ လၢဆၢချဲၣ်ဖျိၤဆံၣ်.*

ကၢၤ, ခဲး, ပၢၤ, ပၢၤ, ကူၤ, ဂူ, ဂူၤ, ခုၤ, ယူ, ယၢၤ, တုၤ, ဆုး, ဆၢ်ၤ, စူၣ်, ဒူၣ်, လူၤ, ပူၤ, ခံၤ, ဒံၣ်, ဝံၣ်, တီၤ, ယီၤ, ဂီး, နီၤ, အီၤ, ရှီၤ.

၃. *မၤပှၤထ့ဆၢချဲၣ်ဖျိၤလၢမါလၢမၤ ဘဲၢ်အကြၢၣ်ဝဲၢ်အခီၣ်နီၤဆံၣ်.*

(၁) ဂါနး-ထၢမ့ၤလၢအ-ဖၢၤ (ပူ, ထူ, နူ, ပုၣ်, ဒုၣ်)

(၂) မၤဘၢ်ၤ-နူအ-လၢအဖၢဖၢၤလီၢ. (ဒုၣ်, ထုၣ်, ဝုၣ်, ဘုၤ, ဒုၤ, မုၢ်)

(၃) အ့ၤ-ဘၢမၤဘီၤ,လၢအ-ထံၢ်နူဝ့ၢ်ထီးအကၢၣ်-ရှၢ-ဝ့ၢ်လ-လီၢ.

(ဒူၣ်, အူၣ်, လူၤ, ယုၤ, ထု,)

(၄) -ဆံၣ်-အဂ့ဒဲ-အဒၢ်ခၢၤဂ့ၤဝ့ၢ်လီၢ (မူၢ်, ဖူၢ်, ပူၣ်, လူၣ်, ဆုၣ်)

(၅) ဘ့ၤအ-ထံၢ်ဂ့ၤလၢဆၢအ့ၤအဂးလီၢ (ထူ, ပူ, နူ, ယူ, လူ)

(၆) -မ့ၤဂဲၢ်ထ့ၤ-,ဖၢၤ-ယဲဝ့ၢ်လီၢ (မု, နူ, ယူၣ်, ခူၣ်, ယုၤ)

ဆၢမၤလိၤ - ၄

(ဒီၣ်လိၤဘၢလါ လံၤမ့ၤဖျိၤခဲလံၤလှဒီၢ, ခဲလံၤထီးနဲၣ်အခီၣ်ထီးလှၤဆံၣ်)

ကါ နဲ ထဲၤ ဒိၤ မိၤ ထိၢ ပိၢ ဖိၤ ဒိၤ ရှိး

ခံ ဆၢ ဆၢ်ၤ ဒိၤ မိၢ ဝိၢ ညိၣ် အိၤ ဆိၤ မိး

ဂ့ ပိ မံၤ နိး နိၤ လၢၢ မိး ရှိၤ ကိၤ နိး

ဖိၢ

ဒိၤခိၤဝၤ

မိး

တလိၣ်

ထဒိၣ်

ယဒၢအၢထီၣ်စးကဝၤဒံဘိၣ်ယုၤ အၣ်ယၢလီၢ်. ဖါဖါလုၢ်ဒီးဖိၣ်, ဝဲၢထဲၣ်နူ့ ယၢကီၢ်, ယၢဒီၢ်ခိၢ်, ယၢထီၢ်, ယၢထီၤမိၢ်ကိၣ်, ယၢအီၣ်, ယၢဒီၣ်, ယၢလီၣ်, ယၢရှၢ်ဖိၤ, ယၢစီၤ မူ့, ယၢအီၣ်ကလိ, ဒ်ယၢဂူအီၣ်တၢး, ဖှၢအၢ စိၤ ဂါနးလနၣ်လီၢ်. "ယၢဖိၢ်ယၢလံၤအီၢ်ထုၣ် ပိၣ်, ဖါမိလုၢ်ဒီးဒံၤလၢထီၣ်."

ပဂၢ်ၤဘၢထီၤမံၤဂဲၢလၣ်အၣ်ဘုၢ်လၢခိၢ်လး ဖၢၤ လၢပယဲးမီးလၢ လၤဖုၤဖုၤအခါလီၢ်. ၁ုၤထၢ တဲၤခိးဆၢအလးနီၢ် လၢခိၢ်လီၣ်ခ့ၢ်ထံးနီၢ်တၢ, ခၤတုၣ်ထီၤမံၤနီၢ် လၢကီၢ်ဆံး. ခံၢဘၣ်ခိၢ်လၢရှိၢ် နဲၣ်နီၢ်, မၤလၢအၢၤဆါထၢ ခဲၤခ့ၢ်လီၢ်. ဆၢဖုၤထုၣ် တၢး ထီၤထီၣ် လှၤဆဲၤလၢ ခဲၤခ့ၢ်အလီၣ်လီၢ်. မၤစိၤ ဒီၤထၢ ခုၤလၢယူအဂၤလီၢ်. ခဲဘၣ်လဖၢ အၣ်ဆၢ ၁ူၢ်ဆၢ၁ၢလူၤယူၤ. လံၢဘၣ်ဒ်ခဲဘၣ်နီၢ် နအၣ်နၣ် ဖၢ၁ုၢ်ဓၢ.

၁. ယဖါအမံၣ် မၤလီးဆံၣ်,
ပှကီၤယၢၤလၢ စထီၣ်ဆံၣ်.
ယမိအမံၤဂါဖိၢဘိၣ်,
ပတၢဝၢ်အမံၣ်, လၢထံၢယိၣ်.
၂. ယဝဲစီၤအီၢ်ဝှၢလဂၤ,
ယဖုဒ့ၤမှုၢ်အီၢ်နံၢဂၤ.
ဝဲစီၤအမံၣ် စကီၢ်ဝ့ၢ်,
ဖုဒ့ၤအမံၣ်, နးဂ့ၤပံၢ.

၃. ယမၤလိၤလံၥ်အီၤလၢဆၢ,
ဝဲစီၤထိၣ်စီၤယူၤနံၤဆၢ.
ဒ်မုၢ်စၢၤထၢၣ်မၤလိၤလံၥ်,
ဖုဒၢဘၢံၤအီၤမိၣ်ပုၢ်ထံၣ်.

မၤလိၤယိ - ၄

၁. ဒုးကဲၤထၢၣ်ဆၢချဲးဖျိၣ်လၢဖၢယီၤ လၢဆၢချဲးဖျိးဆံၣ်.

ခိ	ကိၢ်	လိၣ်	ဒိၣ်	ထိး	ဖိ	နိၣ်	လိး	နိၣ်	ဖိး
မိ	ဘိၢ်	ပိၣ်	ပဲၣ်	လိး	ထိ	ၡိၣ်	နိး	လိၤ	ပိး
ယိ	တိၢ်	ခိၢ်	ထိၣ်	ခိး	ဂိ	ဘိၣ်	ထိး	အိၤ	ယိး

၂. စံၣ်ဆၢၦဆၢအၢၣ်စၢၣ်လၢဖၢဆံၣ်.

(၁) စထီၣ်ဆံၣ်အဂံၢ်ဒီၣ်ဖိၢအိၤပွဂၤလဲၢ.

(၂) စထီၣ်ဆံၣ်အမိ, အဖါ, အဝဲဒဲအဖုမုၢ်လၢဖၢအမံၤ ဘဲါဝ့ၢလဲၢ.

(၃) နဖါ, နမိအမံၤ ဘဲါဝ့ၢလဲၢ. နထၢၤဖုဝဲလၢဖၢအမံၤ ဘဲါဝ့ၢလဲၢ.
အဝ့ၢဝံၢမၤလိၢဆၢၤ ပွဆၢလဲၢ.

(၄) နထံၤနဝီၤလၢဖၢအမံၤ ပကီၤဝ့ၢဘဲါဝ့ၢလဲၢ. ဒုးဖျိၢထၢၣ်နထံၤနဝီၤလၢဖၢ
အမိ, အဖါ ဒဲအထၢၤဖုဝဲအမံၤ ယဲဒီၣ်ဆံၤ.

(၅) နဝ့ၢယၢ ယၢပွမံၤလဲၢ. ဆၢၤဖိၢဆၢၤပါပွမံၤလဲၢ.

၃. ဒုးဖျိၢထၢၣ် ဆၢချဲးဖျိၣ်လၢဖၢယီၤ အခိၢပယိၢဆံၣ်.

စၤကဝၤ, ယဲးမိး, ခံါဘၤခိၢ်, တဲၤခိၤဆၢၤ, ခုၤ, ခဲၤခၣ်.

SHOT ON REDMI 7
AI DUAL CAMERA

ဆၢမၤလိ - ၅

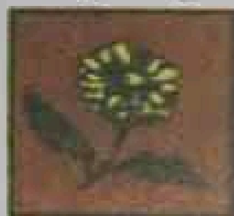
ဆၢဒိၣ်လိၢ်လံာ်အိၣ်ခံ (ဗျည်းတွဲ)

ထီၣ်နဲၣ် - (ခ့ၣ်လၢမ့ၢ်ဘၣ်သၢလံာ်လၢၤစဲ "ပှ" လၢဖျိၣ်နီၢ် ခ့ၣ်မ့ၢ်အဝဲၢကၤလၢမၤနီၢ်, သရၢ လၢထီၣ်ဘၣ်ဘၣ်အသၣ် သၢလံာ်မ့ၢ်ဖျါ, လံာ်လ့ၣ်ဒိၢ်ခဲလံာ်ထီၣ်နဲၣ်နီၢ်အလ့ၣ်ဒိၢ်လၢအိၣ်ဘၣ်, ဒဲအစိၢ်ပယီၢ်အိၣ်ဝဲၢဆ့အှ.)

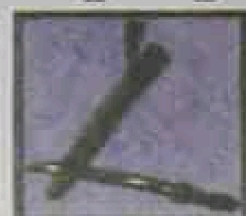
ပှ = ပှၡၢ, ပှဖျိၤ, ပှဖျိၤၡီ, ပှဖျိၤၡၢ, ပှဖျိၤလဆံၣ်,
(ဆၢဒိၣ်ဝဲၢနူလၢ - ပှၡၢအဂၤလီၢ်)

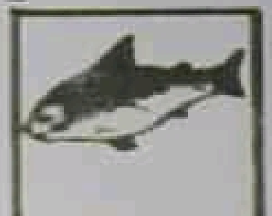
ၠ = ကၠ နၠ မၠ ကၠၢ် ကၠီၢ် ပၠံၣ် ပၠိၢ် ဘၠၢ် နၠါ
ခၠ ဖၠ တၠ ခၠံၢ် မၠီၢ် ဘၠံၣ် ဘၠီၢ် ဖၠၢ် ပၠါ
ပၠ ကၠ ဒၠ ခၠဲၢ် ပၠိၢ် ဖၠံၣ် မၠိၢ် ခၠၢၢ မၠါ

ကၠၢ်ဖၢထံး

ဖီပၠၢ

ကၠူၣ်ပံ

အကၠိၣ်

ယၢကၠိၢ်

ဆၢဖိ - ၅

အနၠါအနံၤနီၢ် မှၤကၠီၢစံၢ် လှၤလၢ့စိၤဝဲၢလၢဒိၣ်ပဝံၢ်လီၢ်. အဝဲၢဘၣ်ထူၤထၢ့ကဘၣ်ဝံၢတၢအှၤမူၤဂီၤ ဘၣ်ခၢ့ဂၤ ဝံၤမ့ၢ်မှၤနီၢ်လီၢ်. လှၤဆၢအဘိၣ်ဘၣ်နီၢ် နူဘၣ်အထံၤအဝိၣ် ပယၢၤလဂၤတၣ်, အမံၤလၢမ့ၢ်မှၤဘၤလီၢ်. အဝဲၢဝံၢ်လှၤထၢ့ လၢဖွၢဖၤတၣ်, ဒၢဘၣ်ဆၢအှၤဆၢအီၤအၢမံၤလီၢ်. အဝဲၢနံၢဂၤနီၢ် အှၤကီၢ်ကီၢပုၤကၠီၢ ဒဲလၢဖၤထံၢအဆၢ့တၣ်, လှူဝဲၢ စ့ၤလယၤယဲဆံၢဘၣ်လီၢ်. ပူတပၠါအနံၤနီၢ် မှၤကၠီၢစံၢ် ထဲၤထဲၤဝဲၢလၢအဂံၤလီၢ်. မှၤကၠီၢစံၢ် အလှူဒိၢ်ဘၠၢ်ဘၠၢ်လါနှၤ, လှၤဝမှၤလၢအဆၢအီၤမၤအဖၤလီၢ်.

ဝံၤဆရၢ ဘူၣ်ဖှစူၤဖှဆၢလဖၢလီၢ်. နးဆၢၣ်ကွဲၤ ထီးဆၢၣ်ဝံၤဆရၢအဆၢဖှၤကီၤ ဒဲထီးဘူၣ်အသးဘဲၤ ဝံၤဆရၢ အလှအဘိၤလီၢ်. လဲၣ်ပၢကျၢအသးဂ့ၤဘၢစံၤဃ. ဝံၣ်ကျၢၣ်ဖၢလထံး နီၤ လ့းကျိၣ်နူလၢလဲၣ်ဆံး. ဆၢလၢဝံၣ်ကျၢၣ်လဖၢနီၤ ဂ့းဂ့ၢလၢ ဝံၣ်မုအဂးလီၢ်. နးကျၢၣ်ဖိၤ ထီးကျၢၣ်မူၤကီၤ အၣ်ဖိၣ်ယၢမိသၢၣ်လီၢ်. မၢမှၤကွဲၣ်ခါလၢၤ ဝံၣ်ကျၢၣ်ဖၢလထံၤနီၤ အဖိၤခ္ဂါဝံၤ ကျိၣ်ဆၢ ထးဖျိၤထီးအပံ, လၢၤခါဂ့ၢကကျၢလီၢ်. ဂါနးဝဲၤထဲၣ်ကျိၣ်လ့း ဝထဲၣ်အကိၣ် ကျိၣ်ပဲၤဒ့းဒ့းနီၤဆံး. နးဘၢၣ်ကိၤလှၤဝ့ၣ်လၢၣ်ကိး ထံလၢအပုးဖၢၣ်နီၤလီၢ်. ခုလၢၣ်ထထံၤအကိၣ် လၢပုၤအဆၢ အနဲၣ်နီၤဆံး. ဝုထကျၢၣ်လၢဖၢၣ်ဘကိၣ်အနဲၣ်ထံၤနီၤဆံး. ဖိၤကွဲး ခိၤလၢၤထံ, ဒဲကွဲၤနီၤထီးအထံၤနီၤ နဝ့ၤယၢဃ. စံၣ်ဒၤဆၢကျိး အသးဒဲဝံၤမၢၣ်ပိၤလဖၢဆံး.

ထၢ ခိၣ် (ဒုၣ်ဒး)

၁. ဆၢကျိၤအသး, သးအကျိၤ,
မ့ၢ်ဂ့ၢဘဲၤဆၢဆၢနၢၣ်ထၢၤ.
ဘူၣ်ထဲၣ်ဆၢ, ဝံၤ လအိၤဘၢ,
ဒ့ၤဖိၤနူ, ဂးပုၤဆိးကျၢ.

၂. လုၤလါအဂ့ၤဒုးအိၤထၢ,
ဝံၤမိၤဖုလၢၤလအိၤအၢၤ.
ဝံၤထံၤ, ဂၤထံၤ, ဝံၤမၢၣ်ပိၤ,
လဆိၤရှၢၤထီးအိၤနးဆိၤ.

၃. ဝံၤမၢၣ်ပိၤဘ့ၤနူနဖၢၣ်,
ဘဲၣ်ဖၢလဝ့ၤဂ့ၤဒဲအမၢၣ်
ဝံၤမၢၣ်ပိၤနဖ့ၤအလး
သရူၤဆၢပိၣ်လးအိၤထး

၄. ဖိၤထိဖိၤဆံၤပဝ့ၢဒၤ,
ကနံၤမိဘၢဖိၤဒဲပှၤ.
ဝံၤမၢၣ်ပိၤမ့ၢ်ဝံၤဒုၤဒး,
ရၢစူၤဝဲၤ, မၤဂးကိၤပၢး.

၅. သးအကျိၤဒဲဝံၤမၢၣ်ပိၤ
ပဝ့ၢဖိၤဆံၤဒၤလအိၤ.
အိၤကျ့ၤပၤကၢၤတရှါရှါ,
ထီးဒုးကဲၤလၢပကဆါ.

၁. ကၠၢၤလံၤ, ကၠၢၤလံၤဆၢ့ဖိၣ်ပံၤ
ဝံၢနသၣ်လၢခံၣ်ခၢ့ထံး
ၥူၣ်ကၠၢၣ်လၢဂူၤအီၤကစၢ်,
မူၣ်ဖိၣ်ဖၢ့အီၤလံၤခံၣ်ယူၤ.

၂. မိမိဝ့ၤပဲၢ်ဆၢဂဲၤသၢ,
ဖါဂဲၢထဲၤနူယၤကၠိၤယၤ.
စူၣ်ဖံၣ်ခုၤအၢ့ဆူဝၤ,
ယၤအုၤကဲၢ့ဖးၤကလၢၤလၢ.

ထၢၣ်ဒိၤ – ဖိၤသၤမၤလိၤလံၤ

၁. ဆၤမၤလိၤဖိၤပဝ့ၢဒၤ,
ဆၤကိၢ့ၥ့ၤဂၤးပလိၢဘၤ,
ပဆရၢခံၤဘိၢ့လိၤပၤၤ
လၤဆၤအဲၤဒိၤလါကဲၤကၤ.
၂. ဘိၢ့နဲၢ့ယိၤပဝ့ၢဖိၤသၤ,
မိကဲၤဒံၤခိၤနါလၤယၢ
ဆၤမၤဂ့ၤလမံၢ့လါလါ
ဂ့ၤမၤပိၤလၢ့တရါရါ.
၃. မၤလၤဖၢ့ရိၤမိဒဲဖါ
ပုၤထဲးဆရၢဒဲသၤရါ
အဆၤအဲၤအခိးအတၤ
နၢ့ထၢ့ထဲၢ့ကိၤဒံၤကိၤကၤ.

မၤလိၢ်ယိ - ၅

၁. ထီးနဲ့ၤဆၢချဲၤမျိုၤလမၢ်ယီၤ ဒဲလံၤ်ထီးနဲ့ၤဒဲဆၢချဲၤအဓိၢ်ပယီၢ်လမၢ်ဆံၤ်.
ပူၤတပှါ, အနှါ, ဒံၤ်ကျူၤဖၢ, ဒံၤ်ကျူၤဖဲၢ, ဖှၢဖၢ, ဖီၢ်ကျဲၤ်ခိၢ်လၢ, ပှၤဆုၤ,
ကျဲၤ်နိၢ်ထိၤ, ဒံၢ်မၤပှိၤ, အခိးအတၢ, ဘၤအကျူၤ, ဘူၤဘူၤ, ကဆါ.

၂. ခှၤ်ကဲၢ်ထၢ့ လံၤ်ဖျိုၤလမၢ်ယီၤ လၢ်ဆၢချဲၤမျိုၤလမၢ်ဆံၤ်.
ကျူၤ, ကျူၤ, ပှိၤ, ဖှၢ, ဘူၤ, ကိုၤ, ကိုၤ

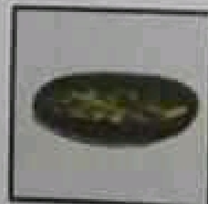
၃. စံၤ်ဆၢ့ဆၢအၢ့စု့လမၢ်ယီၤဆံၤ်.
(၁) ဆၢကျူၤအဘၤနိၢ် မိစံၤ်ဝှၢဆၢနိၢ်လဲၢ်.
(၂) ဒံၢ်, ဘူၤထဲၤ လနုမိစံၤ်ဆၢနိၢ်လဲၢ်.
(၃) ဒံၢ်မိဖုလၢ အှၢ်လအှၤဘၢနိၢ် ဂ့ၤဘဲၢ်ဒုၢ်လဲၢ်.
(၄) ဒံၤ်ထံၢ်ဂထံၢ, ဒံၢ်မၤပှိၤနိၢ် မၤရှုၤပှုၤဘဲၢ်ဒုၢ်လဲၢ်.
(၅) ပကဆါနိၢ် မိစံၤ်ဝှၢဘဲၢ်ဒုၢ်လဲၢ်.

ဆၢမၤလိၢ် - ၆

(လံၤ်အီၢ်ဒံၤ ၂ မၤလိၢ်ထဲၤလၢ လံၤ်မှၤဖျိုၤလမၢ် ဒဲလံၤ်လှၤဒီၢ်လံၤ်ထီးနဲ့ၤဆံၤ်)

ကျ	မျၤ	ကျၤ	ကျဲၤ	ချိၤ	ကျိ	ဘျိၤ	ပျၤ	ချၢ
ချ	ဘျၤ	ဘျၤ	ဘျၤ်	ကျိၤ	ကျၤ်	ဖျး	မျး	ချဲၤ
ပျ	ပျၤ	ကျၤ	ကျၤ်	ပျိၤ	ချၤ်	ကျိၢ	ချး	ချၢ
ဖျ	ချၤ	ချံၤ်	ချၤ	ဖျိၤ	ဖျံၤ်	ဖျဲၤ	ချၢ	ကျိၢ

ချံၤချိၢ

ချဲၤ

ကျိၢ

ချၢ

ချံၤ်

ဆၢဖိ – ၆

နးချံၤဆၢ်နီၤ, နၤထၢ်လၢအမၤလိၤလံၥ်နီၤလီၤ. ဆရၢကိၢ်ဒိၢ်ဆ့ ကိၢ်ချံၤဆၢဒ့ၣ်, ချံၤဆၢဖျၢ, ချံၤဆၢဘၢ, အလူၢ်ချံၤ, အလူၢ်ကျၢၤတၢ, ဆၢချံၤကျိၤထဲၤဝ့ၢ်အလၤ အီၤအ့ၣ်. နးချံၤဆၢ် ကျိၤစါၤဖီလံၤကိၤနံၤဒ့ၣ်, ထီးအမၤဝ့ၢ် ဘၢဂ့ၤဘၢစဲၤတဂ္ဂါလ့ၤနီၤလီၤ. အဆရၢမၤလူၢ်ထ ဆၢမၤ လီၤယီလဖၢဆ့, မ့ၢ်အထဲၤဒ့ၣ်နံၤထဲၤအဆရၢကိၤဘျၢ ဒ့ၣ်လီၤ. ဆၢကျၢ ထ အဝ့ၢ်အဂၤလၢအမၤနၢၤဆၢဒိၤစူၤဒဲ နူဘၢခီၤဖၢကိၤနံၤဒ့ၣ်အကျိၤလီၤ. ဘၢလဘျၢၤဘျၢ မ့ၢ်အနူ ဘၢခီၤဖၢလၢၤဆၢဒၢလ့ၤလီၤ.

အဝ့ၢ်အီၤဆ့လၢ ဆၢအဲၤဆါၤအဲၤဆၢအဘၢ ဘါဆၢဆၢကျၢထ အဝ့ၢ်အဝီၤတၢ, ကျိၤစါၤ ချံၤလၢအလါ, ကျိၤစါၤမၤလီၤဆ့ အဆါၤအဆၢအလံၤအလဲ ဒဲအၢပူၢအၢပၢအဆါၤ အဆၢဆၢး ပံၢဆၢးလၢၤလဖၢ ကယဲအဝ့ၢ်ဝ့ၢ်တၢ, မ့ၢ်အဖံၤခၢၤထဝ့ၢ်လၢ ဆၢဒၢတီၤလၢအဆါၤအဆ အဖၢ့ခီၤနီၤ ဘါဆၢဒိၤလၢၤထ, ကျိၤအဝီၤလီၤ. အဝ့ၢ်ကျိၤမၤအဘၢဒ့ၣ်အ့ၣ်. အ့ၢဘၢအီၤမၤ့လဲၤပူ အဘၢ လၢပ့ဆါၤလဖၢလါနၢ ကျိၤစူၤဒဲ ဆၢထီးအလူၢ် ကျိၤဖဗီၤအၢ့ထၢအဝ့ၢ်လနူဘၢဝ့ၢ်နီၤလီၤ.

ထၢ်ခိၢ်, ပ့မၤဆံၤဖိၢ်

၁. ကျိၤထၢ့ပ့ၤဖ့ၤပျၤနၢ့,
ဘ့ၤလၢၤဆၢချံၤကဲၤဆၢအၢ့.
ကျိၤထၢ့ချီထူၤထၢ့လဲၢ့,
ဂဲၤထဲၤထူၤနၢ့ဘ့ၤဒၢပဲၤ.

၂. ခံၣ်ချီၤလူၢ်ဂၢ့ဘီၤဝဝ,
ချီမိကိၤဖိၢလူၢ်လၢ့ဒၢ.
ချၢ့ထၢ့ခီၤမိ, ဆီၤချံၤဖျါ
အၢ့ပၢထဲၤချီဖၢလၢ့မါ.

၃. ဝိၤပြၢ်ဝိၤပြၢ်ဘီၤအယဲၤ,
ချီဖၢနံၤ့ကျိၤနီၤအဒဲ.
ထူၤထူ့ခွံၤနၢဖျံၤအၢဘီၤ,
ချီဖၢနံၤ့လၢအနၢနီၤ.

ထါခိၣ် – “မၤလိၤထံၣ်ပလံၤ”

အှၣ်ပမၤလိၤပှၢ်ဖိၢ်လံ,
ပှၢ်ဖိၢ်ယိၤမိထူၣ်ဖီၣ်ဒံး
လံၤလဲနီၤဒုးဖျိၢ်ထူၣ်ပၢၢ်
ဘါပမိလၢၤဂၤပှၢၢ်
လံၤလဲအှၣ်လၢ်မါပကျၢၢ်
ဆါၤဂူၤဂၤမိနံၣ်ဘၣ်ပၢၢ်
ပှၢ်ဖိၢ်ဖိၣ်နူ, နုၣ်ထူၣ်ထဲၣ်
ပလံၤပလဲပဆၢၣ်ချဲၢ်
နီၤတၢၣ်ယါဒဲဖိၢ်အကျိၣ်
ပဆၢၣ်နဲၣ်နီၤဘီၤကူၣ်ဒိၣ်
နံၣ်ထူၣ်ဒုနံၤယူၤယူၣ်လါ,
ပှၢ်ဖိၢ်ဖိၣ်အနီၤတၢၣ်ယါ
ဆၢၣ်မံၢ်ခံၣ်ဒဲဆၢၣ်မံၢ်မၤ,
လၢၣ်ခဲၣ်ထဲၣ်မိကဲၣ်ဆၢၣ်ကၢၣ်
နုၣ်ထူၣ်ထဲၣ်, နုၣ်ထူၣ်ထဲၣ်
ပှၢ်ဖိၢ်ဖိၣ်နူ, နုၣ်ထူၣ်ထဲၣ်.

မၤလိၤယိ – ၆

၁. ဆၢၣ်ချဲၢ်ဖျိၣ်လၢမၤယိၤ အခီၤပယိၤမ့ၢ်ဆၢၣ်နီၤလဲၣ်.
နၢၤထၢၣ်, ချဲၢ်ကျိၤ, ကျၢၤစၢၤ, ကျဲၤမၤ, ကျဲၤဖစီၤ, နီၤတၢၣ်ယါ, ကျိၤထူၣ်ချိ, ချံၤချိၢ်.

၂. ခၢ်ကဲၣ်ထူၣ်ဆၢၣ်ချဲၢ်ဖျိၣ်လၢမၤယိၤ လၢၣ်ဆၢၣ်ချဲၢ်ဖျိၢ်ဆံၢ်.
ချဲၤ, ဘျဲၤ, ခၢၤ, လဲၤ, ကျိၣ်, ဖျိၤ, ဆါၤ, နံၣ်, နဲၣ်, နံၣ်, မံၢ်, ဖျဲး, ဘျိၤ, ဘျၣ်, ဖျှၣ်, ကျိၤ, ချိး, ကျဲၤ, ဘျိၣ်, ဖျဲ, ချိၤ, ဘျံၤ, ချံၤ, ချံၤ.

၃. စံၢ်ဆၢၢ်ဘၣ်ဆၢၣ်အှၣ်စုလၢမၤယိၤဆံၢ်.
(၁) ပှဆံၤဆါဖိၤဘၣ်ကျဲၤပှၤလၢၤ ဆၢၣ်နီၤအဂၤလဲၣ်.
(၂) ဝှၤလၢၤဆၢၣ်ချံၢ်စံၢ်ဆၢၣ်နီၤ မ့ၢ်ဆၢၣ်ချံၢ်နီၤလဲၣ်.

(၃) နးချံၫဆၧၫဘၪလဲၩပုၬအၪၧ လၧဆၧနီၫလဲၫ. ဆၧကျဲၩဖစံၩနီၫ မွဲဆၧနီၫလဲၫ.
(၄) အုၬပမၩလိၫပှဖျိၩအလံၬနီၫ ပကနူဘၪဆၧနီၫလဲၫ.
(၅) ပှဖျိၩအဆၧဆၧးပံၢဆၧးလၢၩလဖၪ နဝ့ၪယၢမ္ပမံၩလဲၫ.
(၆) ပှဖျိၩအနီၫတၫၩယါနီၫ ဒုၩဖျိၫထၪဆၧနီၫလဖၪလဲၫ.
(၇) ပဆါၩအလံၬအလဲနီၫ အကၫၩဒီၫဆံၩအၪလဲၫ.

ဆၧမၩလိၫ - ၇

(ဆၧဒိၪလိၫ လံၬအီၫခံၩ E ဗုၬထဲးလံၬစိဖျိၪ, လံၬလူဒီၢခဲလံၬထီးနဲၪ)

ကြ	ကြၢ	ကြၩ	ကြံၢ	ကြူၩ	ကြံၩ	ကြၫ	ကြု	ကြံၩ	ကြီ	ကြး
ခြ	ခြၢ	ခြၩ	ခြံၢ	ခြူၩ	ခြံၩ	ခြၫ	ခြု	ပြံၩ	ခြီ	ခြီး
ပြ	ပြၢ	ပြၩ	ပြံၢ	ပြူၩ	ပြံၩ	ပြၫ	ပြု	ဖြံၩ	ပြီ	ပြီး

စဲၪပြၫၩ

ခြၫ

ကီၩကလျ

စၩပြၢ

ကၫပြၫၩ

ဆၧဖိ - ၇

ဖျၫဘၪရှါကူၩမံၢဘၪဒီၢ ခြီးခြီးလီၢ. အဝ့ၢမၪလူၬထၬပၬၩလၧ ပကပၬကၫဆၧပြံၩကအံၩ(ပှၢ)ကီၩမံၩနီၫလီၢ. ဆၧပြံၩကအံၩနီၫ ကဲၫထၪ ဆၧဖၬဒီၫဝ့ၪဝ့ၢအကိၪလီၢ. ထံၢအဖျိၪဆံၩခိၩနီၫ ကဲၫထၪပၪလဲၫဖၬဒီၫ, မှၬအဖျိၪပြံၩကအံၩနီၫ ကဲၫထၪဂူခိၫထၪၩဖျိၪယၢလီၢ. ဆၧပြံၩကအံၩ ကီၩမံၩနီၫ အီၫကူၪဆံၩနးမံၩလဂ့ၩ. ပှဖျိၩဖိၫဝံၫ မိဘၪပၬကၫ ဆၧပြံၩ ကအံၩနီၫ အအၪထုၬလီၢ.

ကနံၤယီၤ ပှၤဖိၡၢအနံၣ်ထၣ်ဝဲ လၢဘၢဝ့ၢ် လၢပြံပတံၤအနံၤလီၤ. ဆၢယူၤယၢၤနီၤတၢ်ယါဒဲ ဆၢလီၤလၢ်လဖၢကိၢ်, ဆၢပြၢ်လဖၢ အီၤဝ့ၢ်အမံၢ် လီၤ. နးဖိၢ်ပြၢၤနူၤပြၢ် ဆၢကီၤအမံၢ်တၢၤ, လၢအ စဲၤပြၢ်ဆၢအထိနီၤ နူဘၢပှၢအချံထံၤလၢဂၤလီၤ. အဝ့ၢ်ခီၤ နၤအဆၢရာမူၤဖြီၢ်စံလၢ အဆၢဒိၢ်လီၤမၤ ဂၢ်ဝ့ၢ်လဖၢနီၤ လထံၤပးလီၤ. အဆၢဖံၤဆၢမၤ, အဆၢအီၤမၢၤအဖၢ် အီၤဒဲဆၢထိစိၤဂ့ၤဘၢစဲၤ တၢၤ, ကြၢၤလၢဆၢယိလီၤဖိၤထွၢမၤဒိၢ်ဝ့ၢ်အဂၤ လီၤ. အဝ့ၢ်အဆၢအီၤမၢၤအဖၢ် မၤကြၢ်ဆၢ နးဆိၤအှၤ.

ဖါဖါစံၤဝ့ၢ် ပကြၢၤအၢပၤနၤဝ့ၢ်ဆၢ အီၤဝ့ၢ်အမံၢ်လီၤ. ဆၢလၢပကြၢၤလီၤ, ချံဒဲ လကြၢၤလီၤ, ချံဘၢဝ့ၢ်လဖၢ အီၤဝ့ၢ်အမံၢ် လီၤ. ဆၢလၢပကြၢၤမၤဒဲ လကြၢၤမၤဘၢဝ့ၢ် လဖၢအီၤဝ့ၢ်တၢၤ, ပကြၢၤအဲၤလီၤကွံၤလီၤ ပသၤ, ပကြၢၤမၤပိၤလၢ်ဆၢ, လၢပှၢဖိၢ်ထၢ ဆၢ်ယၢ အဆၢယံၤဆၢရိၢ် ဆၢလှၤထၢ လှၤထီၤအဂၤလီၤ. ပကြၢၤဒိၢ်လီၤမၤဂၢ်ခီၤနၤ လီၤသၤလၢ ပဆၢအီၤမၢၤအဖၢ်တၢၤ, ထီး ပလၢ်ပြၢၤပြၢ်လဂ့ၤအဂၤနီၤ ပကြၢၤထူဘူၤထူ ၁ၤလီၤ. လၢပှၢဖိၢ်ဆၢ်အဒိၢ်အဖၢ်နီၤ ပြၢ- မွဲဖိၢ်ဆၢ်ကဒိၢ်ဆုလီၤ.

ဆၢဝ့ၤထံၣ်လ့ၤခ့ထံး ပြံၤပြၤလူၤယူၤ. ယၢ့ဆဲ့ ဒၢအမံၤဘၣ်လၢဖၢ လ့ၤထ့ၣ်ပြၤအ့ၣ်ပြၤဆံၣ်လူၤယူၤ. ခနံၣ် ဒၢအလူဒီၢ်ခြုၤခြုၤအၢလ့ၤအကျိၤ, လ့ၤဂၤဖှၢၤဒံၣ် လ့ၤထုၤ အ့ၣ်ဆၢလ့ၤဘ့ၣ်လီၢ. အ့ၣ်လီၢ်ပဲ့ၣ်ထဲ ကီၤကရူၤအဖီၢ်ဒဲ ဒံၣ်မုတၢၤ, ထီးအ့ၣ်ဆၢကြၢၤဆၢလဂ့ၤ. ဘဲၢ်ဒီၤနဆၢဖံး ဆၢမၤ ထီးကဲၢ်ကြၢၤလဂ့ၤအဂၤနီၢ် ကြၢၤနပၢၤထဲနဒၢ လီၢ. ထီးချဲၤကြၢၤတၢၤဆၢလဂ့ၤ. ဆၢပၢၤဆၢပြၤနီၢ အီၢဒဲအခနီၢ်လၢဖၢလီၢ. လ့ၤပြုၤပြုၤ, မၢပြုၤပြုၤ, အ့ၣ်ပြုၤ ပြုၤဆံၤ. လ့ၤပြံၤနူထဲ့ဖှၢၤလၢဖိၤ လၢမံၤလၢကျၢၤနီၢ်ဆံၤ.

မၤလိယိ - ၇

၁. *ဆၢချဲၤဖျိၤလၢဖၢယီၤ အဒိၢ်ပယီၢ မ့ဲဆၢနီၢ်လၢဖၢလဲၢ.*

ပြံၤပြၤ, ကြၢၤအ့ၣ်, ကြၢၤတၢၤ, ပြုၤပြုၤ, ပြံၤကဒံၣ်, ကြၢၤထမံ, ပြံၤနူ, နီၢ်ကြၢၤ

၂. *ခွၤကဲၢ်ထ့ၣ်ဆၢချဲၤဖျိၤလၢဖၢယီၤ လၢဆၢချဲၤဖျိၤဆံၤ.*

ကြၢ, ဒြၢၤ, ကြၢ, ခြိၤ, ပြံၤ, ပြၤ, ကြၢၤ, ခြၤ

၃. *ဖွံနူလံၤအီၤဒံၣ် ⊏ ဆၢချဲၤဖျိၤလၢမ့ၢ်ကြၢၤဖ့ၢဘၢဖ့ၢ လၢလံၤလ့ၤဂီၢ်အဂၤဆံၤ.*

(၁) ကျိၤဒီၢ်လထံၣ်ပး ထီၢ်ဒံၣ်ယူၤထ့ၣ် - လူၤယူၤ.

(၂) ဆၢမၢၤအီၢ်ဒံၣ်ဖ့ၢလၢဆၢချဲၢ - ကဒံၣ်အဖၢၤလီၢ.

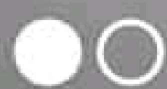
(၃) စၤ - အဒၢနီၢ်ဆဲ့ၣ်ဖ့ၢလီၢ.

(၄) လၢဖျၤဆၢအလူဒီၢ - ခနဲလီၢ.

(၅) - လၢနမိဖိလံၤဆၢၤထီဘၢဘၢလီၢ.

(၆) ချဲၤ - ဆၢလဂ့ၤ.

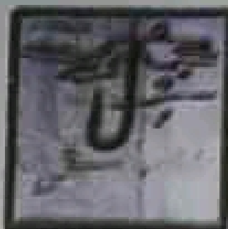
(၇) စံၤစံၤအလူဒီၢ်ဖ့ၢ - - လီၢ.

ဆၢမၤလိ – ၈

(ဆၢဒိးလိ လံာ်ခီဉ်ထံး ွ လၢလံာ်မ့ၢ်ဖျိ, လံာ်လူၤဒီၢ်ဒဲ လံာ်ထီးနံၤလၢၤ)

ကွ	ကွၢ်	ကွၢ်	ကွၢ်	ကွံၣ်	ပွံၣ်	တွဲၢ	ထွံၢ	ခွံၢ	ပွၤ	လွဲၢ	ခွၢ
ခွ	ပွၢ်	တွၣ်	ခွၢ်	ခွံၤ	မွဲ	ဆွဲၢ	ထွ	ခွိ	မွံၣ်	လွဲၣ်	ထွၢ
တွ	တွၢ်	ဒွၣ်	ဒွၢ်	ဒွံၣ်	ခွဲၤ	ခွး	ခွံၢ	ပွဲၢ်	လွၢ	လွဲၢ်	ဆွၢ

ခွံၣ် ခွၢ ဆွၢ ကွၢ် ထွံၣ်

ဆၢဖှိ – ၈

ပတၢဝဲၤနီၤ ပကိၢ်ဝ့ၢ်လၢထံၢ်လီၤဘၢ်လီၤ. ပဆၢရၢမုၣ်နီၤအမံၤလၢ နီၢ်ဘျ့ၢဖိလီၤ. မွဲလၢအဝ့ၢ်မွဲဘွဲၢ်မုၣ်အကိၢ် အဆၤချံၢ်ထဲၢ်လၢ်ဆဲး လၢဖျိၢ်ရှၢ်လီၤ. ဆၤမၤလိၤဖိ စထိၢ်ဘွဲၢ်လၢ, ကွၤလံၤဝ့ၤ, တွၤခနီးဘၢဒဲ ကွၤလံၤအစူၤလး ဏ့ဝ့ၢ်လီၤ.

ဖိၤသၢဆံၤလၢ ဝၢခွံၢ်ဝ့ၢ်ဝ့ၤယူၤ. အမိၢ်ဒဲအဖါသံ သၢ်ပွံၢ်ဝ့ၢ်တၤ ဘၢနံၤမွံၢ်ဝ့ၢ်လီၤ. မွဲအမုၣ်ဖၣ် မွဲအခွၢၢဖၣ်. အယၢဘွဲၢ်ဝ့ၢ် ဘဲၢဘျ့ၢအဒိၤလီၤ. ဆှၤကွံၤဖိၤသၢနီၤလဏ့. ဒုၤကွၤအဝ့ၢ်လၢ ဝံၤခွံ လဏ့. ယီထွၢအဝ့ၢ်လၢကလှၢ်စွၢ်ဘၢနီၤလၢ ဆၤအထိၤနၢနီၤဆံၤ. ဆှၤထၤဝံၤခွံၤ(ဝံၤ) လၢ အပဒုၤထၤ ဆၤစူၤဆၤဆၢအဏးနီၤဆံၤ.

နးဝ့ၤဘွၢ်လ့ၤအနူၣ်ခါ ဂံၢ်ထံၣ်နူ ကၤကွၢ်
လဘံၣ်လီၤ. စဝ့ၤသး, လ့ၤခွံၣ်ရှ့ လၤကွံၤအ
ဖၢၤနီၤ ဂံၢ်ထံၣ်နူယၢကၤပြၢၤဒ်ယၢဆၢလဖၢ
အၢအၢဂီဂီလီၤ. ယၢဆၢ, ယၢဆူၢ်ခဲၣ်, ယၢ
ဆူၢ်ဘွ့ၤဒ် ယၢစုၤဖိၢလဖၢနီၤ ကွၢ်ထၢရှ့ဒုၤ
ဝ့ၤလီၤ. ယၢဒဲဝဒၢ အီၤလၤကွံၤအဖၢၤလီၤ.
ဒုၤဒဲ ဆွၢဝံၤ အီၤဆ့စၢ. ဆွံၢ်ဘံၤထၢနကဲၤအခိၤ
ထီးအဘံၤဆံၤ.

နဒၢထွံၣ်ဝံၤစၢ. အၢဒၢအဆၢနီၤ ပှ့ၤ
ဝံၤအၢလုထွံၣ်လီၤ. ထွံၣ်ဝံၤအဲၤအကဆါဒုၤဝ့ၤ
လီၤ. ထွံၣ်လဖၢ အီၤဝ့ၤအၢဆၢ်တၤ, လနူနူ
အမိၣ်ရှါဒိၤဝ့ၤ ဒဲလနူနူအမိၣ်ရှါ ဆံး (ပှၤ)ဝ့ၤလီၤ.
ထွံၣ်ဝံၤ အဆီၤဖံၤဒဲ ထီၢဝ့ၤနီၤ ဘဲၢအဆၢ်ဒၢဝ့ၤ
အဒိၤတၤ, အလွၢလဖၢ အီၤဝ့ၤအၢမံၤလီၤ. ထွံၣ်
လနူနူ လၢၤအဲၤဝ့ၤဒဲ အလနူနူ လၢၤသၤမဲၤဝ့ၤ
လီၤ. ထွံၣ်မံၤ, ထွံၣ်ဂုခိၤ ထွံၣ်မုစဲၤလဖၢ ဆၤအီၤ
ကၢဝ့ၤဆ့လၤ ထွံၣ်အဆၢ်ဒိၤအဖၢၤလီၤ. ထွံၣ်ဝံၤ
နီၤ ဒုၤယၢနၤဆၤဒုၤဝ့ၤဘဲၢ ပှ့ၤဒိၤထၢဝ့ၤအဒိၤ
ဒုၤဝ့ၤလီၤ. ထွံၣ်ဝံၤဂုတီၤ, မုဆၤဒဲအီၤယီၤဝ့ၤလီၤ.
ထွံၣ်လဖၢ အဲၤလီၤအသၤဒုၤဝ့ၤလီၤ. ထွံၣ်အဲၤပှ့ၤ
ဒုၤဆ့လီၤ. အဲၤလီၤသၤဘဲၢထွံၣ်အဒိၤလဝ့ၤ, ထုၤ
နသၤလၤထွံၣ်ဖျ့ဒဲ ထွံၣ်ထီၤအှၤဆံၤ.

ထၢၣ်ဒိ – ထွံၣ်ယါထံၤလၢကွံၣ်ဖး

၁. လၢကွံၣ်ဝါဒီၣ်ဝံၤဒိၤထီၢ်,
ဆၢအှၣ်ဆၢခွါ(ဝၢမှၤ)ဂီမုၢ်အီၤ.
ဝံၤသၢအွံၣ်နၢ်မၢ်လၢဖၢ,
ဆၢအှၣ်ဆၢခွါ(ဝၢမှၤ)အၢဝ့ၢ်ဒၢ.

၂. ဝံၤသၢမံၢ်နၢ်မၢ်ဘၣ်ဘၣ်,
ထွံၣ်မံၢ်စံးဖှၢယၢၤလနၢ်.
ဆၢအှၣ်စံး, အှၣ်အဲၣ်ဒိးအၣ်
ဘၣ်ပဝ့ၢ်ဒီး, နၢၤဂဲၢ်ထၢၣ်.

၃. ဘၣ်လမုၤထွံၣ်မံၢ်စံၣ်ထၢၣ်,
လၢကွံၣ်ဝါယါထံၤဒဲခၢၣ်.
ကီၢ်ရှၤလူၤဒဲစံၤဝ့ၢ်ဒၢ,
လၢယိၤဝံၤသၢဒံၤအွံၣ်အၢ.

၄. ဆၢအှၣ်နၢ်ဂၢၢ်ဒဲစံၤဆၢၢ်,
ယမိအှၣ်ဝံၤသၢနၢ်မၢ်.
ထိးနီၤလဖၢ်ထွံၣ်မံၢ်စံး,
ယါထံၤဘၣ်ယၢၤဂဲၢ်ခၢၣ်ဆံး.

မၤလိယိ – ၈

၁. ဆၢချဲးဖျိၣ်လဖၢယီၤ အစီၤပယီၤအီၤဝ့ၢ်ဘဲၢ်ဘၣ်လဲၤ.
ကွၢ်ထၢရှၤ, ထွံၣ်ထိးအှၤ, ကွံၣ်, ဂၤခွံၣ်, လှၤစွၢ်, ထွံၣ်ဖျှ, ထွံၣ်မံၢ်, ထွံၣ်ဂၢ်ခိၤ

၂. ဒုးကဲထၢၣ်ဆၢချဲးဖျိၣ်လဖၢယီၤ လၢဆၢချဲးဖျိၣ်ဆံး.
ကွၢ်, ကွံၣ်, ကွၢး, ကွၢ်, ဆွၣ်, ခွး, ခွံၣ်, ထွၢ်, ထွံၣ်, ဘွၢ်, ပွၢ်, ယွၢ်, ဘွဲၣ်,
နွၤ, ထွ, ပွဲၤ, ဘွၢ်, ဆွၢ်, ခွၢ်, လွၢ်, ယွၢ်.

၃. မၤဘၣ်ထၢၣ်ထဲၣ်ဆၢချဲးဖျိၣ်လဖၢယီၤဆံး.
(၁) ထဲးခွၢအဖၢၣ် မုၣ်ခွၢလနံၤဒၢဝ့ၢ်ဘၣ်အီၤလီၤ.
(၂) ဆံးဂဲၢ်ခွၢဆီၤလဲဘၣ်လနံၤဖွံၣ်.
(၃) ဝ့ၢ်ခွံၣ်လရှိၣ်ဒီးကြၢးဆၢဘံၣ်.
(၄) လဘွၢဝ့ၢ်ဘံၤထဲဆွံၣ်လၢအနါလီၤ.
(၅) နီၤကြွးလှၤယူၤခွၢ်.
(၆) စလီၢ်ပွၢ်အသးကယၢၤဖီအဝံၤ
(၇) ဒိၤထံၤလှၤဆှၢ်မဝ့ၢ်ယွၢ်ဆိၣ်လီၤ.

ဆၢမၤလိ - ၉

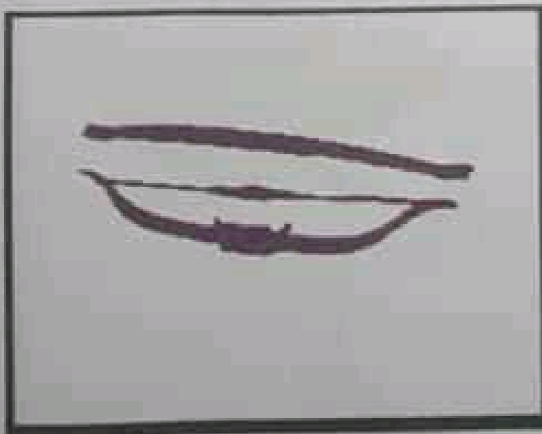
လံာ်ဆၢချုးဖျိၣ်လၢ အထံၣ်ဘၣ် ဆၢအၢၤထၢၣ်ဆၢအဂၤ
(ဒဲ, နီၢ်, တၢ်, လါနၢ်, မ့ၢ်လါနၢ်ဘိၤ, ပ, လၢ, ထဲးပူၤ)
အဒိ - ယမ့ၢ်ဆၢမၤလိဖိလီၤ. နၤဘၣ်ဖိၢ်မ့ၢ်ဆၢမၤလိဖိလီၤ.
နဘၣ်ဖိၢ်ဒဲယၤ ပမ့ၢ်ဆၢမၤလိဖိလီၤ.

ဆၢဖိ - ၉

စဖၣ်လှၤဒၣ်ထံၤလီၤ. နးပံၤလၤလှၤဒၣ်ထံၤလီၤ. နးပံၤလၤဒဲစဂ့ၤဆံၣ်ဝံၤ လှၤခၣ်နဲၤဝံၤထံ လၢပှၤချံထၢး လၢပုၤဖၢ့လီၤ. မ့ၢ်ဘွၤဖုခါဝံၤလီၤ. အဝ့ၢ်ဖုဝံၤလၢ ကွၤလီၤ. အကွၤနီၢ်ဖၢဒိၤလီၤ. အကွၤအနါနီၢ် အဲၤဝ့ၢ် လီၤ. အဝ့ၢ်ဖုဝံၤနီၢ် မ့ၢ်ဝံၤဘၢပံၤလီၤ. မ့ၢ်ဘွၤ ဖုခါဝံၤ ဘၢပံၤလထံၤနီၢ် လၢအကွၤဖၢဒိၤ လၢအနါအဲၤဝ့ၢ် နီၢ်လီၤ. ထီးဝံၤဖၢဒိၤခါလၢ့ဝ့ၢ်နီၢ် လံၤဘၣ်ဖိၤ, ထီၤဝံၤ အဒံၤ, ဘၢပံၤအဘၢ လၢအမံၤဝ့ၢ်လဖၢနီၢ် ပြံၤပြၢ ဘံၤဖျိၤဝ့ၢ်ဃဃလီၤ.

လံၤဂဲၤဆီၤထၢဝ့ၢ်လီၤ. လဖုၤအလှၢ်ဘီၤထၢဝ့ၢ်ယူၤ. လပီၤလဖၢ ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ထၢဆၢဆီၤဝ့ၢ်ဒိၤမၤတၢ, လၢရှၤမ့ၤထုးအနဲၤနီၢ် ဝံၤဝံၤဝၢဝံၤ ခါလၢ့ဝ့ၢ်တၢ ကဘၣ်ဝံၤချံဝံၤ လှၤအုၤဝ့ၢ်အၢမလီၤ.

အယိၤမ့ၢ်မ့ၤစီၤအနီၢ်ယိၤဘိၤ လၢအဝ့ၢ်ယိၤ ဘုၤအဂၤတၢ, ဖူၤစီၤကံၤတဲၤအုၤအဝ့ၢ် လၢဝံၤဂကြိၤ လၢအယၢယဲၤဝ့ၢ်နီၢ်လီၤ. မ့ၤဘါၤထဲၤဆိးနၣ် ဖါဖါ အကိၤလၢအဆါ, လၢအဖျၢဂ့ၤဝ့ၢ်, လၢမ့ၤစီၤကံၤ တဲၤဝ့ၢ်လၢဝၢဆူရှုၤကွၤ လဘံၤနီၢ်လီၤ. နဝ့ၢ်ယၢခံၤဘၢ လၢအတီၤအဘၢဝ့ၢ်နီၢ် ဘါဝ့ၢ်လဲၢ.

ဂါနးကဲၤလၢႆခံၣ်အဃၢၤဝံၤ လၢခံၣ်ဝၢအတီၤအဘၢ လၢပှၤဒိၤပှၤမုၣ်ဝံၤ အီၤကျၢလၢၤဝ့ၢ်လၢ ဖှါဖျါနီၤလီၤ. ကြၢးလၢပကအုၣ်ပှၤအုၣ်ဃ့ၣ်ဃၢနၢၣ်ဆိၣ်ဝဲ ဆၢအလၢဃၢၤ ထံၣ်ထံၣ်ကျ့ကျ့ ဘၣ်ဒိးပကအုၣ်နုာ်ဘၣ်ဖၢ ပွၢနူဆၢကဲၣ်ဝ့ၢ်ဘၣ်ဝ့ၢ်အဂၤလီၤ.

နဲၣ်ဃၢဖီၢ်ကွဲးခိၣ်လၢၤအထံ ဒ်ဝံၤထၢၤထူၤအဖံၤဧါ. ကိလ့ၤဝံ, ဖံစလီၢ်အဖံၤ, ဖှိဒံၤအဘၢ, ပွံၤအဘၢ, ကျၢရဲၣ်အဖီၢ်, အံၤထံ, ဝ့, ဃၢဘၢ့အခါ, မးအှၢဝၤ, ဒ် မရဲၣ်ဝဖီၤလဖျါနီၤ ဝ့ဝ့ၢ်လၢ ဝံၤပွံၤ ဖျၢၤအဂၤလီၤ. စဘ္ၣ်လၢကၤ ဆၢချံၣ်ဘၢနူဝ့ၢ်နီၤ အလီၢ်ခိဒ် အဂ္ၤ ချူဝ့ၢ်ဆ့တၤ, ဘၢဘ္ၣ်ဘျၢအဘၢ လၢဝံၤပွံၤဆရၢလီၤ. မၤလၢ ထးအဝ့ၢ် ဒ်ဃိဂ့ၤဃိဘၢ အဆၢအှၢဆၢအီၤလဖျါနီၤ ဒ်ဃိထဲ ခ့ါထဲ မၤဆၢဘၢအဝ့ၢ်အဂ့ၤထူ ဘၢဝံၤပွံၤဆရၢဖူၤကီၤဝ့ၢ်အဒိၤ နီၤဆံၤ.

နလၢၤခွၤလှူအီၤဧါ. ခၢ့ဖျိၤလၢလၢၤခွၤလှူ အကျိၤ, ပဏၢဘၢဆၢအဂဲၤအဖးလဖျါအၢမံၤလီၤ. မူဆၢလနံၤဃီၤ ဆၢလှၤထၢလှၤထီၤအီၤဝ့ၢ်အကျိၤ, လၢၤခွၤလှူလဖျ ဘၢဆၢတဲၤဝ့ၢ် လၢအမိၣ်ရှါအခံး အကူဒ် အလွှလဖျ အီၤဝ့ၢ်အၢမံၤလီၤ. ထံၣ်ဝံၤခးဝံၤ အဂဲၤအဖးအၢမံၤ, ဒ်ဆၢပရၢအၢထံၣ်နီၤ ပဒၢနူဝ့ၢ် ဝ့ၢ်လၢ လၢၤခွၤလှူဒုးဝ့ၢ်ဃၢနၢၣ်ပၤအကျိၤလီၤ. ဂ့ၢ်ခိၢ်ထၢဖျိၤဃၢဆၢ တရၢလှၤဆၢအဂဲၤအဖး ဝံၤအၢမံၤ လၢလံၤအကျၢ ဘဲၢ်ပှၤဆၢၤလဖျအလၢ ဒၢဝ့ၢ်အဒိၤ ဝံၤနံၤချိၤလီၤ. လၢၤခွၤလှူလနၢ်နၢ် အဂဲၤဆိၣ်ဝ့ၢ်လၢကဖိၤနူဆၢပရၢလၢ ဆၢတရၢ လှၤဝ့ၢ်လၢ လံၤအကျၢနီၤ ဒ်အလှူဒီၢ်ကျၢ်ဝ့ၢ်တၢ, အှၢမွဲၤလနၢ်နၢ်နီၤ အဂဲၤဆါဝ့ၢ်အကျိၤ အလှူလကျၢ ဘၢဝ့ၢ် ဒ်ဖိၤနူဆၢပရၢဆ့ နူဝ့ၢ်ရှၤလီၤ.

လၢလၢၡၢလူအခိးအတၢ်အီၤဝ့ၢ် အမံၤအဂ့ၢ်, ဖါဖါမိၢ်နၢ်ထံၣ်ယဲၤ်ခဲးယဲၤ်ဒံ ထံၣ်လၢးခဲးဖၢ အဆၢပရ့ၤလဖၢ ပှၤထံးဆၢဆၢ်ဒံ လံၢ်မုလဖှ အပရ့ၤတၢ်, ဆၢလီၢ်လ့ၤလၢ အခိးအတၢ်အီၤ ဝ့ၢ်လဖၢနီၢ် ဖါဖါဖျါဖျှးနးဆိၢ်အှၤ. မိမိမိၢ်နၤဆၢအှၤဆၢအီၤ, ဆၢအီၤဆီၤအီၤချံၤဒံ ဆၢလီၢ်လ့ၤ လၢအဖှၤဒုဝ့ၤယၢနၤဝ့ၤဆၢလဖၢနီၢ်လီၤ. စီၢ်စီၢ်ဒံ နးနးဝံၤ မိၢ်နၤဆၢဘိၤလီၤလၢ အဂဲၤလၢလံၢ်ကျၢ, ဆၢဝ့ၤအှံၤသးဆၢ့ ရှါဒံဆၢန့်အဂဲၤလဖၢလီၤ. အှၤမွဲယၢ်ဝ့ၢ် ယမိၢ်နၤဆၢထီးအလှ လကူၤလကျၢ တၢ်, မိမိဖါဖါဝံၤ ဘၢလီၢ်ကျိၢ်ထဲၤယၢ်ထီးအလှလီၤ.

ထၢ်ဒိ – မၢ်လီၤလံၤ

မၢ်လီၤလံၤ, မၢ်လီၤလံၤ
ဖှၢဖှၢမိၢ်စံး, မၢ်လီၤလံၤ.

၁. ယလှၢ်ထၢ့ကိုးမၢ်လီၤလံၤ
မိမိယိယၢ်နံမိလံၤ
ဆရၢကိၢ့ဝ့ၤဘိၤလီၤပၢ်
လၢပမိလှ့ၤဂ ပှၢ်,
ခနီးတပှၤလံၤ ဆၢဖိ,
ဆရၢဘိၤလီၤပၢ်အထီ
ဖံၤထံၣ်ဝံဒံဂဲးဖးဖိၢ်
ဆရၢဘိၤလီၤပၢ်မိၢ်ဗိၢ်.

၃. ဆရၢဘိၤပၢ်လှ ဝ့ၤဘၤ,
ပှၤထဲးလၢတခ့ၤဖဃ
ဘဲၢမိထီၢထၢ့ထီလၢယၢ
ကိၢ့ဝ့ကိၤမံၤပလီၢ်ဘၢ.

၄. ပဆၢံၤပဆပဂံၤဖိ,
ပဆၢဆၢးဗံၢဆၢးလၢ်ထဲၤမၢ်လီၤ
ပလံၤပလဲပဆၢချဲၢ
လၢဘၢ်နှၤဂးမၢ်လီၤထဲၤ.

၅. ကၢ့ၤဒိၤနှဘၢလှဒိၤယီၤ,
အီၤကှၤဒိၤထီၢပကၢ်မိၤ
လၢပဖၢ့ယီၢ်အှၤလှ့မါ
လၢခဲၤပဘၢ်မိဘျှၤခါ.

၆. ဘၢ်မံၢမလၢလှ့ရၤယၤ,
ဝ့ၤထၢ့ထဲၤလှဂဲးလှဘၢ်
လံၤလဲလဝ့ၤမှၤလဖၤ,
ပှထၢ့ဆၢံၤယၢဘဲၢ်စံၤဝ့.

၇. ဆၢဝ့ၤယၢဂးလံၤလဲဆီၤ,
ကိၢ့ဆၢတဲၤဆၢဘဲၢ်ဆ့ၤဖိၢ်
မၢ်လီၤလံၤ, မၢ်လီၤလံၤ
ဖံၢဖှၢမိၢ်စံး, မၢ်လီၤလံၤ.

မၤလိၢ်ယိ - ၆

၁. ဆၢချုးဖျိၣ်လၢယၤယီၢ် အခံၢ်ပယီၢ် မ့ၢ်ဆၢနီၢ်လဲ.
ကွၢ်, ကျူပံ, နီၢ်ယိၤဘီ, တိၢ်အဖျၢၣ်ဝ့ၤ, ဘၢကူး, ဂူၤချ့, ဖှိၣ်ဒံး, ကျၢရဲ, လၢ်ခွၢ်လူ, ဖှၢဖၢ, မရဲၢ်ဝဖီး, ဖိၢ်ကွဲးခိလၤထံ.

၂. ရှံနံဒီးဆၢချုးဖျိၣ်လၢ လၢနမ်ဆုးထၢထဲ့ ဆၢအဝဲၤနံၣ်မံၤ လၢလံၤလၢဖျိၣ်ပၤအဂၤ လါဆံၣ်. (   )မံၤ

၃. မၤလၢၢ်ထ့ၣ်ဖှၢၢ်ထ့ၣ်ထဲ့ ဆၢချုးလၢ်မါလၢ ဘၣ်ာမိကြၢၣ်ဝ့ၢအဂၤဆံၣ်.

(၁) နဲ့ၢ်ဝၢ-အယဲၢ်ဝ့ၢ-ပအ့ၣ်ဖိၣ်-ထိၣ်ယၢလီၢ်.

(၂) လၢၤခဲၢ်ဝၢ-ဆ့ၣ်မိဘ္ၢ-မ့ဲပှဖျိၢ်-အဆၢအ့ၣ်လီၢ်.

(၃) ကဆ့ၣ်-အှ့ၣ်အမိၡ့ၢ်ဒိၣ်ဝ့ၢ-ပှၡၢ်-ဖိၣ်နူဝ့ၢ-အ့ၣ်မၤၢ်ဝ့ၢလီၢ်.

(၄) ဂါနး-မၤ့စီၤ-ထူၣ်ထ့ၣ်လဲ့-လူၢ်ထုၣ်ဘၣ်လၤၢ်-လီၢ်.

(၅) ဖါဖါ-မိမိနံၢ်ဂၤ-ထူၣ်ထ့ၣ်မိၢ်တိၢ်ကၤ-လူၢ်လၤဖှၢဖၤ့လီၢ်.

(၆) စဝၤ့လၢ့ထ့လၤဝံၣ်ခံၢ-အခ့ၣ်ခါဝ့ၢလီၢ်.

(၇) ပဆရါ-ဆရါမုၣ်-တိၢ်-ဆၤမၤလိၢ်နံၢ်ဂၤ-လူၢ်-ဝံးလီၢ်.

တၢ်မၤလိ – ၁၀

(တၢ်ဒိးလီၤတၢ်မၤလိၤဖိးဝံၤလၢ တၢ်အကၢ်ဒိၤလၢပကမၤဃုာ်အဂၤ)
(တၢ်အဂ့ၤခံထံၤလမံၤ) အီၤ, အၢ, ဂံၤဝး, မံၤ.

တၢ်ဖး – ၁၀

ပှၤဝံၤအီၤထံၤကီၤဂၤဒုးလီၤ. ပှၤဝံၤအဆၢအီၤ တၢ်ဆီၣ်အဖၢၣ်, တၢ်အၢၣ်တၢ်အီၣ်, တၢ်လှၤတၢ်ထဲၣ်, တၢ်ဝှၣ်တၢ်ဖျၢၣ်အဖၢၣ်, တၢ်ဖိၤတၢ်ပါလဖၢ ဒ်တၢ်ထံၤတၢ်ဘီၣ်လဖၢထီးလူၤနီၤ လဖျၢၣ်ဘၢ လၢထံၤနီၤလီၤ. ထံၤအှၢလအီၤဘၢနီၤ တၢ်အီၤ ဒၢအဆၢလဝ့ၢဘၢဝ့ၢနးမံၣ်နီၤလီၤ. ထံၤလၢ ပှၤဝံၤဒီၣ်ဝ့ၢလၢတၢ်အၢၣ်တၢ်အီၣ် အဂၤးနီၤ ကဘၢဆံၣ်ဝ့ၢတၢး, ထံၤလၢတၢ်စူၣ်တၢ်ဆၢအပီၣ်အပါဒ် တၢ်အစုၤဝံၤပၢဝ့ၢ နီၤမိဒုၤကဲၤထၢၣ်တၢ်စူၣ်တၢ်ဆၢ တၢ်ကၢတၢ်ဂဲၤ လၢပှၤဒ်တၢ်ဖိၤတၢ်ပါဝံၤ ပုၤထဲး တၢ်ထံၤတၢ်ဘီၣ်လဖၢအဂၤးဒၢဝ့ၢလီၤ. အဂဲးဘဲၤယီၤ တၢ်လဖၢနီၤထီးအလူၤ ဘၢဒိၤနဲၣ် အဘၤလၢထံၤအကျိၣ်လီၤ.

ထံၤအအှၢအကျၢၤလဖၢနီၤ ဒုၤကဲၤထၢၣ်တၢ်ပၤပၢၣ်ဒ်တၢ်စူၣ်တၢ်ဆၢအပီၣ်အပါ ဝံၤ ကဂုထၢၣ်အၢထၢၣ်ဝ့ၢအဂၤးနီၤလီၤ. ဂံၣ်နဲၣ်ပၢၣ်နဲၣ် ဒိၣ်မုတဝၢၣ်ထၢၤတဝၢၣ်ယၢနီၤ တဲၣ်ဝဲၤ ဆိၤထၢဝဲၤ, တၢ်လချူၤတၢ်ၣ်လၢၣ်ဒံၤဘၢနီၤ ထီးတၢ်ပၤပၢၣ်လဂ့ၤအဂၤးလီၤ. ဖၢၣ်ဘၢၣ်နဲၣ်ဖၢ ဂံၣ်နဲၣ်ဝၢဝၢနီၤ အီၤကှၤထၢထံၤယွၤလၢၣ်အကျိၣ် လၢတၢ်ဖိၤတၢ်ပါအအှၤအဆံၤ ဒ်ထံၤ အအှၤအကျၢၤဝံၤကယွၤလၢၣ်ဝ့ၢအဂၤးလါဆံး.

မၤပျုၣ်တၢ်ခံၤတၢ်ခဲၤအလးလဖၢနီၤ ဒုၤနူၤမုအဆၢဖၢၣ်လၢဂံၣ်ဖၢၣ်ပၢၣ်ဖၢၣ်, လၢထံၤဝံၤနီၤဝံၤအဖၢၣ် လၢကကဲၤထၢၣ်တၢ်အီၤဆီၣ်အီၤချုၣ်အဂၤးနီၤလါဆံး.

ပှၤဝံၤအၢၣ်မှၤအၢဂၤလီၤ. လၢပကအီၤမၢၣ်အဂၤးနီၤ ပအၢၣ်မှၤတၢး, ပဘၢအၢၣ် ထဲးပုၤလၢတၢ်ဒိးတၢ်လၢ, တၢ်ဝူၤတၢ်ဝၢ, တၢ်ဖံၤတၢ်ယၢ, ထံၤလၢဒ်ဒီၤ လဖၢနီၤ

ဘၢါအလီၢ်ဝ့ၢ်အဝိၤ လၢကကဲၢ်ထူဆၢအှၣ်ဆၢအီၤလၢအလၢၤဝ့ၢ်မွၢ်ဝ့ၢ်အဂၤလီၢ်.

ဆၢအှၣ်ဆၢအီၤလၢ အလၢၤဝ့ၢ်မွၢ်ဝ့ၢ်နီၢ် ဒုးကဲၢ်ထူဆၢအီၢ်ဆီၢ်အီၢ်ချုံ ဆၢဂဲး ဆၢဘၢ်ဒ်ဆၢမၢၤဆၢဂဲၢ်အဂၤလီၢ်. အဂဲး ဘၢါယီၤ ဆၢအှၣ်ဆၢအီၤဘၢါနီၢ်လဖၢအဖၢ်နီၢ် ဂဲးဆၢအှၣ် (ဗံၢ်တမံၢ် Vitamin) ပၢဖိ လၢၤပွၤထဲးပုၤဝ့ၢ်အကျိၤလီၢ်. အှၣ်မွဲဆၢအှၣ်ဆၢအီၤလၢအချုံလ့ၤ, နၢၤစူၢ, ဂၢ်ဂီၤ, နၢၤဆံၢ်လဖၢနီၢ် ကဲၢ်ထူဆၢအှၣ်ဆၢအီၤလၢအဂၢ်ဂီၤဝ့ၢ် ဒ်ဝံၤဆၢစူၤဆၢဆၢလဖၢ ဂုထူ အၢထူအလးအကျဲၤအကျိၤ ပကဘၢဂၢ်ပှ့ခွံ့ဝ့ၢ်တရှါရှါလွ့နီၢ်လီၢ်.

လချုပလအှၣ်ဒံၤဘၢမွၤနီၢ် ပမိရှါထူၤဂၢယၢ ကဘၢဆံၢ်ဝ့ၢ်တၢ်, လၢဆၤ ဒၢအဆၢ စူလၢပကဖိၢ်အှၣ်ဆၢနီၢ် ကဘၢဆံၢ်ဝ့ၢ်ဒ်ဘဲၢ်ဒၢဘဲၢ်မွၤ, နီၢ်ထိၤ, နီၢ်ဂၢ်လဖၢ နီၢ် ကဘၢဆံၢ်ဝ့ၢ်ထီးအလူလီၢ်. ထီးဒူလၢ, ဖျိၤမိ, ယူဒ်ဆၢဖိၢ်ဆၢပါလဖၢ ခုဖၢ လွ့နုဆီးလၢလၢဆၢအှၣ်ဆၢအီၤအဖၢခိၢ်လဂ့ၤအဂၤနီၢ် ချုဘံၤ(ကၢဘံၤ)ထူ ထီးအဘံၤဝ့ၢ်လါဆံၤ.

အှၣ်ဆၢအှၣ်ဆၢအီၤလၢအဆံၢ်ဝ့ၢ်, ခိလၢၤဝ့ၢ်နီၢ် ကိၤဘျုဒ့ၤဆံၤ. အှၣ်လမွဲဘၢ ဘၢါနီၢ်တၢ်, ဆၢစူၤဆၢဆၢဂူလ့ၤ, ဆၢဆၢဖဲၢ်ဝံ, ဆၢကလွ့ဒ်ဆၢစူၤဆၢဆၢအဂူဂၢ မိဘၢဂါဝ့ၢ်နီၢ်လီၢ်.

ဆၢဂၢ်ဖၢနီၢ် အီၢ်ဒ်အခိးအတၢလၢ ဆၢအီၢ်ဆီၢ်အီၢ်ချုံအဂၤလီၢ်. ဆၢဂၢ်ဖၢ အခိး အတၢအီၢ်ဖံဝ့ၢ်လၢပှၤလၢအဝၢလွၢ်ဘၢလဖၢအဂၤ ပှၤလၢအမိရှါအလယၢး ဘီၤဒ်ပၢၤလံၤဝ့ၢ် လဖၢအဂး ပှၤလၢအဝၢအဆၢစူၤဆၢဆၢအီၢ် ဝ့ၢ်လဖၢ ဒ်ပှၤလဖၢလၢ အဝိၢ်အှၣ်ဝ့ၢ်လဖၢအဂး ဆုလီၢ်.

လ၊ဆ၊ဂ၊ဖ၊အကို၊နီ၊ မွဲအဒု၊ဂဲ၊ထ၊ဝ၊ထ၊ စူ၊ခ၊မီရှိထ၊ဂ၊ယ၊, ဝ၊သ၊, ပိ၊ဝိ၊ဒဲခံ၊ဂ၊ဂူ၊ဂ၊လ၊အအီ၊လ၊ပဖ၊လဖ၊နီ၊ ထိးအလူ၊လီ၊. ပှလ၊အဂဲ၊အဝ၊ ဂ၊စဲ၊ဂ၊ဖ၊အဝ့၊နီ၊ အီ၊ဆိ၊အီ၊ချဲ၊အ၊နဲ၊ ပှလ၊အဆ၊ဂဲ၊ဆ၊ဝ၊ရှ၊ဝ့၊လဖ၊အဂ၊နီ၊ လီ၊. ဆ၊ဂ၊ဖ၊နီ၊ မ၊ဆ၊ပှလ၊အဘ၊နူ၊သ၊အဆ၊စူ၊ဆ၊ဆ၊ဝ့၊ဝ့၊ ဒဲမွဲဝ့၊ဘဲ၊အပဒ၊ ဆိ၊ထ၊ဝဲ၊ဆ၊စူ၊ဆ၊ဆ၊အဂူ၊ဂ၊ ထိးဂဲ၊နူ၊ဘ၊ဝ့၊ဝ့၊ယိ၊လဂ့၊အဂ၊လီ၊.

ပှရှ၊ဝံ၊လီ၊ဘ၊ဆ၊မံ၊လီ၊. ဆ၊လ၊အသ၊မ၊အီ၊ ဝ့၊လဖ၊နီ၊ လီ၊ဘ၊ဆ၊မံ၊တ၊, ဆ၊ထံ၊ဆ၊ဘီ၊ လဖ၊ဒ၊လူ၊ လ၊အဂ၊ဒ၊ဝ့၊လီ၊ဘ၊ဝ့၊ဆ့၊လီ၊. ဆ၊မံ၊နီ၊ အက၊ဒီ၊ဝ့၊လ၊ပှရှ၊ဝံ၊အဂ၊ ဘဲ၊ဆ၊ အ၊အဝိ၊တ၊ ပှရှ၊ကိ၊ဂ၊ဒ့၊လ၊အဂ၊ဒ၊ဝ့၊နီ၊ ကြူ၊နူ၊ဘ၊ဆ၊မံ၊အလ၊အပ္ဂ၊ဝ့၊နီ၊လီ၊. ဆ၊မံ၊ ရှ၊လ၊မွဲဂ့၊, ဆ၊မံ၊အ၊လ၊မွဲဂ့၊နီ၊ မ၊ဆ၊ပှရှ၊ အဆ၊အီ၊ဆိ၊အီ၊ချဲ၊အဂ၊လိလိအ့၊. ဆ၊မံ၊နီ၊ ဖှ၊လ၊ပမိရှိဒဲ ပခိနူ၊လ၊ကအီ၊ပွံ၊အီ၊သ၊ဘ၊ဝ့၊ လ၊ကနူထဲ၊ဘ၊ဆ၊ဂဲ၊ဆ၊ဘ၊အသ၊ လ၊ကအီ၊ မ၊ဒံ၊ ကနံ၊ဘ၊ကနံ၊အဂ၊နီ၊လီ၊. ဆ၊မံ၊လ၊ အဘ၊ဆ၊ဘ၊ထိဝ့၊နီ၊ အခိးအတ၊အီ၊ဝ့၊လ၊ ဆ၊အီ၊ဆိ၊အီ၊ချဲ၊အဂ၊ ဒဲတခ့၊ဖဝ၊အဂ၊နီ၊လီ၊.

မံ၊လ၊တနီ၊အဖ၊, လ၊ကပဒ၊ထ၊ဆ၊ဖိ၊ဆ၊ပါ လ၊အတရ၊လ၊စဲ၊ဆိ၊နူ ဆ၊စူ၊ဆ၊ဆ၊အပိ၊အပါဝ့၊ဝ့၊နီ၊အဂ၊ဆံ၊. လ၊နီ၊အမှ၊ယ၊အလ၊လ၊အဆံ၊ဒဲ လံ၊အဆံ၊ကဂဲ၊နူ၊ဝ့၊ဝ့၊အဂ၊နီ၊ တဲ၊ဝဲ၊ထ၊လိဆံ၊. ဆ၊အီ၊ပွံ၊အီ၊သ၊ဒဲ ဆ၊မံ၊ဆ၊ဝဲ နီ၊ ကြူ၊အီ၊ဝ့၊လ၊ပှလဂ၊ဘ၊လဂ၊အဂ၊ လနံ၊အထ၊ဖ၊ ပိ၊နု၊ရံ၊တ၊, အ့၊မွဲပှမွံ၊ ပှရှိဒဲဖိ၊သ၊ဆံ၊လဖ၊အဂ၊နီ၊ ဆ၊ထိအလ၊ဆ၊မိအီ၊ဝ့၊ဝ့၊လီ၊.

ဆ၊လဖ၊လ၊အမ၊ထံ၊ထ၊ဆ၊မံ၊ဆ၊ဝဲနီ၊ မွဲဝ့၊ဆ၊စူ၊ဆ၊ဆ၊, ဆ၊ဝူ၊ဆ၊ ဝိ၊, ဆ၊မ၊လူ၊ဂိ၊ဆ၊ထိ, ဆ၊ဖိ၊ဆ၊ပါဝံ၊အဆ၊မ၊ထံ၊ထ၊, ဒဲဆ၊ဝ့၊လမု၊သ၊လမု၊

ဘၢလဖၢနီၤလီၤ. ဆၢလဖၢနီၤကြၢးဝဲလၢဆၢကဘၢ်ဘျဲ မၤပျၢထၢန့ၣ်ဝဲလၢ အလၤ ဒၣ်ဝဲဆူဆူ ထီးကဲၤထၢဆၢကၢဆၢဂဲၤအဒိၤအမူလဂ့ၤအဂၤလီၤ.

မၤလိၤယိ - ၁၀

၁. ဒုးဖျါထၢဆၢချဲးလဖၢယီၤ အခီၢပယီၤလါထံး.
ဂဲၤဆၢအၢ, အလၢၤအပွၢ, ဂူၤလၢ, ဂူၤပဲၢ, ပိၤဒိၤ, ဒုၢဘၤ, လၢပှၢ, ထိၢဖျါ အီၤပွံၤ, ထံၤထၢ, ပျၢထၢ.

၂. ဒုးဖျါထၢဆၢခၢန့ထံၢဒုၢဝ့ၢအလး ယဲစီၤဆံး.

၃. ထံၢအခိးအတၢလဖၢနီၤ မ့ဲဆၢနီၤလဲၤ.

၄. ဒုးဖျါထၢမှၤဂဲၢကဲၤထၢ ကဆၢဘၢကဆၢဆံး.

၅. ဒုးကဲၤထၢဆၢချဲးဖျိၤလဖၢယီၤ လၢဆၢချဲးဖျိၤဆံး.

မှၤ, ထံၢ, လံၤ, ခံၤ, ဒံၤ, ပဲၢ, ချၢ, ဆှၢ, ထွံ, ပါ, မါ, ဂၤ, မံၢ.

တၢ်ဘိၣ်လီၤတၢ်မၤလိဖိၣ်ဝံၤလၢ တၢ်လၢအအိၣ်လၢပနံၣ်ဝဲဝဲလဖၢ
(တၢ်ဖိၤတၢ်ပၢ် ဒီးတၢ်ထံးတၢ်ဘိၣ်)

တၢ်ဖိ - ၁၁

နဒၢယံၢ်ဃါထိၣ်လဖၢမ့ၢ်, ထိၣ်ဝံၤအီၤဒဲအခံၣ်နံၢ်ဘံၣ် ဒၢဝ့ၢ်ဆုဆုလီၤ. ထိၣ်ထး ဒဲတၢ်လဖၢဆ့ အီၤဒဲအခံၣ်နံၢ်ဘံၣ်ဆုဆုဆ့လီၤ. ထိၣ်လနုၤနုၤ အီၤဒဲအနံၤဒဲအထၢ တၢ်, လနုၤနုၤအီၤဝ့ၢ်နူၢ်အနံၤလီၤ. ထိၣ်လဖၢအီၤဒဲအဆိၤ ပုထဲးအလွလဖၢအမံၤ ထိးပယိဝ့ၢ်ဖျိၣ်ပံၢ်လၢဝ့ၢ်အကၤနိၣ်လီၤ. ထိၣ်လဖၢအၢထၢဂီထၢဝ့ၢ်လၢအခံၣ်တၢ် ဂုအခံၣ် ဝံၣ်ဘဲၢ်တၢ်အဝိၤ, ထိးအဖိဝံၣ်ဖၢထၢဝ့ၢ်လၢအခံၣ်အဖၢနိၣ်လီၤ. ထိၣ်လနုၤနုၤအီၤဘူၤ လၢဖှၢဝံၣ်တၢ်, ဖှၢဝံၣ်အၢလုဘိၣ်လိၣ်ဝ့ၢ်ဝ့ ဘဲၢ်အသးအီၤဆိနူဘၢဝ့ၢ်အဝိၤဒၢလှၤလီၤ.

ထိၣ်ဝံၣ်အီၤဝ့ၢ်အၢဆၢၤတၢ်, လနုၤနုၤအမိၢ်ရှဒိၤဝ့ၢ် ဒဲလနုၤနုၤအမိၢ်ရှ(ပံၢ်)ဆံၤ ဝ့ၢ်လီၤ. ထိၣ်လဖၢနိၣ်အၢတၢ်အၢလၢအမိၤတၢ်, ဘဲၢ်အမိၤအီၤဝ့ၢ်အဝိၤနိၣ် ပထဃၤဝ့ ဝ့ၢ်လၢအၢတၢ်အၢဘဲၢ်ဝ့လဲ ဘဲၢ်ဝ့လဲနိၣ်လီၤ. ထိၣ်လနုၤနုၤ အၢတၢ်ဝူတၢ်သ, တၢ်အထံၤအဘိၣ်, တၢ်ဒိၤတၢ်လၢတၢ်, လနုၤနုၤအၢတၢ်ဖံၤတၢ်ဃ, ဝံၤဝံၣ်ကဲဝံ, ထွဝံၣ် လီၤ.

ထိၣ်လနုၤနုၤ ကဲၢ်ထၢပှမၤဆံၤဖိၣ်(ကၤ) ပှမၤပုၤဖိၣ်ဝံၣ်အထံၤဝိၤတၢ်, လနုၤနုၤ ကဲၢ်ထၢအဒုအဒၤလခီလီၤ. ထိၣ်ဝံၣ်ယူၤဝ့ၢ်ဝ့တၢ်, လနုၤနုၤယူၤဝ့ၢ်ဝ့ဖျဲဖျဲ, အဘျၤ ဘျိၤ ထီထီလှလါနၤ လနုၤနုၤယူၤဝ့ဝ့ၢ်ဖံၤခိၤ, လဖျဲဘၢဘဲၢ်အဆၢၤဒၢဝ့ၢ်အဝိၤ နိၣ်လီၤ. ထိၣ်လဖၢအီၤဆ့လၢ အဒုအဒၤဒၢဝ့ၢ်ဆ့တၢ်, ဘၢပိၤပဲၢ်ထံၢ်လၤဒိၤလၤဒၢ အသးဒၢဝ့ၢ် ဘဲၢ်ဒိၤကဖိၤဖျၤလၢအဒုအဒၤအတၢ်မၤနၤဝ့ၢ်အကၤနိၣ်လီၤ.

ထိၣ်လဖၢ်ယီၢ် နဲၣ်ဃၢဖဲ. ကျၢ်, ကျၢ်ပီး, ထိၣ်ကွၤခိ, ထိၣ်နၢကွၢ်, ထိၣ်ချိၤ, ထိၣ်ခဲ, ထိၣ်ပူၤ, ထိၣ်ရှ, ထိၣ်ဝံၢ, ထိၣ်ယှၢဖိ, ထိၣ်ဝီၤခဲ, ထိၣ်ထၢ်ဝဲ, ထိၣ်ဒၢ, ထိၣ်ယူၤယူၤခဲ, ထိၣ်နၢကဲၤ လဖၢ်လီၢ. ထိၣ်အဂ္ဂၢဂၤလၢနဲၣ်ဃၢဝဲၢဒ်နီၢ် မ့ၢ်ထိၣ်ပလၢ လဖၢ်လဲၢ်.

၁. ထိၣ်လဲၢ်ဒွၢ, ထိၣ်လဲၢ်ဘွၤ
ယှၤဝဲၢအခၢဖျိၣ်ပံၢဘွၤ
၂. ထိၣ်ခီၤခူၢ်နီၢ်အှၣ်ပွံၤထၢ်
ပဲၣ်ဃၢထံၢလၢၤထံၢထၢ်
၃. ပၢ်ၤဘျူၤဂၢ်အှၤဂၢ်ၤဘိၢယဲၤ
ထိၣ်ချိၤအီၣ်ဝဲၢလၢ်အနဲၤ
၄. ထိၣ်ပွၤချိၤနီၢ် အပံၢလၢၤ
ဆၢ်စံၢ်ဝဲၢလၢ်ထိၣ်စပွၤ
၅. ထိၣ်ဒၢဖိၣ်ဖျိၣ်လချဲၤ
ဆီးလၢၤအီၣ်ဝဲၢနူၢဝံၢ်ထဲၤ
၆. အလူၤမုၤမၤထိၣ်ဆၢဖၢ
ပွံၤထၢ်ဝဲၢမုနၤအခၢ
၇. ထိၣ်ခဲၢ်ထိၣ်ကိၢ်မိဒဲဖၢ
အဲၣ်လီၤကွံၤလီၤသၢ်ရှါမၢ်
၈. အီၣ်ထံၣ်ပးမိဖၢနံၢဘံၢ်
ပကိၢ်ဝဲၢလၢ်ထိၣ်မးလံၢ်
၉. ထိၣ်ပူၤမ့ၤသၣ်လအံၢ်ဘၣ်
နၣ်ကွၢ်အှူၣ်လၢၤသၢ်ဒံၤအၣ်
၁၀. ခးဝဲၢဖိၣ်လၢ်အဘၣ်ရှၢ်
ဘဲၢထိၣ်ဝံၢဝိၢ်မ့လထၢ်
၁၁. ဘဲၢသၢကိၤလူၤမုၤဒံၢဆဲၢ်
ဒဲၣ်, အှၢ်လီၢဆၢ်အသၢ်ကဲၢ်

၁၂. ထိၣ်ဆၢကလူ့စီၤခိၣ်
လၢၤဂၤချူၤထၤသရှူၢ
၁၂. ဝံၢကျိၤထၢ်စံစီၢစံစီၢ
ယိနဖိၣ်နီၢ်ဂူၤဂူၤစိၣ်
၁၄. ကျၢ်အှူၣ်လၢၤဆၢ်လၢ်ဝံၢ်ခံၢ
ကျၢ်ပီးဘၣ်နံမွံၢ

၁၅. ထိၣ်ဘျုၣ်ဘျုၣ်ယူာ်ဝ့ၢ်ဘျုၢ်ဘျိုၢ်
လံၤနၢ်ဒၢ်အဝ့ၢ်လၢအီၤ
၁၆. မုခံၣ်လၢၤအၤပၤအဆၢ
ပှကီၢ်အဝ့ၢ်လၢၤဖျါ
၁၇. ထိၣ်ကျၢၢ်နီၢ်အီၢ်ဘၢဲခီၣ်ရး
ဘၢလ့ၣ်လီၤစုစံၣ်အခွး
၁၈. နးထိၣ်လဲၤဒဲဒဲၤယၤကၢၣ်
ချုံးဆၢဝ့ၢ်ဘဲၢ်နဘိုၣ်ထၤ
၁၉. ဆၢပူၢ်ဆၢပၤအဆၢနဲ့ၣ်
ထိၣ်လွံဘွၤ, ယူၤဆိဒဲအဲၣ်.
၂၀. ကၢကဲၢ်လဖၢအီၢ်ဘၢလိ
ကြၢကြၢကြၢကြၢလူဂၤကီၢ်.
၂၁. ဆၢယၢအအုၢ်အၤလူၤဘွါ
အနီၢ်မွဲဝ့ၢ်လၢၤတထၤ.

၂၂. အၤဂူၢ်ဆီၤဆၢဝ့ၢ်မွဲလံၤ
ကဖုၤနူနဆၢၤဖိၢ်ပံၣ်.
၂၃. ဖိၤ, ရှ, ချံၤ, ခွါလအီၢ်ဘၢ
ဘၢါ, ဒဲကျိၤဝံၢ်ယုၤအၤယၢ.
၂၄. လံၤကျိၤကျိၤယူၤမူၢ်ဖိၢ်ဖၤ
ဘၢ်ရှါထၢၤထဲၤဂဲၢ်လၢၤဘၤ.
၂၅. မူၢ်ဖိၢ်ဖၤနိၢ်ယူၤဝံၤဝၤ
ဂဲးဆိၤဘၢ်ဆိၤမွဲနဲၢ်အၤ.
၂၆. မံၢ်လၢၤဂၤခီၢ်မွဲထိၣ်ဖၢ်
လၤဂၤနံထၤအနီၢ်ယၤ.
၂၇. ထိၣ်အီၢ်ထးဒံၢ်ဝံလထုၤ
အဖုၤဘၢပွံၤထၤဆုၤဆုၤ.

ဆၢဖိၢ်ဆၢပါလၢအအီၢ်ဘူၢ်လၢပှၤအီၢ်ဝ့ၢ်အၢ မံၤတၢ်, ချိဒဲပနါလဖၢ ပၢပုၤထဲးဝ့ၢ်လၢအဘိၢ် လီၢ်. အဝ့ၢ်ဝံၢ်မွဲဆုဆၢဖိၢ်ဆၢပါ လၢပှၤဝံၢ် ဘၢမၤနူဆၢဂဲးဆၢဘၢ် လၢအဝ့ၢ်ဝံၢ်ဆုလီၢ်. ချိဒဲပနါဝံၢ် ဘၢထဲၢ်ဆၢ, ဆံၤဆၢ, ထုၤနူဆၢအ ပၤ, လၢပှမၤဆံၢ်ဖိၢ်ဝံၢ် လီၢ်ဘၢဝ့ၢ်နီၢ်လီၢ်. ဘဲၢ်အဆၢၤဒၢဝ့ၢ်အဘိၢ် အမိရှါဒဲအခံးအဂၤ လၤဆုလိၤဘၢ်ရှၤခိၢ်လီၢ်. အဝ့ၢ်ဝံၢ်ဖိၢ်ဆါအၢ ထၤဂီထၤဝ့ၢ်ဝ့ၢ်တၢ်, မွဲဆၢဖိၢ်ဆၢပါလၢအခၤ လံခီၢ် လၢအဒုၢ်အီၤဖိၢ်အနူထံၢ်ဆၢၤလီၢ်.

ပနီၤလၢအလှၣ်အှၤအီၤဝဲၤနူၤလမ့ၢ်ပးလီၤနၢ် အှၤမ့ၢ်ချီနီၤ အီၤဒဲအလှၣ်အၤမ့ၢ် လီၤ. အဝဲၤဝံၤအှၤနူၤ, လီခ့ၢ်, ဆၤဝူၤဆၤဝၤဝံၤ ဘဲၤအယံၤယါအှၤဝဲၤအဝိၤနီၤလီၤ.

ချိဒဲပနီၤလၢ လမ့ၢ်ဘၢနူၤအမၤဒိးမၤတၤဘၢပှၤဝံၤ လၤအဂံၤအဘၤလကၤ လၤ, အဖံၤအယၢ, အနူၤထံၤဒဲအပွံၤ, အအှၤဒဲအခ့ၤမံၤအနီၤလၢ မ့ၢ်ဆၤလၤပှၤ ဝံၤဝိၤဝဲၤလၤအလၤဒၢဝဲၤဆုၤဆုၤလီၤ. အဝဲၤဝံၤအီၤဒဲအဘၤမၤအကျိၤ လီၤလၤဆၤ ကယီထဲၤခ့ၢ်ထဲၤဂံၤဂံၤဘၢဘၢ ဘဲၤဝိၤပှၤအဆၤထိစိၤကထုၤဘၤလၤအဖၢအဂံၤနီၤ လီၤ. အဝဲၤအဖံၤဖၢယၢဖၢ, အအှၤအဆံၤဖၢလဖၢနီၤ ဝံၤဆၤစုၤဆၤဆၢအဖိၤအပါ အီၤဝဲၤဘှၤအကျိၤ ပှၤဝံၤဘၢအီၤကှၤဘုၤအီၤကှၤဘၤ လၤဆၤထုၤဝုၤထုၤဘၤအဖၢနီၤလီၤ.

ပှၤအှၤလုယံၤယါဆၤဖိၤဆၤပါဝံၤလီၤ. ထိၤ, ဘှၤ, ဆၢ, ထီၤထၤ, ထွံၤ, မံၤယီၤလဖၢ ဘၢဆၤအှၤလုဝဲၤလၤကမၤတုၤယူဒဲ ထွံၤလဖၢလၤကခိၤယီဆၤအဂံၤနီၤ လီၤ. အှၤမ့ၢ် ထိၤ, ဆၢဒဲထီၤထၤလဖၢ လၤကအှၤဆၢဝဲၤဒဲနူၤဘၢကျိၤစုၤအဂံၤလီၤ. ဆၤဖိၤဆၤပါလဖၢယီၤ ပှၤဝံၤဂဲၤထဲၤအှၤလုဝဲၤလၤ နံၤဆံၤလၤယံၤယူၤအကျိၤ မ့ၢ်ဆၤ လၤပှၤဝံၤဘှၤယၢဝဲၤဝဲၤအဂံၤအဝိၤလီၤ. အဝဲၤဝံၤအီၤဝဲၤအၤဆၤဒၢ, ဘဲၤအဆၤဒၢ ဝဲၤအဝိၤ အမိရှါဒဲအလှၣ်ဒဲအခံၤအဂၤ လၤမဲၤဝဲၤရှၤခိၤဆုလီၤ.

ဆၢဒဲထီၤထၤဝံၤ ဖှၤလၢဆၢထဲၤပှၤလၤအယၢ ဒဲအဒံၤအဂံၤတၤ, လၤပှၤ ဝံၤကနူၤဘၢအယၢဒဲ အဒံၤအလၢအပွၤအဂံၤ လီၤလၤပှၤဝံၤကယီထဲၤခ့ၢ်ထဲၤလုအှၤ လုအီၤဝဲၤ ဂံၤဂံၤဘၢဘၢလီၤ.

ထိၤဒဲဘှၤလဖၢဆှ ဖှၤလၢပှၤလၤအယၢအဂံၤတၤ, အှၤမ့ၢ်ဘှၤနီၤပှၤအီၤဘၢ အနူၤထံၤဒဲအဖံၤဘံၤဒၢလှၤလီၤ. ပှၤလနူၤနၤ အီၤကှၤထၤဝဲၤဘဲၤပှၤဖိၤယၤဖိၤဝံၤအချိ မိပွါအဝိၤလီၤ.

ဆၤဖိၤဆၤပါလဖၢယီၤ လနူၤနၤအှၤဆၤအီၤဆၤလၤအဘျၤအဆဲ လၤပှၤ အီၤကှၤလၤထးဝဲၤလဖၢနီၤဘှၤတၤ, လနူၤနၤမ့ၢ်အအှၤဒၢဆၤအှၤဆၤအီၤလၤအအီၤဘှၤ လၤပှၤဝံၤ ဘဲၤဝံၤဒိၤဝံၤလၤ, နၤဝံၤမံၤဝံၤအဝိၤလီၤ. ဆၤအှၤလုဆၤဖိၤဆၤပါလဖၢ ယီၤအကျိၤ, မၤအဘၤဘဲၤပှၤဝံၤ စုၤကီၤထၤအကျိၤအစုၤ လၤကအှၤထုၤဝဲၤအဂံၤအဝိၤ နီၤလီၤ.

ဆၢဖိၤဆၢပါလၢပှၤဒံၣ် အၢ်လုၢ်ထၢဝဲၢ်ထီးအလၢ်နီၤ အီၤဒ်အသးမၤအကျိၤ, အလၤအီၤဝဲၢ်လၢပှၤဒံၣ် ကဘၢယိထဲၣ်ခွါထဲၢ် လုၢ်အၢ်လုၢ်အီၤဝဲၢ် ဝဲၢ်ဘၢစဲၤလီၢ်. ကြၢးဆၢအီၤကူၤဘူၣ်အီၤကျၢသး လၢဆၢဖိၤဆၢပါဒံၣ်, လၢအစူၢ်ဆၢဝဲၢ်အဖၢၣ်နီၤ ဆၢစူၢ် ဆၢဆၢအပိၣ်အပါ ဘၢဂါထဲၣ်ပှၤဘၣ်ဝဲၢ်အကျိၣ်နီၤလီၢ်.

မၤလိၢ်ယိ - ၁၁

၁. ခွၢ်မျိၢ်ထၢ့ၢ်ဆၢချဲၣ်မျိၢ်လဖၢယိၢ် အခီၢ်ပယီၢ်ဆံး.
ကျိၢ်ထၢ, ထဲၢ်ဆၢ, ဆံၢဆၢ, ဆူၢ်ပနိ, ပျၢ်ဆၢ, တၢ်ခူၢ်, အခွး, ၁ရဖူၢ်, ခိၢ်, ဘျုၢ်ဘျိၢ်, ဘၢဂၢ်, အနိၢ်, အဒိၢ်, ရှိၢ်, တဲၢ်, ထံၢလုၢ်, သၢ်ခိၢ်.

၂. ခွၢ်မျိၢ်ထၢ့ၢ်ဆၢချဲၣ်မျိၢ်လဖၢယိၢ် လၢဆၢချဲၣ်မျိၢ်ဆံး.
ဖိၢ်, ဖိၤ, ပါ, ဘျဲၤ, ဘှၤ, ချိ, ဝူၤ, ထံၤ, ပုၤ, ပွံၤ, ဖၢ်, ဘှၤ, ထီၢ်, ဆၢ, ဃွ, ဝံၢ်, ထၢ်, စူၤ, နူ, ဒံၤ, ပံၤ, ဘူၤ, ဆံၤ, ဒံၤ, ပွံၢ်, လၢး, ထံၤ, ထံ, ခဲး.

၃. ခွၢ်မျိၢ်ထၢ့ၢ်ဆၢဖိၤဆၢပါလဖၢယိၢ် မၤဆၢ်ဖှၤထဲၢ်ပှရှၢ်လၢဆၢနီၤလဲၤ.
ကသ့ၤ, ကဆၢ, ထီၢ်, ဘှၤ, ချိ, ပနိ, ဆၢ, ထီၤပွံၢ်, ထီၤမၤလံ, ကျူၢ်.

၄. ခွၢ်ဖိၤထၢ့ၢ်ထိၤဆံၤမံၢ် လၢနသ့ၤယၢလၢပယၢ်ဒဲ ပှမျိၢ်ရှိအဆၢကိၢ်ဝဲၢ်နီၤ ဆုၤဆုၤဆံး.

(ဆၢဘီၣ်လီၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆၢမၤလိၢ်ဖိ လၢပနံၣ်ဝဝလဖၢ လၢအမၤဆၢၣ်ဘၢထွါလီၤသးအဂ့ၤ)
(ထံၣ်, လံၤ, ဝံၤ, လီၤလဲၢ်, ခိၢ်လီၤ, ထိၣ်ချံ, ထံၣ်ချံ, ပှၤလဲၢ်)

ဆၢဖိ - ၁၂

ပဆၢရၢဝံၤ ဘီၣ်လိၢ်ပၢၤလၢ လံၤအဂ့ၤလီၤ. လၢလံၤနီၢ် အှၣ်ပဒၢလၢ့ၣ်ဘၢလိန့ၢ် မ့ၢ်ဆၢလၢ အအိၣ်ဝ့ၢ်တရှါလှၤ. လၢအဂ့ၢ်အှုၣ်ဘၢပၢၤဒဲ ပသၢထၢၣ်သၢလၢၤအခါနီၢ် ပသ့ၣ်ညါဘၢဝ့ၢ်အကိၤ လီၤ. လၢလံၤအဖၢၤနီၢ် ဆၢလၢအဖှၢလၢၤပၢၤ ဆၢမၢၤဆၢဂံၤလဖၢအိၣ်ဝ့ၢ်တၢ, ဆၢလၢပသၢ ထုၣ်ထၢၣ်ခွံလၢပဖၢၤနီၢ် ကဲၢ်ထၢၣ်ဆၢဘၢခိးဘၢ တၤလၢဆၢထံၣ်ဆၢဘီၤလဖၢအဂၤလီၤ.

ဆၢထံၣ်ဆၢဘီၤလဖၢနီၢ်ဆ့ ထုၣ်ထၢၣ်စီၤဂဲးလၢအဘၢခိးဘၢတၤထဲၤပှၢ်ဒဲ ဆၢဖိၢ်ဆၢပါလဖၢအကိၤ ပှၢ်, ဆၢဖိၢ်ဆၢပါဒဲ ဆၢအထံၣ်အဘီၤအမုလဖၢနီၢ် မ့ၢ်အမၤအသးဘဲါအမၤဆၢၤဘၢထွါလီၤအသးလိခိၢ်လှၤ. လၢဖၢၤသးကဘီၤပးအဖၢၤနီၢ် လီၤ. ပဆၢရၢဝံၤစံၤဝ့ၢ်လၢ ဆၢအသးမၢၤအိၣ်ဝ့ၢ်လၢဂၢခိၢ်ချံယီၤ ထီးအလှၤဒဲဆၢအမု အဘီၤအထံၣ်လဖၢ ထီးအလှၤနီၢ် လၢကအိၣ်မၢၤအဂၤ မ့ၢ်အဘၢထွါလီၤသးတၢ, အှၣ်လၢ့ၣ်ယါဘၢဝ့ၢ်လိန့ၢ် လံၤဘိၣ်ထုၣ်ဘိၣ်လၢၤ ဒုးဘၢထွါစီၤဝ့ၢ်နီၢ်လီၤ.

နထၢၣ်ယံၢယါခိၢ်လီၤလဘျးဘျးဧါ. လၢခိၢ် လီၤခိၢ်နီၢ် ဝံၤထံၣ်ဝၢထံၣ်, ဆၢမုဆၢဘီၤအဖၢ်, အထီၢ, အဒိၢ, အဆံၣ်အိၣ်ဝ့ၢ်တၢ, ဆၢဖိၢ်ဆၢ ပါ, ထိၢ်ဝံၤလံၢ်ဝံၤဆ့ အိၣ်ဝ့ၢ်အၢမံၤလီၤ. ခိၢ်လီၤထိၣ်ချံ, ဆၢထံၣ်ဆၢဘီၤလဖၢနီၢ် လၢအလၤဒၢဝ့ၢ်မ့ၢ်ဆၢလၢအမၤခိးမၤတၤပှၢ်

ဘၣ်တၢ်, လၢတၢ်အၢ့တၢ်အီၣ်အဂၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢတၢ်အီၣ်တၢ်ဆီၣ်အဂၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဒ်လၢဝံၤပွံၢ ဖၢစၢၤအဂၤမ့ၢ်ဂ့ၤနီၤ ဘၣ်တၢ်ဘိုဝဲလၢ အလၤဒၣ်ဝဲဆူဆူလီၤ. တၢ်လၢနၤနၤနီၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဖဲခၢၤထၢ တၢ်တၢ်ၤဒ်လံၤမ့လဖှု အဂၤဒၣ်လၢ့လီၤ.

ဝံၤလဖၢ ပှၤတဲၤတၢ်အပိၣ်အလၢ့ လၢပှၤလီၢ်ဘၣ်ဝဲလမံၤလါလါတၢ်, ဘၢဝံၤဝံၤလၢအယၢနိၤ ထိးတၢ်နူဝဲအဝိၣ် ပှၤဝံၤဘိုဝဲလၢအလၤဒၣ်ဝဲဆူဆူလီၤ. ဝံၤလထံၤလၢပှၤကဘိုဝဲကသ့အဂၤနီၤ ဘၣ်အိၣ်မၤဝဲယံယံတၢ်, လၢတၢ်ကဘၣ် ခိးဘၣ်တၢ်ထိးဖိၣ်ဆိၤလံၤဆိၤအဂၤ ပှၤဝံၤကြၢးသ့လၢ့ထးဝံၤ ဘၢအသ့ၣ်ဝဲအဝိၣ်လီၤ. နသ့ၣ်ယၢဝံၤအမံၤလၢပှဖျိၤဖိၣ်ဝံၤကီၤဝဲနီၤ ဆံၤအၢလဲၤ.

လၢခိၣ်လီၤခိၣ်ဒ်ထိၤချိၤအဖၢၤနီၤ နကဒၣ်ဘၣ်လီးဝံၤ, လဲၤဝံၤလီၤ. တၢ်လၢ လီးဝံၤလဲၤဝံၤနီၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ခိးဘၣ်တၢ်တၢ်အိၣ်ဝဲအမံၤဆူတၢ်, ပှကီၤဘၣ် ကီၤသ့ၣ်လၢအအၢ့ပူၤအၢ့ဃဖံၤ, ထံၤဒ်လီးဝံၤလဲၤဝံၤနီၤ မ့ၢ်အသ့ၣ်ယၢဒၣ်နူ တၢ်လူဒိၣ်ပွၤ ဒိၣ် လၢအဖၢၤနီၤဆူလီၤ. လီးဝံၤလဲၤဝံၤလနၤအိၣ်ဝဲလၢ ခိၣ်လီၤထိၤချိၤကအိၣ်ဂုၤခၢၤဝဲ အဂၤ ဒ်လနၤနၤလၢပှၤဝံၤကဘိုဘၣ်ဝဲဘၢအလၤအိၣ်ဝဲအဝိၣ်အဂၤတၢ်, အၢ့မ့ၢ်လီး လၢအကဲၤထၢ့မနံၤထၢ့မျါလဖၢနီၤ အလူအပွၤဒိၣ်ဝဲဒိၣ်မၤလီၤ.

မၤလိၣ်ယိ – ၁၂

၁. *စံၣ်တၢ်ဆၢတၢ်အၢ့စၢ့လဖၢယိၤဆံၤ.*

(၁) ခိၣ်လီၤ(၅)ဖျိၤ လၢခးပယၤအဖၢၤယိၤ မ့ၢ်ခိၣ်လီၤပၢလၢလဖၢလဲၤ.

(၂) တၢ်ဖိၣ်တၢ်ပါ(၅)မံၤ လၢပှၤအၢ့လုထၢဝဲနီၤ မ့ၢ်တၢ်နီၤလဖၢလဲၤ.

(၃) ဒုးဖျိၤထၢ့လံၤဒ်ထံၤ အတၢ်မၤခိးမၤတၢ်တၢ်လမံၤဘၣ်လမံၤဆံၤ.

(၄) ဒုးဖျိၤထၢ့ဝံၤလၢဖျိၤကီၤဝဲ ဒ်ပယၤလခီဘၣ်တၢ်ကီၤဝဲဆံၤ.

(၅) ဒုးဖျိၤထၢ့ ဝလၢပှဖျိၤအတၢ်ကီၤဒ် ပယၤအတၢ်ကီၤဝဲဆူဆူဆံၤ.

(၆) တၢ်ဖိၣ်တၢ်ပါအမံၤလၢ အအိၣ်လၢခိၣ်လီၤထိၤချိၤလဖၢနီၤ ဒုးဖျိၤထၢ့(၁၀)မံၤ ဆံၤ.

(၇) လီး - မနံၤထၢ့မျါလဖၢအမံၤနီၤ ဒုးဖျိၤထၢ့(၁၀)မံၤဆံၤ.

၂. ခ့ၣ်ကွၢ်ထံၣ်အသချံၣ်မျိၢ်လၢယၢ်ယီၤ လၢအသချံၣ်မျိၢ်အံၤ.

ဝံၤပၢ, ဝံၤအလဲၢ်, အဝံၢ်ပံၤ, ဝံၤအဖံၤ, ဝံၤအဝံ, ဝံၤအထဲၤဖျၢ်, ဘၢ, လၢ, ဒၢ, ယၢ, ကွံၤ, ထၢ, ပွဲၤ, ယှၢ, ခွံၢ, ခံၢ, ဒံၢ, ထွံၢ, ဝှၢ, ဆၢ့, ရှၢ်, ထၢး, ခၢး, မၢး, စၢ့.

၃. ကွၢ်မျိၢ်ထံၣ်ဆၢအဂံၤလဖၢ်ယီၤ လၢလံၥ်(၁၀)မျိၢ်ဆုၣ်ဆုၣ်အံၤ.

ဂံၢ်, တၢ်ခူး, ထံၢ်ဖျၢ်, ဆၢမၤလိၢ်လၤ, ထိၢ်, ဖျၢဘၢ်, ဝရံ.

ဆၢမၤလိၢ် – ၁၃

(ဆၢဝီၤလိၢ်ဆၢမၤလိၢ်ဖိၢ် လၢဆၢဖံၤအၢမၤအၢအဂ့ၤအဖး)

(ဆၢဖန်ၤထးကၤ, ဆၢဘုၤဆၢဖျၢ, စူဘှၢခၢမၤလဖၢ်)

ဆၢဖိ – ၁၃

ပှၤအဖုၢ်လၢအမၤခိးမၤတၢ် ပှၤခမျၢၢ်အဆၢထုၤ လၢပထံၢ်လၤခၤဖျၢ်ယိၤနီၢ် မ္ဂဲပှၤမၤဆံၤဖိၢ်, ပှၤမၤ ကၤဖိၢ်လဖၢ်လီၢ်. အဝ့ၢ်ဝံၢ်ဘၢမၤဆၢလူၤဂဲး လူၤဘၢ်, ရှၢ်ရှၢ်ယၢယၢတၢ်, ဘုၢဝံၢ်ဂူၢဝံၢ်, ဆၢဘူၢဆၢဘၢလၢအဝ့ၢ်ဝံၢ် ဘုၤလၢ်ဖျၢလၢ်ဝ့ၢ် လဖၢနီၢ် ကဲၢ်ထဲၤဆၢဘၢခိးဘၢတၢ် ပှၤခမျၢၢ် ထၢ်ခၤယၢဒဲဆၢဘူၢဆၢဘၢလၢပှၤခမျၢၢ်ဝံၢ် အၢ လလူၤဘၢလဖၢနီၢ် ဘၢဆၢလှၤအၢဆၢဝ့ၢ် လၢထံၢ်ယဲၤခၤယဲၤ ဒဲန္ဘၢဆၢထဲၤထံၢ်ယဲၤခၤယဲၤအကျိၢ်အစှၤအၢအၢဂိဂိ လၢအဘၢ ခိးဘၢတၢ်ထံၢ်ခၤပှၤဒိၢ်ပှၤမုၤဝံၢ်နီၢ်လီၢ်.

ပှၤဆံးဖိ, ပှၤပုၤဖိလၢ အှၣ်လဂၢ်ထဲၤမၤလိၤဘၣ် ဆၢကိၢ်ဒ့ၣ်ကိၢ်ဘၣ် တၢ်ထီၣ်ဒဲဘျ့ကိၢ်ဒိၤဆၢမၤလိၤလၤလၢလိၢ်ဧါ အဝ့ၢ်ဝံၤအဆၢဂၢ်ထဲၤချ့ဖျိၤယံၢ်ယါဝဲ စၢထၢၤလၢၤဖံၢ်ဖှူမိဖါလၢနီၤ မ့ဲဘၢဆၢကိၢ်ဒ့ၣ်ကိၢ်ဘၣ်အဆၢန့ၣ် လၢအဘၣ်ဆၢဒၣ် ဒိၤဆိၤဝ့ၢ်လၢအဝ့ၢ်ဝံၤအဂၤနီၤလီၤ. လၢဆၢနီၤအကျိၤ, အဝ့ၢ်ဝံၤကဘၣ်ဆံးဆၢ, ထဲ ဆၢ, ပှံၤဆၢ, ဒုၤလၢၤဆၢဘၢဒ့ၣ်လဲၤမ့ဲဂ့ၤ, ကဘၣ်ရှူဆၢထီဘၢဒ့ၣ်လဲၤမ့ဲဂ့ၤ, ကဘၣ် တဲၤဝဲအဆၢပိၤဆၢလၢ စူဝဲစူဖိၤပၢလဲၤမ့ဲဂ့ၤနီၤ မၤအဒၣ်ဘၢအဒ့ၣ်ယၢဝဲဝ့ၢ် အၢဒၣ် အဆၢအဒိၤလီၤ.

ဆၢလၢမၤထံးထၢပှၤဆံးဖိ, ပှၤပုၤဖိလၢနီၤ မ့ဲဒၣ်ဆၢစူဆၢဆၢ, ဆၢ အၢၤဆၢဒ့, ထိၤဝံၤလံၤဝံၤ, ဆၢဖိၤဆၢပါဒဲ ဝံၤဝံၤကဲၤဝံၤနီၤလီၤ. ဆၢဖိၤဆၢပါဘၢချိ ဝံၤ, ပနါဝံၤ, ကဒ့ၤ, ထိၤဝံၤလံၤဝံၤကနၤစဲၤဒဲ ဂၤခိၤဖံၤအဝိၤအဆီးလၢနီၤ မ့ဲဆၢလၢ အဘၣ်ခိးဘၣ်တၢ, ပှၤဆံးဖိ, ပုၤဖိၤဝံၤ လၢအလၤဒၣ်ဝ့ၢ်ဆုဆုနီၤလီၤ. ဘၢဂၤခိၤ ထၢၤဖျိၤယၢလ့ၤထၢၤလ့ၤထီ, ဒ့ၣ်ထၢၤဘၣ်ထၢၤဝ့ၢ်လၢအနီၤဒၣ်ဝ့ၢ်အဒိၤနီၤ ကြၤလၢ ဆၢကဒုၤဒ့ၣ်ထၢၤဘၣ်ထၢၤအဝ့ၢ်ဝံၤ လၢအနီၤဒၣ်ဝ့ၢ် ဘၢဝိၤကမၤဘၣ်ဆၢကဘီၤထၢၤ ယီၤထၢၤဒဲကမၤဘၣ်ဆၢကထံးလၤထီၤလၤအဂၤ ကဘၣ်ခိးဘၣ်တၢဆၢကအၢထၢၤဂီထၢၤ ဝ့ၢ်, ဘၢဂၤခိၤထၢၤဖျိၤယၢအဆၢလ့ၤထၢၤလ့ၤထီ အီၤထၢၤဝ့ၢ်အဒိၤနီၤလီၤ.

နလ့ၤယံၢ်ယါလၢၤဖှၢဖၢၤဧါ. နက ဒၣ်ဘၣ်ပှရှၤဝံၤ, လၢအအၢၤဆၢဆၢ, အၢၤပွၤ ဆၢလၢလီၤ. ဆၢဒူဆၢဒၣ်, ဆၢအၢၤဆၢ အီၤလၢအလကဲၤထၢၤဘၣ်လၢ ပဒိၤမုတဝ့ ယီၤနီၤ မ့ဲအအီၤဂဲၢဝ့ၢ်လၢ ထံၢခးဝံးဒီၤ အဂူၢဂၤလၢတၢ, ဆၢဒူဆၢဒၣ်ဒဲဆၢဖိၤ ဆၢလံၤလၢအဂဲၢကဲၤထၢၤဝ့ၢ်လၢ ပဒိၤမု တဝ့, ထံၢလၤခးဖၢၤလၢနီၤ ပမိပဖါဝံၤ အၢၤဆၢလၤခွံၤဝ့ၢ်လၢ ပှလၢအအၢၤပွၤ အၢၤဆၢဆၢလၢအဂူၢဖၢၤ ဒဲအဝ့ၢ်ဝံၤ လ့ၤန့အၢၤဆၢထဲၤဝ့ၢ်လၢအလၤလၢဆၢ

လဖျၢ်ယီၤ လအိၣ်ဘၣ်အလၤလီၤ. ပှၤလဖျၢ်လၢအလှၤဆီၣ်အှၣ်ဆၢန့ၣ်ဆၢလဖျၢ် လၢအကဲၢ်ထၢဝ့ၢ်ထီးယီၤ လၢထီးနီၢ်လဖျၢ်မ့ဲဝ့ၤ, ပှၤလၢအဂဲၢ်ထဲၤန့ၣ်ဆၢအပိၢ်အလၢ လၢအကဲၢ်ထၢလၢဆၢအလၤဂ့ၢ်ဂၤ ဒဲဂဲၢ်ထဲၤန့ၣ်ဝ့ၢ် ထီးယီၤလဖျၢ်မ့ဲဂ့ၤလဖျၢ်နီၢ် ပကီၢ်ဝ့ၢ်လၢပှၤမၤဖန့ၣ်ထးကၤဖိၢ်လီၤ. အဝ့ၢ်ဝံၢ်မ့ဲပှၤလဖျၢ်လၢ မၤဆၢလၢအခိၢ်နူၣ် အဆၢကိၢ်ဆၢတဲၤအဖျၤလီၤ. ပှၤလဖျၢ်ယီၤ မ့ဲဆ့ပှၤလၢအမၤခိး မၤတၤထံၢ်လးခးဆါ လၢအလးဒၢဝ့ၢ်ဆုၣ်ဆုၣ်အဖျၤဆ့လီၤ.

ပှၤမၤဆံၣ်ဖိၢ်အတၢ်ဒိၢ်

၁. ခမျၢးဆၢအှၤအခှၤထံၢ်
ဂဲၢ်ဝ့ၢ်ဒၢလၢပှၤမၤဆံၣ်
ကျိၢ်စ့ၤလၢထံၢ်ခးဂ့ၢ်ဂၤ
ပှၤဆံၣ်ဖိၢ်အှၤပၤအှၢ်ပၤ.

၂. ဆၢဆၢၤ, ဆၢဂီး, ဆၢယီၤခၢ
ဘၢမၤဆၢလအိၢ်ပ့ၢ်ဘၢ
ဆၢၤထီ, ၃ၢ်ဘၢ, လှူၣ်ဂဲးဘၢ
စူၢ်ကီၢ်, လှူၢ်လၤဘၢၤလၤ၃ၤ.

၃. ဆံၣ်ဆါဖိၢ်ကျူၢ်စၢၢ်ဆီၢ်ဆီၢ်
ဂ့ၤခိၢ်ဒၢလှူၣ်ဘၢထၢထီၢ်
ဂ့ၤခိၢ်လၢပှၤမၤဆံၣ်ဘှၢ်
ဖ့ၢ်လၢထံၢ်ခးအဘၢမၢၤ.

၄. ပှၤမၤဆံၣ်ဖိၢ်အမိၢ်ရှါ
ထၢၤဂၤစံၢ်စၢဘဲၢ်ပနါ
ဘၢအှၤမ့ၤဆူၣ်ပနါလိၤ
ခလံၤခဝၢ်ပဲၤလဖိၤ.

၅. လးလၢဆံၣ်ဖိၢ်လှၤယဲးလၤ
ခထၢန့ၣ်ထဲၤထီၢ်ခၢဘၤ
ပှၤမၤဆံၣ်ဖိၢ်အစူၢ်ဝဲၤ
ဒုၢ်အိၢ်ထၢထဲၤဆၢလၤမဲၤ.

၆. ဆံၣ်ဖိၢ်အစူၢ်လပံၢ်လၤ
နူၣ်ထံၢ်, နူၢ်စၤဂဲၢ်လၤယွၤ
ခိၢ်ဘံၢ်ထံၢ်ခိၢ်နီၢ်ထရး
ဘဲၢ်ယိၢ်ခိးထၢ, ထၢၤထံၢ်ခး.

၇. ဘဲၢ်မိဖါဒိၢ်, မၤဆံၣ်ဖိၢ်
ဖိၢ်လံၤဂးနီၢ် အိၢ်ကှၢ်ဆီၢ်
ဖှၢ်လၢထီးလှူၣ်ဆၢန့ၣ်ဘၢ
နၢ်ဆါအှၤမ့ၤနူၢ်ထံၢ်လၢ.

၈. ပှၤမၤဆံၣ်ဖိၢ်အပရျၢ်
ဂ့ၤခိၢ်ထၢၤဖျိၢ်မိနါဂၢၤ
အှၢ်ဘၢအိၢ်ပဲးဘဲၢ်လၤဒၢ်
ပှၤမၤဆံၢ်ဖိၢ်ဘၢ်မုၣ်မၤ.

၉. လီၤလလှူၣ်ခိးတၤပိၤဒိၢ်
လအိၢ်ဖျိၢ်ဘၢဆၢဖှၢ်ခိၢ်
ပှၤမၤဆံၣ်ဖိၢ်အခိးတၤ
လီၤလလှူၣ်ပိၤဒိၢ်ကဲၢ်တၤ

SHOT ON REDMI 7
AI DUAL CAMERA

မၤဖၢၣ် မ့ၢ်ပှၤလၢအတၢ်ဆၤပီၤဆၤလၢ့လၤ ပှၤကၢၣ်ဝံၤ ဘၣ်ဒိးဝ့ၢ်ဘဲ စပွဲၤ, လးဆၢၣ်နၢ, ဂံၢ ဟ့ ထဲၢ်ဘီၤ, ခရိလဖၢလၤဝံၢ်လီၢ. အဝ့ၢ အစူၣ်ဝဲၤအဒိၢ, အဆံးအီၢ်ဝ့ၢ်အမံၤ လၤအ တဲၤဆၤအဂၤလီၢ. အဝ့ၢ်လုအၢ်အသးမၢလၤ ဆၤတဲၤဆၤလၤဝံၢ်အဆၤမၤတၢ, ပကီၢအဝ့ၢ လၤလဲၤဝမါနီၢ်လီၢ. အဝ့ၢ်တဲၤဆၤဂ့ၤ, ကဒုး လၤထံးဒိခၢၣ်ဝ့ၢ်တၢ, အဝုၢ်အီၢ်သးအီၢ်ဆၤ လၤဆၤမၢအဖၢၤအကျိၤ ပှၤကၢၣ်ဝံၢ်သးကွဲၤအစူၢ လးအၢဒၢအဆၤလီၢ.

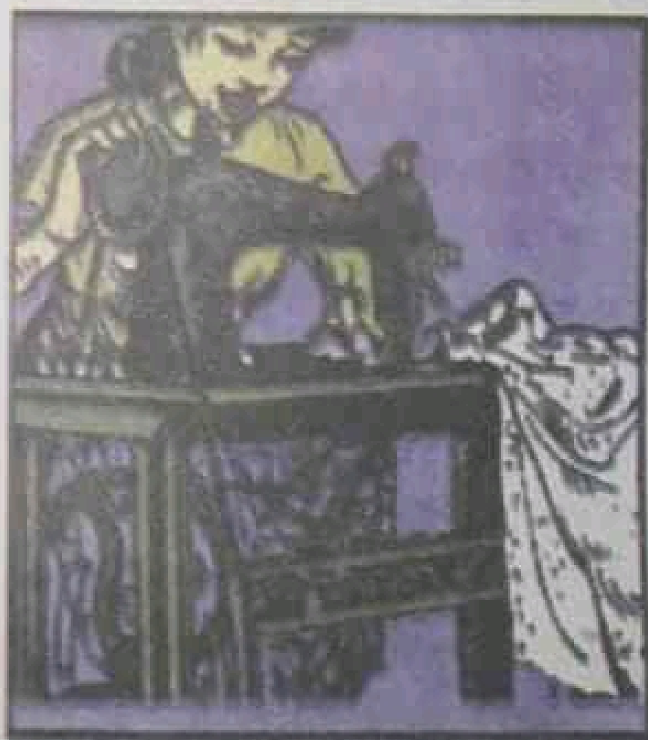
ဂါဘူးခိၢ် မ့ၢ်ဂါသ့ရှါ လၤအမၤ ကီၢ်ဝ့ၢ်လဂၤလီၢ. အဝ့ၢ်မၤကီၢ်လဖၢလၤ ပအၢ်ဝ့ၢ်အွဲၢ်နီၢ်လီၢ. လၤဆၢ်ဒၢဆၤ အဝ့ၢ်မ့ၢ်ပှမုၢ်မဲၢ်လၤအအဲၢ်ဘၢဖိၢ်ဝၢဆံး လဖၢတၢ, တဲၤကီၢ်လၤဆၤမၤလိၢ်ဖိၢ်ဝံၢ, အၢ်ဝ့ၢ်ကအွဲၢ်ကဆၤၢ်, ကနၢ်မၢ်ဒဲ လၤအၢ်ဝ့ၢ်လဖၢနီၢ်လီၢ. အဝ့ၢ်အကီၢ် လဖၢထီးအလူၢ်နီၢ် ဆံၢ်ဝ့ၢ်ဖျၢဝ့ၢ်အကျိၤ, ကဲၢ်ထၢ်ဆၤစူၢ်ဆၤဆၢနးဆိၢ်အ့ၤ. ပဆၤ မၤလိၢ်လးထၢ်ဖှၢ်ယၢ ဖ့ၢဂဲးဖ့ၢ်ဘၢ်အဝ့ၢ အကီၢ်လဖၢလီၢ. မုဆၢခိၢ် ဆၤမၤလိၢ် ဖျါအခါ အဝ့ၢ်အၢ်ဆၢဘၢအကီၢ်လဖၢ လူၢ်ဝ့ၢ်ဖျဲၢ်ခီလီၢ. အဝ့ၢ်ဖိၢ်ကီၢ်လၤအစူၢ ဆံၢ်တၢ, အကီၢ်လဖၢနီၢ်ချူဘံၢ်ထဝ့ၢ

ထီးဒူၤလၢ, ဒုးလဲၤဒံ ဖျိမိၤဝံၤန့ၣ်လၢၤခဲၣ်ဂ ဆီးလၢၤလဂ့ၤအဂၤလီၤ.

ကီၢ်လၢဂါဘၣ်ခီၢ်မၤဝ့ၢ်နီၤ ကီၢ် ဆှၢ, ကီၢ်ဃပဲၤ, ကီၢ်ဘၢၣ်, ကီၢ်အၢၣ်ဂီၤ, ကီၢ်ဍၢ်ဘိၣ် လဖၢလီၤ.

လၢပတၢဝၢ အတိၢ်ကျၢၢ်နီၤ ဖၢထံ (မၢ်စီၤ) သၢၢ်မူၢ် အဂံၢ်ဒိၣ်အီၤဝ့ၢ်လီၤ. အဝ့ၢ်အီၤဒဲအဖိၤခွၢသၢၢ်ဂ လၢအဂဲး အဘၢဆိၣ်ဝ့ၢ်လီၤ. အဝ့ၢ်ဝံၤလုအၢၣ်အသး မၢၢ်လၢဆၢတဲၢ်ပူၤဝံၤ, ဖှၣ်ဝံၤ, နၢ်ဝံၤ, ဖျၢ် ဝံၤ, မံးဝံၤ, ထၢဂူၤ, ထဲၢ်နါလဖၢတၢ်, ကယဲဆၢပိၢ်ဆၢလၢၤလၢအဘၢဆၢတဲၢ် ဝ့ၢ်လၢထၢကီၢ်မံၢ်ဒ္ၢ်နီၤ မၢ်သၢၢ်မူၢ် အဂံၢ်ဒိၣ် ဖိၤဝံၤတဲၢ်ဝ့ၢ်လီၤ. ပူၤဖၢထိၤလၢပှမၢဆံ ဝံၤဖှူၤပျၢ်နှၢ်, ပူၤကျူၤလၢၤလၢပှမၢပုၢ်ဝံၤ ဘၢဒိၢ်ဝ့ၢ်နီၤ မၢ်သၢၢ်မူၤ အဂံၢ်ဒိၣ်ဖိၤတဲၢ်ဝ့ၢ လီၤ. ဆၢလၢထၢနီၤ အှၢနီၢ်ဝ့ၢ်လါနၢ အှၢထီၢ်လၢၤလၢ မၢ်သၢၢ်မူၤ အမှၢအၢၢ် ဖၢခွၢ်အဖၢၢ်တၢ်, ကဲၤထၢၤထဲၢ်ဆၢအပိၢ် အလၢၤလၢပှ္ၢၤဝံၤဒိၢ်ဝ့ၢဝ့ၢနီၤလီၤ.

ဂါခၢၢ်ဖိၤ မွဲပှမုၢလၢအစူၤဝ့ၢခၢၢ် ဘၢ, အသၢဆၢၢ်, ဒဲအမှၤဆိၢ်ဝ့ၢ်လီၤ. အဝ့ၢ်အဝ့ၢ်အီၤသၢအီၤလၢဆၢဆှၢဆၢဆၢ တၢ်, လီၢ်အၢၣ်ပူၤအၢၣ်ဃၤမၢလီၤနၢဝ့ၢ်အသး လၢအလဲးအၢစီၢ်လီၤ. အဝ့ၢ်အီၤဒဲဆဲၤဆၢ

ဆၢတၢ်, ဝံၤဝံၤနံၤနီၤအစဲၤဆၢဆၢအလူၤမၤပှၤထၣ်
ဝီၤဝှၢဘါလၢအီၤပထုၤဘၣ်ဝှၢအဒိၣ်လီၤ. အဝှၢဆၢရှုၤအထီၣ်, နံၤအထီၣ်, ပှၤဘၣ်ရှါ အကီၢ်အဒိၣ်, ပှၤဘၣ်အကီၢ်အဒိၣ်, ဖိၣ်ဘၣ်ဆံၤဝံၤအကီၢ်အဒိၣ်လီၤ. လၢ်ဆၢဒၣ် အဆၢ မုၢ်နၢ်ဖိၣ်ဝံၤ ဘၣ်အဘၣ်လၢ အဝှၢအဆၢဆၢဆၢကီၢ်ဆၢဒိၣ်လၢဖၢနီၤလီၤ. အဂဲၤဘါယီၤ မ့ၢ်အလီၢ်ချုးနူဆၢ်ထီ အဆၢကယၤကယီၤအဘၣ်ဝှၢဝှၢလၢဂၤလီၤ. လၢအဝှၢအဆၢ ထီၣ်ဆၢတွၤဘၣ်ဝှၢအကိ့ၢ် ကယဲပှလၢဂၤလိလိ ဂဲၢမၢလူၤထၤဝှၢနီၤ နူဘၣ်ဝှၢဆၢကီၢ် ဆၢဒိၣ်လၢအဘၣ်ဆၢ်ဘၣ်ထီဝှၢ ဒဲကြၢးဝှၢဘၣ်ဝှၢ ဘဲၢအမိၢ်ရှါခံးဂၢအီၤဝှၢအဒိၣ်နီၤလီၤ. ခိၤလူၤ, ခၢဖျၢဒဲဆၢကီၢ်ဆၢဒိၣ်, ဆၢကယၤအဂ္ဂၤဂၤဆှ ဆှၤဝှၢ, ဆၢဝှၢဘၣ်ထီး အလူၤလီၤ.

မၤလိၤယိ – ၁၃

၁. ဒုးဖျါထၢ်ဆၢချဲၤလၢဖၢယီၤ အခီၢပယီၢဆံၤ

ပှၤမၤဆံၤ, ပှၤမၤပှၤ, ပှၤလဲၤဝမါ, ပှၤပဘဲၤ, ပှၤဆှၤပှၤဆၢ, ဖနံၤထးကၢ, စူၤဒှၤခၢမၢ, ပှၤတဲၢ်ဖၢ, ပှၤစီၤဖျၢဆၢ, ပှၤမၤယၢဖိ, ပှၤမၤနီၢ်ဖိ.

၂. စံးဆၢ်ဆၢအၢ်စၢ်လၢဖၢယီၤလါဆံၤ.

(၁) နဒှၢယၢပှရှၢအစူၤတဲၤ အပိၤအလၢ်လၢအဘၣ်ဆၢတဲၢ်ဝှၢလၢဝံၤလၢဖၢနီၤ မ့ၢ်ဆၢနီၤလဲၤ.
(၂) ဆၢလၢပှရှၢတဲၢ်လၢထၤလၢဖၢ လၢနဂံၤဖၢ်နီၤ မ့ၢ်ဆၢနီၤလၢဖၢလဲၤ.
(၃) နဒှၢယၢဖျိၢ်အကီၤလၢဖၢ ပွဲမံၢ်လဲၤ.
(၄) ပှရှၢလၢဂၢဘၢလၢဂၢ အဆၢဖံၤဆၢမၤနီၤ ဘၢခိးဘၢတၤလီဝၤလါခီၤလူၤဒှၤ ဝှၢဘဲၤဒှၤလဲၤ.
(၅) ပှဖိၢ်ဖိၤဝံၤ ယံၤယါဖံၤအၢ်မၢအၢ်ဆၢ ဘဲၤဒှၤလဲၤ.

၃. ဒုးကဲၤထၢ်ဆၢချဲၤဖျိၢ်လၢဖၢယီၤ လၢဆၢချဲၤဖျိၢ်ဆံၤ.

ချဲၤ, ဖျဲၤ, ကွၤ, ပွဲၤ, နၤ, ဒၤ, ချီ, ဆှၤ, ဝှၤ, ကီၤ, ဒိၤ, ကွၤ.

ဆၢမၤလီၢ - ၁၄

(ဆၢဒိးလီၢဒုးဝံၢယၢပှၤအဆၢကဲၢထဲးလၢးဆၢ်)

မိဖါ, ဖူၢဖံၢ, ဖါဖူၢ, မိဖံၢ, ဖါဖူၢဖါ, မိဖံၢမိ, ဖူၢဖါဖူၢ, ဖံၢမိဖံၢ, မိဖူၢ, ဖါဖံၢ,
မိဖူဖါ, ဖါဖံၢမိ, ဖံၢမိဖံၢ, ဖူၢဖါဖူၢ.

ဖေ ဘိုး ဘေး ဘီ ဘင်

ဖိၢ လံၤ လီၤ လၤ သားမြေး မြေးမျစ်

ဆၢဖိ - ၁၄

ပှဖျိၤလဆၢ်ယီၤ, မွဲဆၢ် ဖးဒိၢလဆၢ် လၢအကဲၢထဲၤလၢအိၢဝံၢဆိၤ ဝံၢလၢ ခးလဘံၤယီၤအဖၢၤ စၢထၢၤဝံၢလၢ ချ.ပ.န BC ၇၃၉နံၤအိၤအကိၤ အိၢယူၤဝံၢ အနံၤနံၢထိၢနွံၢယၤဘျံၢယူၤလီၢ. ပမွဲဆၢ်ဖး ဒိၢနံၢဆၢ်လဆၢ် လၢခးစၢၤကိၤယီၤအဖၢၤ တၤ, လၢ ၁၉၃၀နံၤနီၢ ပှဒိၢပှမုဝံၢအၤထုၤ ကိၤဆရုၤနီၢ ပှဖျိၤဖိၢအဆၢဝံဆၢနၤအိၢဝံၢဒၢ ကခွးလံကုၤဒဲ ထီးမွဲဖၢ်ၢခၤအထိနီၢ ဆၢဝံ ဆၢနၤအိၢဝံၢလံခွးယဲကုၤနီၢလီၢ.

ပမွဲယူၤဆၢ်ဖးဒိၢလဆၢ်လါနၤ, မွဲလၢပလအိၢပိၤအိၢရိၤဘၢဝံၢလၢ အလး လစိၤပး ဘဲၢပှဆၢ်ဂူၢကအဘိၤအကိၤ, ပှဆၢ်အဖုၢအဂိလအိၢဖျိၢထၢၤဘၢဝံၢအဒိၢ အမုဘဲၢပှဆၢ်ဂူၢကအဘိၤနီၢလီၢ. လၢနီၢအမှၤယၢလၢပအိၢလၢၤပြံၢလၢၤပြၢဝံၢအကိၤ, ပဆၢလူဆၢချံၤအဘိၢဒဲ အထၢၤအလၢၤဝံၢလၢၤဆၢလိဘၤနီၢလီၢ. လါနၤပဆၢအိၢကၢ ဝုၤအိၢကၢဘၤ, ပလုၢပလါလဖၢနီၢ ဒုးဖျိၢထၢၤထဲၤပၢၤဘဲၢမုလဘိၤဘၢလဖျိၤပးအဘိၤ

လီၤ. လၢပှၤဖျိၣ်ဖိသံၣ်အဝုၤခံသးလၢ်အဖၢၣ်နီၤ မ့ၢ်ပှၤလဖၢလၢအအဲၣ်ဆၢတီၢ်ဆၢလီၤ, လအဲၣ်ဒိးဘၢဆၢအၢလူအၢချံၤ, အဲၣ်ဒိးဒၢဆၢမုၤဆၢရူၤ, အဲၣ်ထိးဆၢပှမ့ၢ်ပှထံၤ, ဃၢၣ်ဘှၣ်ဃၢၣ်သးဆၢဘှၣ်ဝှၣ်, မၤဘိၣ်မၤထးဆၢ ဒ်အလးအှၤအီၤနီၤမ့ၢ်အထိးစၢၣ်ခွံၤအသး အဆၢဆိၤန့လဖၢဒၢလှ့လီၤ.

ပှဖျိၣ်ဖိသံၣ်အဆၢဖံးအှၤမၤအီၤလဖၢဆ့ ဝုၤလၢ်အသးလၢအဝုၤခံသးလၢ်ဖၢၣ် အကိၣ် အၢဒၢဆၢမ့ၢ်ပှလဆၢံၤလၢအဒိးနဲၤလၢ်ဒၢအသး လၢအဂဲးအဘၢဒၢဝှၣ်အကိၣ် မ့ၢ်အဝုၤလၢ်ဖျၢလၢ်ဆၢ ဒ်ရှုနှဆၢအလးအကျိၤလၢအဝုၤအှၤဖျၢအှၤဆၢနှ ဒ်အှၤလု ဆၢဖိၤဆၢလံၤဘိၤ ဘှၣ်ဝှၣ်လဖၢတၢး, မ့ၢ်ဘဲၢအဂၢးပှ့ပဒၢဆိၤဝဲၤလၢကဖိၤဖျၢဆၢအၢလူ အၢချံၤ ဒ်ဆၢထၢၣ်ဒုၤဒၢအကးလီၤ. လၢဆၢနီၤအကိၣ်, ပဒၢဘၢပှဖျိၣ်ဘိၤအီၤဝှၣ်ဆိၤဝှၣ်နီၤ မ့ၢ်ဂံၤကဖျိၤဟုၤကလး ထံၤခံၤနီၣ်ခံၤလဖၢအၢဒၢအဆၢလီၤ.

ပှဖျိၣ်အဆၢံၤအဖၢၣ် ဆၢံၤဖးဒိၤအီၤဝှၣ်နံၤဒိၤ လၢအမ့ၢ်ဖျိၣ်ရှိဒ်ဖျိၣ်ရှၣ်တၢး, လၢအဖၢၣ်နီၤ ဖျိၣ်ဝိၤ, ဖျိၣ်ဘွၤ, ဖျိၣ်သၢၢ, ပကူၤ, ပြၤ, ပအီၤ, ပလခွံ, ကဲၤခိၤကဲၤဘၢ, ပဒိၢ, ယွၢဘိၤ, ယွၤတလဲၤ, ဘွဲၤ, ကယၤ, မိနူၢဘွၤ, ဇယံၤဒ်မနီၤလဖၢ မ့ၢ်ပှဖျိၣ်အဆၢံၤ ဒိၢဖိၤလဖၢလီၤ.

ပှဖျိၣ်လဆၢံၤယီၤ ပအီၤဒ်ပဆၢ ဆၢးပံၤဆၢးလၤ ဘဲၢပှဆၢံၤဂူဂၤအဝိၤလီၤ. လၢအကျၤနီၤ ဆၢဂဲထုၤလံၤတိၣ်, ဒ်ဆၢဂဲ ထုၤလံၤဝၢလဖၢနီၤ မ့ၢ်ဆၢလူဒိၤပွၤဒိၤလၢ ပှဆၢံၤလဖၢထိးဆၢၤဝှၣ်နှ လၢအထုၤနှပှရၤ ဘိၤအဝုၤအသးအကးနီၤလီၤ. တိၣ်, အဆၢဂဲ ထုၤလံၤယီၤ အီၤဒ်အခိၢပယီၢအၢမံၤလၢ အဆၢဘံၢကျိၤအဖၢၣ်တၢး, မ့ၢ်ဆၢဒုၤဖျိၤထၤ ဆၢအဲၤဆၢကွဲၤ, ဆၢတတံၤတမိး, တခွး ဖဝး, ဆၢဘိၣ်ဆၢဘၤ, ဆၢဝုၤပွံၢသးယီၢ ဒ်ဆၢအဂဲးဂူဂၤလဖၢအၢမံၤဆ့လီၤ.

လၢဆၢနီၤအကိၢ်, ဘၢဆၢဂဲၤထုးလံာ်ဝ့ၢ်လၢ ဆၢဘီၤ့ထၢဘၢထၢ့ ကလီၤ ထၢ့ဆၢအခါ, လၢဆၢကသ့ၣ်လၢၤဖျၢလၢၤဆၢအခါ, လၢဆၢဖံၣ်ဆၢမၤကိၤအဃိ လၢဘီၤ့ သဆီၤဒဲ မူၤသးပှၢ်အလၢၤဆၢ့လၢဖၢနီၤလီၤ.

ဘဲၢ်ပအီၤဒဲဆၢဂဲၤထုးလံ ဘဲၢ်ပဆါၤဂူၢ်ဂၤ လၢဖၢအဝိၤ, ပအီၤဆ့လၢပလံၤပလဲ, ဒဲပဆၢ အူၢ်ဆၢဒံၤ, လၢအမ့ၢ်ပဆၢဆၢးပံၢ်ဆၢးလၢၤ လူဒီၤပျၤဒီၤလၢဖၢနီၤလီၤ. ပဆၢအူၢ်ဆၢဒံၤ လၢဖၢနီၤမ့ၢ်ဝ့ၢ် ကျိၤ, ဒီၤ, ခွၤ, ပံၤခဲၢ်, ပံၤဘၢၤ, ပီၤကူၤ, ပံၤ, မီၤ, အီၤ, စူၤဘၢၤ, မၢ, ခနၤ, ဂံၤ, ဘုထီး, ဒဲနါဒံၤလၢဖၢလီၤ. ဆၢလၢဖၢဃိၤ ထီးအလူၤဒုၤဖျိၤထၢ့လၢပဆါၤဃိၤ ဂဲၢ်ထဲၤ အီၤဝဲၤဝ့ၢ်လၢ အဆၢဆၢးပံၢ်ဆၢးလၢၤလၢ အထၢ့ထီၢ်ဝဲၤဝ့ၢ်ကဘျၤယူၤအဝိၤနီၤလီၤ.

မၤလိၤဃိ – ၁၄

၁. *ဆၢချံးဖျိၣ်လၢမၢဃိၤ အဓိၢ်ပဃိၤအံၤဝ့ၢ်ဘဲၢ်ဒ့ၢ်လဲၢ်.*
ပြံၤပြၤ, အဖှါအဂီ, လၢၤမ့လၢၤဖး, ထံၢ်ခံၢ်နီၤ့ခံၢ်, လုၢ်လါ, မ့လဘီၤ့သၢလဖျိၤ, ဆါၤဒီ့ဃိၤ အလၤးအကျိၤ, ဖံၢ်ခုအထီ, ဆၢဝံဆၢနၤ.

၂. *ဒုးကဲၢ်ထၣ် ဆၢချံးဖျိၤလၢမၢဃိၤ လၢဆၢချံးဖျိၤဆံး.*
ဒံၤ, ခံၤ, ကံၤ, မၤ, ပြၤ, ထံၢ်, ပုၤ, အုၤ, ခု, အဲၤ, သၢ, လုၤ, နံ, နူ, ဆူၤ, ခိၢ်, နီၤ, ဆီၤ, ဒီၤ, ခီၤ, ရှၤ, ကၢ, ကါၢ, ကွံၤ, မံၤ, ကျၤ, ဆၢ.

၃. *စံးဆၢ့ဆၢအၢ့စ့ၢ်လၢမၢဃိၤဆံး.*
(၁) ချ.ပ.န အနံၣ် လၢဖျိၤဂဲၢ်နုၤလၢၤနီၤ နံၣ်ပါလဲၢ်.
(၂) ပှဖျိၤဆၢဝံဆၢနၤအီၤဆံးအၢလဲၢ်. (နတၢဝ့ဖၢၤ)

(၃) နဝံဆၢလၢဖျိၣ်လခီၢ်ဃုာ်ဆံၣ်အါလဲၣ်.
(၄) ပှၤဖျိၣ်အဆၢဂ့ၤလဖၢ မွဲဆၢနီၣ်လဲၣ်.
(၅) ပှၤဖျိၣ်ဝံၤ ဖံၣ်အှၤမၤအှၤဆၢ အၢဒၢဆၢဘၢ်ဃုာ်လဲၣ်.
(၆) ပှၤဖျိၣ်အဆၢဆၢၤပံၢ်ဆၢၤလၤလဖၢ မွဲဆၢနီၣ်လဲၣ်.
(၇) နကဲၣ်ဘၣ်ဖျိၣ်အကျိၤ ကဲၣ်ဃုကဲၣ်ဘၣ်လၢနၢ်ပၣ်ဃုာ်လဲၣ်.

ဆၢမၤလိၣ် - ၁၅

(ဆၢဒိၢ်လိၢ်နဲၣ်ဂၢၤဆၢမၤလိၣ်ဖိၢ် လၢအကြၢးအိၣ်ဒဲအဝဲၢဝံၤ လၢကအှၤနၤဘဲအဖၢဆၢ ကဃုာ်ဝဲၢ်အဂၤ)
ဆၢဂ့ၤ, ဆၢအၢၤ, ဆၢအဲၢ, ဆၢမ့ၤလဲၤ, ဆၢအသၢ, ဆၢအဘွၤ, ဆၢအဆၢ, ဆၢအခၢ, ဆၢအချံ, ဆၢအခိ, ဆၢဖှၤ, ဆၢခံၣ်, မုၢ်ခွါ, မိ, ဖါ.

ဆၢဖိ - ၁၅

ဆၢစံၣ်ဝဲၢ်လၢဖျိၣ်ဖျိၣ်အိၤ, ပှမုၢ်အိၢ်လဂၤတၢ, အဖိၢ်ခွါအိၢ်ဝဲၢ် နၤ့ၢ်တဂၤဂိၤ အဝၤဝံၢ်ဒၢခွံၤ အကျိၤ ဘၢအိၢ်ထးမုၢ်မဲၢ်လၢအဝၤအလၤးခဲၤ နီၢ်လီၢ်. လၢဆၢနီၢ်အကျိၤ အှၢ်ဘၢရှုၢ်ဝဲၢ်ဘဲၢ အံၤဘဲၢ်အိၤလါနၢ် အဲၢ်ဘၢအဖိၢ်ခွါနီၢ် ဒဲလီၤ ဘၢအသၢဆိၢ်နၤ့ဘၢဝဲၢ် စးထဲၢ်လၢအဖိၢ်သၢဆံၢ် ထိးအဒိၢ်ထဲၢ်ဝဲၢ်နီၢ် မွဲလၢအမိလီၤဘၢအသၢ အကျိၤ ယံၢ်ယါထးဝဲၢ်လၢအလီၤလၤဘၢအ သၢလၢဆၢသၢလါၢ်အဖၢၤ လၢဆၢထိးအလှၤ အဖၢၤလီၢ်.

အလနံၤ ဖိၢ်သၣ်ခွါလဂၤဃိး ဒ်ဘၣ်ဖိၢ်သၣ်မုၣ်နူၤ လၢအလၢၤအဲၣ်ပာ်လၢၤဝ့ၢ် လဂၤတၢ်, အဝ့ၢ်သုးဘူးအသးအှၤယါဝ့ၢ်လၢ ကအဲၣ်ဆၢၤထဲၤအဝ့ၢ်ဒ်ထီးဒ်လၢၤ အှၤလၢၤကြၢးဆီဝဲၤဖိၢ်သၣ်မုၣ်နီၤ ထီးဒ်ဖိၢ်သၣ်မုၣ်ဆီၤန့ၣ်ဆၢလမံၤမံၤနီၤ ကမၤဝ့ၢ်ထီးအလူ ဒ်လူၤလီၤ. အနီၤတၢ်, ဖိၢ်သၣ်မုၣ်နီၤစံၢ်ဆၢၤအဝ့ၢ် အှၤနအဲၣ်ယၢၤတရှၤရှၤနီၤ ဂဲၤန့ၣ်အှၤ ယၢၤနမိအသုၤအသး လၢယထွံၤဖိၢ်ကအှၤဘၢဝ့ၢ်အဂၤဘီၤ. ထီးနီၤကကွၢ် ဖိၢ်သၣ်ခွါဃိး ဆီၤမိၤလၢၤဆၢနးမံၤအှၤတၢ် ထဲၤမၤဝံၢ်အမိ ပွၤထၢၤန့ၣ်အမိအသုၤအသး ဒိဂဲၤစံၤန့ၣ်ဝ့ၢ် လၢအဖိၢ်သၣ်မုၣ်အအီၤ လၢဆၢသးပွၢ်ဖးဒိၤအဖၢၤဖျဲၤဖျဲၤလူၤ အဘိၤဘၢနီၤ အဝ့ၢ်အခွၤ ဘၢထၢၤလၢၤထံၢ်ဖါစိၢ်ခိၤလီၤ. အခါထီးနီၤ အမိအလူဂၢၤဘိၤထၢၤလၢအစူၤယါသးအဖၤ ခိၤ လၢမိအသုၤအသးအလီၤနီၤ "ဖိၢ်ခွါသးဘီၤန့ၣ်, နလၢၤထံၢ်ဖါနီၤ မနဘၢထံၢ်ဘၢနဲၤ ဆၢခိၢ်ထံၢ်ဧါ"နီၤလီၤ. မိလဂၤဃိး အှၤဝံၢ်လါန့ၤ အဆၢအဲၣ်နီၤ ချူၤဒံၣ်ဆၢလၢအဖိၢ် လၢအလဝၤဘၢဆၢလဂၤနီၤအဂၤဒံၣ်လီၤ.

ထၢၣ်ခိၣ် – မိအဆၢအဲၣ်

၁. လၢယဖိၢ်သၣ်ဆံၣ်ခံၤခါ
မိစူၤဒူၤလီၤယမံၢ်မၢ
စူၤဒူၤလီၤမိဆီၤမၤမံၢ်
ဒိၤခဲၤပၢယၢၤဘၢသးအွံၤ.

၂. ဘဲၢ်မိန့ၣ်ဘၢထဲၤဆၢမၢၤ
မိဒုးအီၤယၢၤနုထံၢ်ဆၢၤ
မိနုထံၢ်ဆၢၤဒုးအီၤယၢၤ
ဘဲၢ်ကန့ၣ်ယဂဲၤယဘၢ.

၃. အှၤယဂၢၤဒုးအီၤနုထံၢ်
လၢဆူၤဖၢၤထီၤဝၢ်မၤမံၢ်
မိအစူၤလၢထီၤဝၢ်ဆူ
ခိးဒိၤတၢ်အှၤလီၤလၢူ.

၄. အထီဘၢဒုးအါလှၣ်ထီၢ်
ဘှါလၤဆံၣ်ခီဖျၢဒဲကံၢ်
အှၤဒၢဘၢလၤယနံၣ်မ့ၢ်
ယိလၤ့ယၤအီၤဒဲသးစ့ၢ်.

၅. အှၤဝ့ၢ်ယၢယလအီၤလမူ
မိသးဘီၣ်နီၤအၢသးအုး
ဒီၤမၤလဲၤမိဆၤအဲၤပၤ
ကြၢးပနၢ်ထၢၣ်ထဲၣ်ကီၤဂၤ.

(ကိုးခိၤဒဲအဆၤမၤလူၤ)

ပဆရၢဖးဒိၤ ဒီၣ်ထဲၣ်ဒၢထဲၣ်ပၤအခါ စံးဝ့ၢ်, ဆၤလၤဂ့ၤခိၤချိၣ်ယီၤ ဆၤဂ့ၤအီၤဝ့ၢ်အဒိၤ, ဆၤအၤၤအီၤဝ့ၢ်လီၢ်. မုနၤဆၤခံၤအီၤဝ့ၢ်အဒိၤ မုဆၢဆၤဖုၤအီၤဝ့ၢ်လီၢ်. ပဘၢမၤဆၤလၤ မုဆၢဆၤဖုၤအထီတၤ, ပဘၢအီၤပွံၤမံၢ်ဝ့ၢ် လၤမုနၤဆၤခံၤအထီလီၢ်. ပထံၤပဒိၤအီၤဝ့ၢ် အၤမံၤဆူလီၢ်. ပှထံၤပဒိၤလၤအအၤပၤကျိၤ စံၤမၤလိၢ် လံၤဒံၤလဲဒံၤအီၤဝ့ၢ်အဒိၤ, ပထံၤ ပဒိၤလၤအကျိုၤစဲၤကိုး လကျိၤစံၤဘၢအီၤဆူ လီၢ်. ဆၤမၤလိၢ်ဖိကနၤနၤ ခိၤနၤဆၤဝ့ၤအှၤ. အနါကဲၤအီၤဝ့ၢ်အဒိၤ ဆၤမၤလိၢ်ဖိလၤအနါ လီၤခိၤနၤဆၤဝ့ၤအီၤဝ့ၢ်လီၢ်. ဒိၤမုတဝၤအဖၤ ပှၤကနၤ အီၤဒံၤထံၢ်ဂၤထံၢ် ဒဲအတခွၤဖဝၤ ဂ့ၤအှၤ. အှၤမဲ့ပှၤကနၤနၤအီၤဒဲတခွၤဖဝၤ လၤအဂ့ၤ လၤပကြၢးယီလိၢ်မၤဒိၤအီၤဝ့ၢ်လီၢ်.

ဆၤဝ့ၤဆၤဘၤလၤအခါ ဒဲပှၤအၤလဝ့ၤဘၢလဖၤ အၤဝ့ၢ်အဒိၤ, ဆၤဝ့ၤဆၤဘၤလၤ အဆၤၤအွံၤဒိၤ လၤအကဲၤထၢပှၤအဂး ဆၤဂဲးဆၤဘၤ, ဆၤအၤဆၤအီၤအီၤဝ့ၢ်လီၢ်.

ဆၢအဂၢ်အီၤအဝိၣ် ဆၢအဂံၢ်လၢမၤအီၤဝဲလီၤ.

ပဆရၢမၤဒိၤမၤလူၤထူၤပၢ် လၢ်ထံးလၢ်ဆုၣ်လၢ "ဘၣ်ပပွံၢ်ဆၢအဝိၣ်နီၤ ပကကွၢ်ဘၣ်ထဲၣ်ဝဲလီၤ." အကွိၢ် ပဂံၢ်ထၢ်ပၢ်လၢပကအီၤဂၢ်အီၤဘၣ်, အၢ်ပှၤအၢ် ပနၢဝဲဆၢ, မၤလီၤဆၢကီၢ်ဝဲကီၢ်ဘၣ် ဘၣ်ဝိၣ်ပကအၢ်နၢ်ဘဲၢ်မၤဆၢဂၢ်ဒဲဆၢအၢ်, ဂၢပှၤဆၢအၢ်ဆၢဝ့ဒဲ ဖိထွၢ်ဆၢဂၢ်ဆၢဘၣ်လၢမၤအဂၤလခီၤနီၤ, မ့ၢ်လၢပှၢ်ယီၤ ကဘၣ်ပီၤထၢ်ဒိၤထၢ်ထံးပုၤလၢ တခွၢ်ဂၢ်ဖဝ်ဘၣ်အဖၢ်နီၤအကွိၢ်လီၤ.

မၤလိၤယိ – ၁၅

၁. ဆၢချံးလၢမၤယီၤ အဓိၤပယီၤ မ့ၢ်ဆၢဘၣ်ဝဲလဲၤ.

မုၢ်နၢ်, တလီၢ်ထၢ်, လၢ်အဲၤလၢ်ကွံၢ်, အုၢ်လၢ်, ထီးဆၢၢ်, ကြၢ်, ဆီၤဝဲၢ်, လုဘံၣ်, ရှီၢ်ခိၤ, အၢ်နၢ်ဘဲၢ်မၤ, ဆၢဂၢ်ဆၢအၢ်, တခွၢ်ဖဝ်, ဘၣ်လံၤ, လီၢ်လၢ်ဘၣ်, နါကဲၢ်, နါလီၢ်, ယၢၢ်ဘၣ်, ထီၤဝ်, ခိချၢ, ကံၢ်ဒူၤ, နုထံၤ, ဆၢမၢၢ်, ဆူပၢ, ဘၣ်ပွံၢ, နံမ့ၢ်.

၂. ခွၣ်ကဲၤထၢ်ဆၢချံးမျိၢ်လၢမၤယီၤ လၢဆၢချံးမိၢ်ဆံၣ်.

မံၤ, ဒဲၢ်, ဒုၣ်, နုၤ, ဆူၤ, ခိးၤ, ဒူၤ, ယိ, အုၣ်, ကြံၣ်, စဲၢ်, ခံၣ်, မုၤ, ကျၣ်, ကွံၢ်, ထၢ်, ဒိၤ, ဂံၢ်, အွံၤ, ခၢ, ဒၤ.

၃. စံၣ်ဆၢ်ဆၢအၢ်စၢ်လၢမၤယီၤလါဆံၣ်.

(၁) နဝ့ၤယၢနမိမိ, နဖါဖါ အဲၤနၢၤဘၣ်ဝဲလဲၤ.

(၂) ဆၢနါကဲၢ်အဆၢနဲၢ်နီၤ မ့ၢ်ဆၢနီၤလဲၤ.

(၃) တခွၢ်ဖဝ်အဂၢ် အဆၢနဲၢ်မ့ၢ်ဆၢနီၤလဲၤ.

(၄) ဆၢလၢပှၢ်အဆၢပီၤထၢ်နီၤ လၢ်ဆၢ်လၢဆၢဖိၤဆၢပါဘၣ်ဝဲလဲၤ.

(၅) နမိမိနီၤ ဒိၢ်လီၤနၢၤ ဘၣ်ဝဲလဲၤ.

(၆) နဆရၢမၤဒိၤ လီၢ်လၢ်ဆၢနီၤလဲၤ.

တၢ်မၤလိ – ၁၆

(တၢ်ဘိၣ်လိၤဘၢဆဲၤလၢ တၢ်အဂ့ၤလၢအကြၢးအိၤဝ့ၢလၢ တၢ်မၤလိၤဖိၤဝံၤ)

(တၢ်ဘၢဆဲၤတခွါဖဝး)

တၢ်ဖိ – ၁၆

လၢကိၤခိၣ်ရှၤကျၤဝံၤလထံးအခံၢ်နီၤ ထံၤအဂံၤ(ဒွံၤ)အိၤဝ့ၢလဖျံၤလီၤ. လၢဂံၤအဖၢၤနီၤ ထံၤအမိၢ်ဒီးထံၤအဖါ, ဒီးထံၤအဖိၤ အိၤဝ့ၢသၢဘံၤတၢး, ထီးအလှၤအိၤဝ့ၢယဲဘံၤလီၤ. ထံၤအဂံၤဒီၤလဖျံၤယီၤ ဂဲၢထဲၤအိၤဝ့ၢ ဘှၤထၤယှၤထၢၤနံၤယၢတၢး, ထံၤဖိၤလဖၤ လနံၤလဆံး ပီၤထၤဝ့ၢဒၤ ထူၤထူထူၤထူ လီၤ. ထံၤအမိၢ်အဖါနံၢဘံၤလှၤ လုအၤလု အီၤအဖိၤဝံၤ ဘဲၢဒိၤအဖိၤလဖၤကပီၤထၤဒီၤထၤလၢၤလၢၤပွၤပွၤအဂၤတၢး, တၢ်လၢထံၤဖိၤလဖၤ ကြၢးအၤကြၢးအိၤဝ့ၢထီးလှၤနီၤ ထံၤအမိၢ်ဒီးထံၤအဖါ ကျၢးစၢးအၤပၤဖှၤအၤ အဖိၤဝံၤလီၤ.

လၢထံၤဖိၤလဖၤအကျၢ အဆံးထုလဘံၤနီၤ မွဲအနါကဲၤတၢး, ရွံနူအၤ တၢ်အၤလၢအဝ့ၢအဲၤဒိၤဝ့ၢနီၤ အှၤမွဲတၢ်အၤလၢအလအဲၤဒိၤအၤဘၢဝ့ၢလဖၤနီၤ မွဲအချံၤဖိၤဖျၢးအသး ဒဲစံၤဝ့ၢလၢအအၤဝ့ၢလအွံၤဘၢအကဲ့ၤလီၤ. အှၤမွဲထံၤဖိၤအပီၤ နံၢဘံၤနီၤ ခိၤနၤတၢ်ဝ့ၢတၢး, ဘဲၢအမိၢ်အဖါဖှၤဒုၤအၤဝ့ၢဒဲ မၤဂၤဝ့ၢနီၤ ကျၢးစၢးဖိၤထွၢ အမိၢ်အဖါအတၢ်ဘိၤတၢ်ဝ့ၢလဖၤနီၤအကဲ့ၤ, ပီၤထၤဒီၤထၤဝ့ၢလၢၤလၢၤပွၤပွၤ ဘဲၢထံၤ ဝံၤလံၤဝံၤအထူၢအရှုၢအိၤဝ့ၢအဝီၤလီၤ.

တၢ်မၤအသးယံၢယါလၢ ထံၤအဂံၤဒီၤအိၤအလၤနီၤ လၢတၢ်ယီၤခါ အထိနီၤ တၢ်ခိထၤ, တၢ်အထံၤအဘီၤ, နှၤဝံၤမံၤဝံၤဖဲၤထၤဝ့ၢနီၤ မှၤဝံၤဂဲၢထဲၤအၤ ယံၢယါဝ့ၢတၢး ထံၤလၢအအိၤယံၢယါထီးနီၤ ဒုးဆိၢဝဲၤအလၤနီၤလီၤ. လၢတၢ်နီၤအကဲ့ၤ

ထီၣ်အဂံၢ်ဒီးဖိၣ်ဝဲၤ ကၤကၢၤပိၤလၢၤဆၢလၢကသုၣ်အၤ လၢၡူမ့ၢ်လၢအၢၣ်ဒံးဘၣ်ဆၢန့ၣ် လီၤ. အခါထီးန့ၣ် ထီၣ်ဒၣ်ဘၢၤလၢဘံၣ် ကယူၤဝဲၤအဂၤ ဆၢလၢအီၤလၢၤပ္ၤဘၣ်ဝဲၤလၢ အဂၤအကျိၤ အဝဲၤယူၤဘဲၢအဝဲၢ်အဒိၤန့ၣ်အ့. ထီးန့ၣ်ကကျၢၢ ထီၣ်အမိ, ထီၣ်အဖါ ဒဲထီၣ်အဝဲလဖၢ ဒုၣ်သ့ၣ်ယၢအဝဲၤလၢအလၢအၢၣ်လၢအီၤဘၣ်ဆၢဘဲၢမိၣ်ဖါဝဲၤ ပီၤဒီၤဆၢ အဒိၤတၢ, အပှ်ၤအနၢၤအဒံၤအဂဲၤအဘၢလၢဆီၣ်ဘၣ်ဝဲၤအဂဲၤအကျိၤ, ယူၤဝဲၤလၢန့ဘၢ ဝဲၤန့ၣ်လီၤ. ထီးမ့ၢ်ထီၣ်နၢ်ကဲၣ်လၢဘံၣ်ယီၤ သ့ၣ်ယၢဝဲၤလၢအဝဲၤလၢခိၤနၢဘၣ်ဆၢအကျိၤ, အဝဲၤန့ၣ်ဘၣ်ဆၢဂဲၤဆံၤဘၢဆါအကျိၤ အဝဲၤသ့ၣ်မဲၢ်ဘၢဖျဲၤဆၢဒိၤမၤ ဒဲန့ၣ်ယါအၢၣ်ကဲၤအၢၣ် ယၢအမိ, အဖါဒဲအထၢၢဖုၣ်ဝဲၤ လၢကအ့ၣ်ဘၢဆၢၣ်အဝဲၤ ဒဲမၤဆၢၣ်အဝဲၤအဂၤလီၤ.

ထီးန့ၣ်ကကျၢၢ အမိဒဲအဖါတံၤအၢၣ်ဒီၣ်အဝဲၤ လၢနလခိၤနၢဖိထ့ၢဘၢ ပဆၢမၢလူၤဒဲ ဒုၣ်အၢၣ်ဒုၣ်အီၤနၢၤအကျိၤ, နဘၢန့ဆၢဂဲၤဆံၤဘၢဆါဘဲၢယီၤလီၤ. အ့ၣ် မိကဲၤဘၢနသၢဘဲၢပဝဲၤအဒိၤတၢ, ပကလၢၤအၢၣ်ပၤအ့ၣ်နၢၤဆၢအၢၣ်ဆၢအီၤ လၢကမၤ ဆၢၣ်နၢၤတၢ, နၢၤဝဲၤနကဘၢဖိထ့ၢအၢၣ်အီၤအၢထၢၣ်အလၤလစၤန့ၣ်လီၤ. ကထံၤပး ထီၣ်မိ, ထီၣ်ဖၢဒဲထီၣ်ထၢၢဖုၣ်ဝဲလဖၢ လၢၤအၢၣ်ပၤဆၢအၢၣ်ဆၢအီၤလၢအဖ့ၢဂဲၤဖ့ၢဘၢ ဒုၣ်ဆီၣ်ထၢၣ်, အပှ်ၤအနၢၤဒဲအဒံၤအဆီၣ်အဂၤလဖၢ အၢအၢဂီဂီလၢအဝဲၤအဂၤတၢ, အီၤကျၢလၢၤဝဲၤလၢအနဲၤလီၤ.

လၢဆၢန့ၣ်ယါလၢသၢ ဒဲဆၢနဲၤန့ထီးဆၢၢမိဖါထၢၢဖုၣ်ဝဲၤ အဆၢဂဲၢ န့ဆၢအၢၣ်ဆၢအီၤ ဒဲဆၢဖ့ၢကိၢ်အကျိၤ, လယံၤလမီဘၢအထးဖၤ, အဝဲၤလဂၤ ဒိၤန့ ထၢၣ်ဆၢဂဲၤဆၢဘၢ, အပှ်ၤအနၢၤလဖၢအဂဲၤအဘၢဆီၣ်ထၢၣ်ဝဲၤလဆံၤဘၢလဆံၤလီၤ. ထီးမ့ၢ်မ့ၢဂဲၢအၢၣ်ဆၢအထီဘၢဝဲၤန့ၣ် အဝဲၤအီၤယူၤလၢအဂဲၤအဘၢ ထီးအယူၤဖၢဆၢ န့ဝဲၤယူၤတၢ, မ့ၢ်အယူၤဖၢဖိၤဖျၢမ့ၢအဆၢဂဲၢအၢၣ်ဝဲၤန့ၣ်လီၤ. ထီးအဒၢခိၤထဲၤလိၤဒိၤ လၢအထၢၢဖုၣ်ဝဲအဘူၤအထံးလဖၢတၢ မ့ၢ်အအီၤလၢဆၢသ့ၣ်ပှ်ၤသၢယီၢဖၢဒိၤအဖၢၤလီၤ.

ဆၢမၤလိၤဖိၤလဖၢအကျၢ နးသၢဂ့ၤ လဂၤန့ၣ် မ့ၢ်ဆၢမၤလိၤဖိၤမုၣ်လၢ ဆရၢဝဲၤ နဲၤန့ဝဲၤသ့ၣ်လဂၤန့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ဒံၤ, န့ၣ်ထ့ၢ်ရှ, န့ၣ်ထ့ၢ်လိး, ကျိၤစ့ၤ, ထီၣ်လ့ၢဒၢလ့ၤ အ့ၣ်အၢၣ် ထၢၣ်ဒၢန့ဝဲၤန့ၣ် မ့ၢ်အဒုၣ်သ့ၣ်ယၢမိဖါဆရၢသမၤ,

ပှၤကၠုၣ်သ့ၣ်ခိၣ်လၢအပိၢ်ဒိၣ်နဲ့အဝ့ၢနီၤ ကီၢ်ကျၢဒ့ၣ်လီၤ. အဝ့ၢအှၤအပှၢ်အခဲၢ ဆၢအခၢ, ကျိၣ်စ့ၢ်အှၤအီၤလၢ ထးလၢအဝ့ၢအအီၤနီၤ မ့ၢ်အဒုၣ်ဝ့ၢယၢဖှၤလၢထဲၣ်ဝ့ၢ ကီၢ်ကျၢဒ့ၣ်ဆ့လီၤ. ကျုၢ်ထုကိုၢ် နးဆိအှၤ. စဲၤကိုၢ်နးဘျုးဆ့အှၤ. လအှၤလီၤဘၢ ဂူၤဂၤတၢ, ချုးဆၢမ့ၢ်ဆၢတီၤကီၢ်ဘျုးဒ့ၣ်လီၤ. အဝ့ၢအှၤဂ့ၢ်ယိဒိၣ်ဆၢလဝ့ၢဘၢတၢ, ဘၢအဝ့ၢအှၤလၢအသၣ်အဝီၣ် ကျုၣ်စၢၤမၤလၢပှၤဝ့ၢကီၢ်ကျၢဒ့ၣ်နီၤလီၤ. လၢအဆၢ ဖံၣ်ထံၣ်ဖံၣ်ဝီၣ်အထံၣ်အဝီၣ်, အဆရၢဝမၤဒဲ ပှၤကၠုၣ်သ့ၣ်ခိၣ်လဖၢနီၤ လ့ၤဝ့ၢဖျၢလံၤကၢ် ပူၤပူၤပၤပၤတၢ, ယူၤယုဆၢဝ့ၢဝ့ၢဒဲ ဆၢလၢအသၣ်, အဲၢဆၢကွၢ်ဆၢဝ့ၢဝ့ၢလီၤ. မ့ၢ်ဆၢမၤလီၤဖိၢ်လၢ အကဲၢ်ထုဆၢဘၢယိလီၤမၤဒိၣ်အဂၤဒၢလ့ၤလီၤ.

မၤလိၢ်ယိ - ၁၆

၁. *ဆၢချုးဖျိၣ်လၢဖၢယီၤ ဒဲလံၤခဲၣ်လၢဖၢအခီၢပယီၤ မ့ၢ်ဆၢနီၤလဲၢ.*

ရှိၤခိၢ်ရှုးကျုး, ဝံၣ်ဖိၢ်ကဲၢ်ဖိၢ်, ဆၢဒိၣ်ဆၢလၢ, ချုးဖိုၤဖျုး, ယူၤတခိးဖျုၢ်ထၢ, အပွဲၢ အနၢၤ, အထိၤအဖျါ, အသၣ်လၢဆါ, ဝ့ၢမဲၢသၣ်ဖျဲၢ, နီၢယါ

၂. *စံၣ်ဆၢဆၢအှၤစ့ၢလၢဖၢယီၤဆံၣ်.*

(၁) ဆၢတီၤဆၢလီၤအဆၢနဲ့

(၂) ဆၢနါကဲၢ်အလံၤအလဲၢ လၢထိၢ်အရှိအဖၢ မ့ၢ်ဆၢနီၤလဖၢလဲၢ.

(၃) ဆၢအှၤလီၤနီၤ လၢဆၢလၢဆၢအှၤလွှၢဘဲၢဝ့ၢလဲၢ.

(၄) ချုးဆၢအတီၤဒဲချုးမုနါနီၤ လၢဆၢဘဲၢဝ့ၢလဲၢ.

(၅) ဖံၣ်ထံၣ်ဖံၣ်ဝီၣ်ဝ့ၢဒဲလၢလီၤဖိအထံၣ်အဝီၣ်အခဲၢနီၤ လၢဆၢဘဲၢဝ့ၢလဲၢ.

(၆) ယူၤယုဆၢဒဲမ့ၢ်လဲၢဆၢနီၤ လၢဆၢဘဲၢဝ့ၢလဲၢ.

ဆၢမၤလိ - ၁၇

(ဆၢဆီၣ်ဂ့ၤလၢဆၢပၢ်ဖံၣ်ပၢ်မၤ ဒိကဲၢ်ထူၣ်ကဲၢ်ထီၣ်ဝဲ,
ဆၢကျိုၤဆၢဘျီၤဆၢလၢၤဂံၢ်လၢၤဖဲ မ့ၢ်ဆၢဆီၣ်အဂ့ၢ်)

ဆၢဖိ - ၁၇

(ဖါကီၢ်ဝ့ၢ်ဒီဖိခွါယဲၢ်ဂၤအရှါ)

ဖါကီၢ်ဝ့ၢ်လၢ အဖံၣ်အမုၢ်မၤအမူပုၤ အီၢ်ဝ့ၢ်ကကၤတၢ်, အီၢ်ဒိအဖိခွါယဲၢ်ဂၤလၢ အကျိုၤအဘျီၤနၤလှၤလဖၢလီၢ်. အဝ့ၢ်အမူ ဒိၢ်ဝ့ၢ်ဘဲၢ်ဒိၣ်ကအဲၣ်ဖံၣ်အဲၣ်မၤဝ့ၢ်လါနၤ ဖိခွါ လဖၢချုၤဖီၢ်ဖျုၤဆၢလၢအဖါနီၤ ဝ့ၢ်ဝ့ၢ်ဘၢ ဘၢကီၢ်ကျၢဒ့ၣ်လီၢ်. ဖါယီၤဝ့ၢ်ယၢဝ့ၢ်လၢ အဖိဝံၢ်အှၢကကျိုၤကဘျီၤလၢ ဆၢဖံၣ်အမူ မၤအမူတၢ်, ကရှုၤကယဲဝ့ၢ်လီၢ်. ဆၢထံၢ် ဆၢဘီၤ, လၢအဖါဝုံဝဲလဖၢဒၢလှၤ လယိဂ့ၤဘၢဝ့ၢ်တၢ်, မ့ၢ်န္ၤအခိၢ်ယိလါအမူဝ့ၢ် အဘူအဘၢအကျိၤ ဆၢလၢအကြၢးဒိၢ်နူဘၢဝ့ၢ်နီၤ နူဘၢဝ့ၢ်ဝ့ၢ်အှၤ. အဝ့ၢ်မၤဂၤၤအဖိ လၢဆၢဖံၣ်အမူမၤအီၤအဖၢၤလါနၤ လၢအဖိဝံၢ်လခါဆၢလၢၤဆၢနၣ်မ့ၢ်အှၤ.

အကန့ၤအဝ့ၢ်ကီၤကီၢ်အဖိလဖၢဒိၢ်ဝ့ၢ်, ဖိခွါဝံၢ်ဖှ, ယဘၢၤလၢၤထူ ထီၢ်မီၢ် အီၢ်ဝ့ၢ်နံၢ်စိၤ, ယဝၢ်နူအလၤအကျိၤ နဝံၢ်ကအမူပၤခူၤနၣ်ထံၣ်, ယဘၢၤလၢၤထူနီၤ လၢနဝံၢ်ဆံၣ်ဆံၣ်အခါတၢ်, ဘီၤယီၤအီၢ်အနံၤကဆံၢ်ဘျဲ, ဘူၤထူနံၢ်ဆံၢ်ယူၤ, ယဝၢ်နူ အလၤအကျိၤ အမူပၤခူၤနၣ်ထံၣ်, ပှလၢအဒၢနူဝ့ၢ်နီၤ ဖါကဖှၤလၢ(ကတဝၢ်)ဖိၤဖုလီၢ်.

အဖိခွါယဲၢ်ဂၤလူ မ့ၢ်လၢအအဲၣ်ဒိၢ်ဆီၢ်နူဘၢထီၢ်လဖၢအကျိၤ, လီၤအမူပၤ ခူၤဘီၤထူဖံၣ်ဝံၢ် ထၢၤပုၤယၢလီၢ်. လါနၤဒၢနူဆၢနၣ်မ့ၢ်အှၤ. လါနၤထီၣ်ဆၢဆၢၤလၢၤ ဂီၤ ဖံၣ်လဖၢဂဲၢ်ဘီၤထူဒိ ဆၢထံၢ်ဆၢဘီၤလဖၢမဲၢ်ထူဝ့ၢ်, ဝူထူဝၢထူဝ့ၢ်အမူနံၤနံၤ အဖီၤခွံၤတၢ်, နူဘၢကျိၢ်စူၤအမူနံၤနံၤအဖီၤခွံၤ အီၤအစၤလဖၢအဖၢၤနီၤ ထီၣ်နီၤကကျၢ

ဖါကီၢ်ဝ့ၢယီၤ ကီၤကီၢ်အဖိခွါယဲၤဂၤလူၤ ဒဲဒီၣ်ထဲၣ်ဘၣ်ထဲၣ်ဝ့ၢထံၤထံၤကျုၢ်ကျုၢ် ကယဲ ဆၢလၢအဝ့ၢဝံၢဂဲၤထဲၣ်မၤဘၢဝ့ၢလၢဖၢနီၢ်လီၤ.

ဖိၢလဖၢလၢအခ့ၣ်ဘိၣ်ထူၣ်ဂ့ၤခိၢ်အကျိၤ, ဆၢထံၤဆၢဘီၤဝံၢဂ့ၤအၢထၢၣ်ဝ့ၢဒဲ ဃူၢ်ထၢၣ်ဘၢထၢၣ်အၢနဲၣ် အဖိၤခွံၤအီၤနီၢ်တၢၤ, ဖိခွါယဲၤဂၤလူၤ လၢအဂဲၤဝဲၤအကျိၤ အီၤဆီၣ် အီၤချဲၢ်ဝ့ၢအၢနဲၣ် နံၣ်ဖိၤခွံၤဒဲအဝ့ၣ်အဘၢဆၢၤလီၤဝ့ၢလၢ ဆၢဖံၤဆၢမၤအဖၢၤနီၢ်လီၤ.

၁. လၢချုံမုဆဲၢ်ထၢၣ်ဒံၤဘၢ
လၢမုထၢၣ်ပမိဒၢ်ရှၢ
ရှၢလၢအဂဲၤထၢၣ်ကီၤကီၤ
ပှၢဖျိၤကီၤဝ့ၢရှၢထုကီၤ.
၂. ထီးမွဲရှၢထုကီၤဂဲၤထၢၣ်
လယံၤဘၢနီၢ်ဆၢဖုၤထၢၣ်
ရှၢလၢအမံၤမၢလၢၤမံၤ
ဂဲထုၣ်ထၢၣ်လၢဆၢဘၢၤပွံၤ.
၃. လၢဆၢမၢ်ဆၢဂဲၤအဂၤ
ခိၢခုၣ်လၢမံၤအီၤကွၢ်ထး
ထိၢဖိၢလံၤဖိၢအဘၢပွံၤ
အဖုၤဘၢဒၢဝ့ၢဘၢအွံၢ.
၄. ဂဲထုၣ်ထၢၣ်ယူၤဝံၣ်ယူၤဝၣ်
လၢဂီၤနုၢ်ခုအဆၢပျၤ
ယူၤဝံၣ်ဝၣ်လၢပံၣ်ခၢ်ဂၤ
ဘဲၢဂူၤဖိၢ်ဂၤနံၢ်ကကၤ.
၅. လၢအံၤလၢအိၤ လီၣ်အၢ်ဃၤ
လၢဆၢလုအၢ်လၢၣ်အဘၤ
အှၢလဝံၢ်လဖျၢလိၢ်နှၢ်
လနံၤအဂၤနီၢ်ဘျဲၤအၢ်.
၆. ရှၢထုကီၤဒုၤနှၢ်ထၢၣ်ပၢၤ
လၢဆၢမံၤဆၢခံၤအကျၤ
အီၤကွၢ်ထးဆၢကျူၢ်ဆၢဘျိၤ
ဆၢဘၢရှၢ်နီၢ်နကဖိၤ.

အလၢဘျၣ် ကဒ့ၢ်လဒုၤနီၢ် လှၤအပှၤအၢအဆၢတဖၣ်, ဒ်သိးလၢ ထွံၢ်မံၤလဒုၤအကျိၤ, အဝဲၢ်သမံၢ်ဝဲၢ် ဒီးမၤလိန့ၢ် အီၢ်ကွၢ်ဆိၤအသးဒဲအီၢ် ကဒုၤလှၤထံးဂီၤ လဖျးမ့ၤအထးဖၢၤ နီၢ် အဝဲၢ်အဆၢကီၤအီၢ်ထၢၤဝဲၢ်လမံၤ လီၢ်. အဝဲၢ်ဂၤဖးဆံထိၤစ့ၤထိၤလၢ ထွံၢ်မံၤကဒၢဘၢဝဲၢ်အဂၤလီၢ်. ထွံၢ်မံၤ လဒုၤနီၢ် ဂဲၢ်လှၤဘူၤဝဲၢ်လၢအအီၢ်တဖၣ် အၢၤစၤကဒ့ၢ်လၢအဘၢဂၤဖၤဆံထိၤစ့ၤ ထိၤ အဂဲၤလီၢ်. ကဒ့ၢ်စံးဆၢၤထဲၤလၢ အယဲၤထဲၤဘၢဆၢဆူၢ်ဒဲ ဆၢဆူၢ်အ နၢ်ဘုၤထၤ အီၢ်ထးဝဲၢ်အဂဲၤအကျိၤ ဘၢဂၤဖၤဝဲၢ်ဘဲၢ်နီၢ်တဖၣ်, အၤယါဒီးထွံၢ်မံၤလၢ အှၢ်ဒ့ၢ်လၢကအှဲၢ်သးဆၢၤ အဲၤကွၢ်ထ့ၤ ထၤခွံၤဆၢဆူၢ်အနၢ်အဂၤလီၢ်.

ထီးနီၢ်ကကျၢ ထွံၢ်မံၤသးကဲၤလဒုၤ ကီၤထၤဂူၤလၢအသးခံဖၢၤ လၢကလှၤ မၤအသးဘဲၢ်ကအဲၤကွၢ်ထ့ၤထၤခွံၤ ဆၢဆူၢ်အဝီၤဂီၤ ကအဲၤပဲၤထၤကဒ့ၢ်အခၤ ထီးကဒ့ၢ် ဝံၢ်နီၢ်လီၢ်. လိနၤကဒ့ၢ်လၢအကီၤဒ့ၢ်လဒုၤ လၢအထုၤဒုၤထုၤသးအဖၢၤနီၢ် ထွံၢ်မံၤထီးအလှၤဘူၤလၢအခၤတဖၣ်, မၤအသးဘဲၢ်ကဒုၤနဲၢ်အခၤလၢအဘၢဆ့ၤထဝဲၢ် နီၢ်ဂီၤ မ့ဲအထၢၤထွံၢ်မံၤအခိၢ်ဆၢခိၤထံ ထီးအဂဲထုၤထဲၤလနူဘၢဝဲၢ်ဂီၤ အဝဲၢ်စဲၤဖိၤဖျး ခွံၤအသးလီၢ်.

၁. ဘ့ၣ်ပယံၤနီၤပကၡိၤ
ဆၢကၢ်ဆၢဂံၢ်ပမိဖိ
အီၤယံၤအီၤၡိၤ လစီၤပး
ဒုးအီၤထၢၣ်ဂ့ၤဘၣ်အဝဲၤ.

၂. ဘ့ၣ်ပယံၤၡိၤ အီၤဘၣ်လီၤ
ဆၢအပၢၤမိကဲၤပှံၤဒီ
ဂဲၤဘၣ်လအီၤလၤဂူၤဂၤ
အီၤဒၣ်ထီၣ်ပဒိၣ်ပကျၢ.

၃. ပဆၢၤယီၤဘ့ၣ်ဝံၤလၢပီၤ
ဒုးဒၢအအၤမိစဲၤဖျိ
ဝံၤမုအထုဘ့ၣ်လၢပှၢ
ဘၣ်ဆၢဘိၣ်ခါယီၤဝ့ၢ်ဒၣ်.

၄. ချိလၢအီၤစဲၤလစီၤဒၣ်
မိကဲၤဘၣ်ခိၣ်ခ့ၢ်အဆၢ
အီၤလၢပီၤဝုၤထံးထဲၤဝၤ
ကဲၤထၢၣ်ထဲၤဆၢဂဲၤဆၢဘၣ်.

၅. ဆၢယံၤဆၢၡိၤဘ့ၣ်အီၤဝံၣ်
မၢဆမံၤထံၤဝ့လၢဝံၣ်
ဆၢယံၤဆၢၡိၤဆၢဘၣ်လီၤ
မိဒုၣ်အီၤထၢၣ်ဆၢဝၤထီၤ.

မၤလိၤယိၤ – ၁၇

၁. *ဆၢချဲၤဖျိၤလဖၢယီၤ အခီၤပယီၤမဲ့ဆၢနီၤလဲၤ.*
ယံၤၡိၤ, စီၤပး, ဘၣ်လီၤ, ဝုၤထံး, ထံၤထံၤရုၤရုၤ, ပုၤဖၢၤ, စ့ၤမိၤထိၤမိၤ, ခုၤဘိၤ ထၢၣ်, မၤဂၢၤ, အၢဒီၤ, ဖံၤအၢမၤဂၢၤ, ဖျၢမှၤ, ဆံထိစ့ၤထိ, အဲၤကျုၤ, ဘိၤခါ.

၂. *စံၤဆၢၤဆၢဘ့ၣ်စ့ၤလဖၢယီၤဆံၤ.*
(၁) ရှၤထုဂီၤနီၤ မွဲရှၤပၢလဲၤ. ဂဲထုၤထခီၤလဲၤ.
(၂) ရှၤထုဂီၤအဆၢနဲၤ မွဲဆၢနီၤလဲၤ.
(၃) ကွၢ်ဖျိၤထုၤရှၤလၢနဝ့ၤယၢလၢဖျိၤလခီၤဆံၤ.
(၄) ကဝ့ၤနီၤ ဆၢဒီၤဝ့ၢ်ဘဲၤဝ့ၤလဲၤ.

(၅) ထွံမံၤအသ့အသးအီၤ ဘၣ်ဒ်လဲၣ်.
(၆) အလၤအီၤထီၣ်နီၤ တၢ်ကိၢ်ဒ်ကိၢ်ဘၣ်နီၤ မၤတၢ်ပှၤဘၣ်ဒ်လဲၣ်.

၇. ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ချံၢ်ဖျိၣ်လၢဖးယီၤ လၢတၢ်ချံၢ်ဖျိၣ်ဆံၤ.
မံၤ, ဆၣ်, ဒ့ၢ, ဒံၢ, ရှိၤ, ဖိၤ, လိၤ, နိၤ, ကျၢၤ, ကျိၤ, ဘျံၤ, ဖျံၤ, ဝံၤ, ဖံၢ, မုၢ.

တၢ်မၤလိ - ၁၈

တၢ်ဒိၣ်လီၢ်တၢ်မၤလိဖိအမံၤ လၢအကြၢးဒုးသ့ယၢဓ္ဓၢ
(တၢ်တၢၤ, တၢ်ခိ, တၢ်ဂီၤ, တၢ်ထံၣ်တၢ်ဘီ, တၢ်ဖိၢ်တၢ်ပါ)
(ဗဟုသုတ)အဂၤ

တၢ်ဖး - ၁၈

လၢချုၤလၢလံၤနံၤလံၤလၢ လၢအီၤထီ ဒံးဘၢဝ့ၢနီၤ ပှၤဒၢ်လၢဖျိၣ်ဖျိၣ်လၢဖၤ, မွဲအယိနၣ်တၢ်မၤအသး လၢအနၣ်အပိၣ်လၢ နူၤခွၢအဖၢၤဂီၤ မွဲအထိးနၣ်ထၤ, တၢ်ခိ, တၢ်တၢၤ, တၢ်ဂီၤအသိ အမုနံၤမုၤဘၣ်လၢဖးနီၤ လီၤ. နၢ်ဒံမံၤဒံ တၢ်ထံၣ်တၢ်ဘီၤ, မဲထၢ်ကဲ ထၢ်ကဲထီအသိ, ဒံၢ်လၢလၢၤပွံအသိ, ဒံၢ်ဒံ ဒိၤဘၢ, ဝၢထၢ, ရှါထၢ, မံၢ်ထၢ, လၢၤပွံလၢဖး နီၤ တၢ်အထိဒံအၢ်လဲၤအသးလမံၤလါလါနီၤ ဘၢတၢ်ယိနၣ်, ထိးနၣ်ထိထီပိၤဝ့ၢ လၢနံၤ ဆံၤ လၢၤယံၤ အထးဖၢၤနီၤလီၤ.

ဘၢဆၢၤယိၣ်န့ၣ်ထၢဆၢၤထံၣ်ဆၢၤဘိၤ ဆၢၤအအဆၢၣ်အထီဒံ ဆၢၤမၤအၢၤ လဖၢ ကမံၤဘၢကမံၤအဝဲၤနီၤ ဆၢၤယိၣ်န့ၣ်ထၢဆၢၤဖိၤဆၢၤပါလဖၢ ဘၢထိၤဝံၤ, ဒ့ၤဝံၤ, ဃၢဝံၤအ့ၤလဲၤအၢၤလဖၢနီၤဆ့ ဘၢဆၢၤတတၢ်တမိၤဝ့ၢလၢၤပှၢ်အဝ့ၤအၢၤဖၢၤဒဲ ပှၢ်ဝံၤအီၤကၠၢဝ့ၤၤလၢၤဆၢၤဆၢၤ, ဆၢၤခိ, ဆၢၤဂီးလဖၢ အဆၢၤချံးအ့ၤလဲၤအၢၤ လဆၢၣ်ဘၢလဆၢၣ်အဝဲၤနီၤလီၤ. လၢၤနီၤအမ့ၤယၢ မ့ဲအယိၣ်န့ၣ်တတၢ်ထၢ လၢၤအီၤဖှိၤ ထ့ၤဝ့ၢ, လၢၤထဲၤခံၤလၢၤဝ့ၢ, ပွန်ၤပွၢ့လဲၤ, ထီးအဆၢၣ်အထီခ့ၤထဲၤလဝၣ်ဘၢလဝၣ် ဒဲဒုၤကဲၤထ့ၤဝ့ၢလၢၤ လနံၣ်ဘၢလနံၣ်, လလၢၤဘၢလလၢၤလီၤ. လၢၤလၢၤကဘၣ်အထး ဖၢၤ အနံၤအဝၣ်အီၤကၠၢဝ့ၢဆံၤအ့ၤလဲၤ ဒဲလနံၣ်အထးဖၢၤအီၤကၠၢထဲၤဝ့ၢ ပွန်ၤပွၢ့လဲၤ အဝဲၤလီၤ. လၢၤနီၤအမ့ၤယၢ ဆၢၤယိထ့ၤ, မုဝံၤလၢၤဝံၤဒဲအဝ့ၢဝံၤအဆၢၤလ့ၤပဲၣ်အဖှိၤ လဖၢနီၤဆ့ ဆၢၤယိထီးန့ၣ်မၤလိၤဝ့ၢလီၤ. ထီးနံၣ်ဆၢၣ်ဝၤထဲၤအထီ အ့ၤလထ့ၤဘၢၤဘၢ တၤ, မ့ဲအမၤပွၢၤထ့ၤထဲၤဝ့ၢဒၢနီၤလီၤ. ဆၢၤတတၢ်ဘၢယီၤဝဲၤ လၢၤနံၣ်ဆံၢလၢၤယံၤအဖၢၤ လၢၤခဲၣ်ဆၢၤဒုၤကဲၤထ့ၤထဲၤ လံၤနံၣ်လံၤလၢၤလၢၤပဒၢဘၢဘၢမုဆၢလနံၤယီၤအဝဲၤလီၤ.

ဆၢၤခံၤအနၤ လၢၤလၢၤအဆၢၤဖၤ လအီၤဘၢအထီနီၤပအ့ၤယိထ့ၤလၢၤမူၤဖိၤ ဖ့ၤတၤ, ပမိဒၢဘၢရှုခမျံးလဖၢ, လၢၤ အအီၤဝ့ၢပံၤလၢၤမူၤဖိၤဖ့ၤနီၤလီၤ. ရှုလနၤ နၤအဆၢၤဖၤအီၤဖှိၤဝ့ၢ ဖံၤဖံၤလ့ၢလ့ၢတၤ, အလနၤနီၤ အဆၢၤဖၤနီၤ ခဲဖၤထ့ၤဝ့ၢ ယုၤ ယဲထံၢကျၤဂ့ၤမၤဒဲ လနၤနၤမ့ဲအခဲဖၤထ့ၤ ဝ့ၢထုဆၢၤလီၤ. ဘၢလဘျၤဘျၤ ပှလၢၤဖှိၤ လံၤလံၤလဖၢ, ထီးမ့ဲဘၢလၢၤလၢၤအီၤထိ အထီ, မုနၤလၢၤဆၢၤခံၤအခၢ အဝ့ၢဝံၤစူၤ ကီၤအၢၤ ယိထ့ၤစိၤလၢၤမူၤဖိၤဖ့ ဒၢဘၢရှု လဖၢတၤ အဝ့ၢဝံၤဖှိၤနှုလဖၢနီၤအမံၤဒဲ လီၤထဲၤဆၢၤလၢၤအဘၢထ္ဘၢရှုလဖၢနီၤအဝဲး လီၤ.

ပှၤကီၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဝဲၤလၢအမၤလိၤယိၤရှ့လၢအဂၤနီၤ စံးဝဲဒၣ် ရှ့လၢပဒၣ် လၢပမ့ၢ်ဒၣ် ဒ့ၣ်ဝဲလၢအနီၤ အီၤဝဲဖိးဘိး ပူၤထီၣ်ဖျါတၢ်, အ့ၣ်ပယိလၢနွံၤလဲမ့ၢ်နီၤ ပမိ ဒၣ်ဘၣ်ရှ့အဖျိၣ်အဘၣ်လထီၣ်လီၤ. ဆၢလၢရှ့လၢ အီၤဒ်အဆၢဖၣ်ဒၣ်ဝဲ ဘၢမ့ၢ် အဘိနီၤလီၤ. ရှ့လၢပဒၣ်စီၤဘၣ်အဆၢဖၣ် ဖံဖံလှၣ်လှၣ်နီၤ မ့ၢ်လၢအအီၤဝဲယဲၤယဲၤ လၢယၢ ယဲၤယိလှၣ်အကွီၢ်နီၤလီၤ. ယံၤယါရှ့အလွဲလၢပဝ့ၢ်ယၢဝဲနီၤ မ့ၢ်ဒၣ်အဘွၤလီၤ. လိနၢ်ရှ့အလွဲ လၢထံးလၢဆ့ၣ်နီၤ အဘွၤ, အဝီၤ, အဘၣ် ဒ်အလၢလီၤ.

ရှ့လၢပှၤဖျိၣ်ဖိၣ်ဘ့ၣ် ဖျိၣ်ထၣ်ဝဲအမံၤနီၤ အီၤဝဲရှ့ခိၤတၢ်, အဝဲလၢအနီၤ မ့ၢ်ဝဲ, ရှ့ကဆၣ်, ရှ့ထူကိၢ်, ရှ့ထူဂၢ, ရှ့ဒိၣ်မု, ရှ့ဖိၤပွၤဖိၤအဂံၤထုၣ် ဒ်ရှ့လံၤခၢ် လၢအလီၤ.

မၤလိၤယိ – ၁၈

၁. ထီးနံၣ်ထၢ လံၤခဒိၤဒဲ ဆၢချဲၣ်ဖျိၣ်လၢအယိၤ ဒ်အခီၢ်ပယိၢ်မ့ၢ်ဆၢနီၤလဲနီၤဆံး.
လံၤနံၣ်လံၤလၢ, ယိနံၣ်, နံၣ်ပီၤ, နၢ်ခွၢ်, ဆၢထံး, ဆၢဘိၣ်, လၢပွံၤ, ရှါထၣ်, မံၢ်ထၣ်, ထၢၢ်နံၣ်ယၢ, ချံၤအဘၣ်, လၢအီၤထိ, တတံၤတမိ, ထီးနံၣ်, နွံၤလဲမ့ၢ်, ရှ့လှၤအဖျိၣ်, မုပဲၢ်အဖျိၣ်, မူၤဖိးဖှၣ်, ဖံဖံလှၣ်လှၣ်, ယုၤယဲ, ခဲဖၣ်ထၣ်, အလွဲ.

၂. *ခၢ်ကဲၢ်ထၢဆၢချဲၣ်ဖျိၣ်လၢအယိၤ လၢဆၢချဲၣ်ဖျိၣ်ဆံး.*
ဘၣ်, ဝီၤ, ယှၢ်, လၢ, ဒၢ်, ခဲ, ဆံၣ်, ကွၢ်, ဆၢၣ်, ခၢၣ်, ဒၢၣ်, တုၤ, ခုၣ်, ဝုၣ်, ကွံၤ, လှၤ, ပဲၣ်, ပျၤ, ပျီၤ, ဖျိၤ, ဘျိၤ.

၃. *ခၢ်ဖျိၣ်ထၢဆၢလၢအယိၤအဂံၤဆံး.*
(၁) ရှ့ကဆၣ်
(၂) ရှ့မ့ၢ်ကိၢ်
(၃) ရှ့မံၢ်ဂီလီၤဒၣ်
(၄) လၢဂံၤအဘၣ်
(၅) ရှ့ဒိၣ်မု
(၆) ဖိၤပွၢ်ဂံၤထုၣ်
(၇) မူၤခိၤ, ဂၤခိၤ

ဆၢမၤလိၢ် – ၁၉

(ဆၢဒိၣ်လီၢ်ဖှၢ်ဖှၢ်ရှ့ရှ့)

ဆၢဖိ – ၁၉

က. ပှၤဖျိၣ်အဆၢယၢၤဘၢမၤနဲၤဖိၢ်သၢ

၁. ဆၢ့ဖိၢ်ပံၣ်ဆၢ့ဖိၢ်ပံၣ်
ဝ့ၤအၢ့အဆၢလၢမီၤနဲၣ်ထံၣ်
ဒၢနူစူၤလဲၣ်
အၢ့မိၤဝ့ၢလၢအနိၣ်ဖးထံၣ်
နံၣ်ထၢ့ဝ့ၢမိလံၤမိလံၤ
အစူၤလၢ့ထူ့လၢ့မါပံၣ်.

၂. ထိၢ်ဆၢ့ကလု့စီၤခိၢ်, အမိဒိၢ်
စဲၤလၢ့ဂၢ့လၢဖျိၢ့ဒိၢ့ခိၢ်
အဖါရှးအမှၤ, ထံးအနိၣ်စူခၣ်စူခၣ်
နီၢ်ထိၤဘဲ့သ့ၢ့နီၢ်လီၤသၣ်
ဘဲ့သ့ၢ့အီၢ်လၢအဖၢ့လၤ.

၃. ဆွၢဖိၢ်ဇ့, ဒ့ၢဖိၢ်ဇ့
ထံၢလၢၤဘံၣ်နအီၢ်ခလဲၢ်
နီၢ့လၢၤဘံၣ်နအီၢ်ခလဲၢ်
ထံၢလၢၤဘံၣ်ယအီၢ်လဲၢ့ဆူၣ်
နီၢ့လၢၤဘံၣ်ယအီၢ်လီးဆူၣ်.

၄. နးဘၢ့စူၣ် နးဘၢ့ခၣ်
ဆၢ့ဖိၢ်အမှၤဘျိၢ်ဝံၢ့ဝၢ့
ယူၤလၢ့.

ခ. ပှၢ်ဖျိၣ်အဆၢချုးဒီးလၢၤလၢဖၢ

၁. ခးနံၤဘံၣ်အဆၢၣ်ဆှၢ်ယဲၢ်
သးဘၢရှၣ်လၢၤဆၢလှၢ်ဆၢထဲၢ်
သးပွံၢ်ထၢ် ထီးဂၢၢ်ထီၢ်ချိၢ်ချဲၢ်.

၂. ချံၢ်ထူဖး, အပွၢ်အၢ

၃. စူၤလၢၤလီၢ်, ထုၤလၢ်စူၢ်နူ
ခၢ်လၢၤလီၢ်, ထုၤလၢ်ခၢ်နူ.

၄. ထုးဂ့ၢ်လၢအဒံၢ်, ရှၢ်ဂ့ၢ်လၢအဖိၢ်

၅. ထိၢ်အှၢ်ဒူၢ်စဲၤနူဖျါ

၆. ထီးမိၢ်ပွဲမၢၤခါဟၢ်

၇. ပမိၢ်ဆၢယီၢ်, ပခိၣ်ဆၢကၢ်

၈. ပအၢ်ပိးလၢၤအွံၢ်, ပမံၢ်ပိးလၢၤလၢၤ

၉. ဖၢၤသးအှၢ်မၢဘၢခုၤခဲၢ်
အှၢ်ခ့ၢ်ယၢဒိးကျူၢ်လၢ်ဆဲၢ်.

၁၀. ယၢထုၤဘၢလၢၤခူၢ်

၁၁. ယၢအဲၢ်ခွၢၢ်ဖျူၢ်လၢ်လဘံၢ်
အၢ်ခွၢထဲၢ်နးနံၢ်
ဆၢၢ်ထိဂ့ၢ်လၢနခွံရှိၤ
လဆိၤသးလနူလၢၤနးဆိၤ.

၁၂. လချူၤအီၤအှူၢ်ရှၢ်, လချူၤချဲၤဆိၢ်မိၢ်

ဂ. ပှၢ်ဖျိၣ်အဆၢရှိးရှါလၢဖၢ

၁. နကျူၢ်ယၢၤယယးဒံၢ်လၢၤကူၢ်
နအှၢ်မၢၤယဖိၢ်စအှူၢ်.

၂. ဘံၢ်ဘိၢ်ကူၤ, ကူၤဘိၢ်ယၢ, ယၢဘိၢ်ထံၢ.

၃. ယူၤလၢအဒံၢ်, ဆီးလၢၤလၢအနိၢ်.

၄. အမိၢ်ဘၢ, အဖိၢ်ဘွၣ်.
၅. အမိၢ်ပှၢ်ဂၤကိၢ်, အဖိၢ်ဖှိၣ်.
၆. အမိၢ်ပှၢ်လၢချူအီၤ, အနီၢ်အီၤနံၤခီၢ.

ဃ. မှမျိၣ်ကီၢ်ဒံၣ်လၢဖၢ

၁.	ကၢ်ကြူၣ်	သခွပ်
၂.	ကံၣ်	လက်ပန်
၃.	ကျူၤကျဲၤ	ပိတောက်
၄.	ခနူၤ	ကံ့ကော်
၅.	ခိၣ်	သရက်
၆.	ချိၢ်	ညောင်ပင်
၇.	ပၤ	မရမ်း
၈.	ပွံ	ရင်းတိုက်
၉.	စနဲၢ	အုန်းနဲ
၁၀.	စၢၤ	ကညင်
၁၁.	စီၤချိၤထံၣ်	ကုက္ကိုပင်
၁၂.	ဆွၤ	ပျဉ်းမ
၁၃.	တဆၢ်	ကနစို
၁၄.	ထၢ	ထမ်း
၁၅.	ဒၢ	မအူ
၁၆.	ဒုၤထံၣ်	သစ်တို
၁၇.	ဒိၣ်ခၢရှိး	ဖြူး
၁၈.	နွ	ပိန်းနဲ
၁၉.	ပွဲၤ	ပျဉ်းကတိုး
၂၀.	ဖိၤ	ကြက်မောက်
၂၁.	မံၤ	သပြေ
၂၂.	ယိ	ငုရွှေပင်
၂၃.	လမူၣ်	လမုပင်
၂၄.	လၢၤ	ရှားဖြူ
၂၅.	လၢဖၢ	နဘဲ
၂၆.	ဝၢလၢၤဒီၢ	ဆန်ဆေးခြင်း
၂၇.	ၦရ	ထိန်ပင်
၂၈.	ၦရအၤ	အင်ပင်
၂၉.	ဘၣ်ဆွံ	ကနစိုး
၃၀.	ဘၣ်ပံၤ	ကြို့
၃၁.	ဘၣ်ဖှိ	သပြုပင်
၃၂.	ဒံၣ်ခၢ	ခါအုန်းပင်
၃၃.	ဒံၣ်ဘၣ်ဒၤ	ကျွန်းဖို
၃၄.	ဒံၣ်လွၣ်ဘနၢ	ဘောစကိုင်း
၃၅.	ဘၣ်ခိၢ	မနိုသြသ
၃၆.	ဒိၣ်ဖံၣ်	အုပ်ရှစ်
၃၇.	ၦနၤချိၤ	ဆိတ်ချေး
၃၈.	ဒ့ၣ်	ကွမ်း
၃၉.	ထိၤနါ	ဆင်နင်းသရက်
၄၀.	ဖှိၤ	အုန်း
၄၁.	ဘီၢ်ကွံၤ/ဒံၣ်ပဒူၣ်	ကျိုးပင်
၄၂.	ပယံၢ	ကျွန်း

၄၃. ဖံစလီၤ — မိုးမခ
၄၄. မၤချိၤ — မချိး
၄၅. ယၤယူ — တောရပင်
၄၆. ရံၣ် — ပေ

(င) ပှၤဖျိၤအကိၢ်လဖၢ်

၁. ကိၢ်ခိၢ်နိၢ် — မုန့်ဟင်းခါး
၂. ကိၢ်ဒံၣ်ဖိၢ် — မုန့်လက်ဆောင်း
၃. ကိၢ်ဖိၢ် — မုန့်စိမ်းပေါင်း
၄. ကိၢ်ဖျၢၤကူၤ — မုန့်ပျားသလက်
၅. ကိၢ်ရိၤလၢၢ် — မုန့်လေငွေ
၆. ကိၢ်သၣ်ဆွံၢ် — ဌာပနာမုန့်
၇. ကိၢ်အယၤ — ဌာပနာအဆာ
၈. ကိၢ်ဒ့ၢ်ဒံၢ် — သာဂူ
၉. ကိၢ်ဆ့ၤ — မုန့်ဆီကြော်
၁၀. ကိၢ်ဘၢၤ — မုန့်အိုးကင်းကပ်
၁၁. ကိၢ်ထၢဖိၢ် — မုန့်ဆပ်ချိး
၁၂. မ့ၤဒ့ၤ — ခေါ်ပြင်
၁၃. ကိၢ်ဘျၢအီၤ — မုန့်ဗိုင်းတောင့်
၁၄. ကိၢ်ထၢထံ — ကဒတ်မုန့်
၁၅. ကိၢ်ထၢ့ဘၢ — ထန်းသီးမုန့်

စ. ဆၢဒိၣ်ဆၢလၢဒဲ ဆၢဍူၢ်ဆၢဘၢ

၁. ကၠၤဝ့ၤ — ရုံးပတီ
၂. ကီၤတ့ — ပဒတ်စာ
၃. ကျၤမ့ၤဆွံၢ — ကျိုးအာညွန့်

၄.	ကၠိၤၥၢ	အာလူး
၅.	ခနဲၤဒိၤ	ဒန့်ဒလွန့်
၆.	ခဲၤခီၤၥၢ	ဓောင်းလျား
၇.	ဂီၤကလၤ	ကဇွန်း
၈.	ဂီၤဒိၤ	ကန်စွန်းရွက်
၉.	ထ့ၤမုၤယီၤ	ကဒတ်ညွန့်
၁၀.	ဒံၤလံၤ	သပွတ်
၁၁.	နၢဝံၤ	ကလော
၁၂.	နုၤဘဲၤဆဲၤ	ချဉ်ပေါင်
၁၃.	နးကၤ	မာလကာ
၁၄.	နဲၤထံ	မြောက်ဥ
၁၅.	ဖှ့	ကြက်ပေါင်
၁၆.	ဘၤဘၢ	ပဲပုဇွန်
၁၇.	ဘၢဘီၤခိၢ	ဂေါ်ဖီ
၁၈.	ဘၢခိၢဖီ	ပန်းဂေါ်ဖီ
၁၉.	ဘဲၤတလိၤ	ပဲစောင်းလျား
၂၀.	ဘုၢကျၢ	ပဲစိမ်းငုံ
၂၁.	ၥရံဒူ	စရစ်ရိုး
၂၂.	ၥၤဝံၢၥၢ	ရှောက်သီး

ဆ. ဖီၢလၤဖၢ

၁.	ဖီၢဆၢဆူၢ	နှင်းဆီ
၂.	ဖီၢမုမ့ၤ	နေကြာ
၃.	ကၢစီၤပၤ	တရုတ်စကား
၄.	ဖီၢမွံၤရှၢ	သဇင်
၅.	ကွဲၤတူၤ	ဆပ်သွားဖူး

၆.	ဆၢလှၢ်	ကဇမ်း
၇.	ဖီၢ်ဆၢထံး	ကြက်မော်
၈.	ဖီၢ်ယၢ	နှင်းပန်း
၉.	ဖီၢ်မှၤအဲၣ်	နှစ်ကူးပန်း
၁၀.	ဖီၢ်ထိၣ်ထီၣ်	ကြောင်မီးတူ
၁၁.	ဖီၢ်မှၤဘိၤ	စကြာပန်း
၁၂.	ဖီၢ်စပွၤ	ဇီဇဝါပန်း

၈. ရူၤဝဲၤရူၤဖိၤ လၢဆၢဖံၣ်ဆၢမၤအဖၢၣ်

၁.	ပှၤမၤကျၤ	ဒါးမကြီး
၂.	ပှၤဖၣ်ထီၢ်	ဒါးရှည်
၃.	နၣ်	ဆောင်ဒါး/ဒါးမြှောင်
၄.	ပှၤကျၣ်လၤ	ငှက်ပျော်လက်ချဒါး
၅.	ဖၤဒီၤ	ငှက်ပျော်ချဂိုက်
၆.	ကွၤ	ပေါက်ဆိန် + ရဲဒင်း
၇.	စၣ်ခုၢ်	တူ + လက်ရိုက်
၈.	ပှၤချိၤ	တူရွင်း
၉.	ဆွး	တူရွင်းပြား
၁၀.	ကွၢ်ခုၣ်/ဖျၢ်ခုၣ်	ပေါက်တူး
၁၁.	ဖၤ	လုံ
၁၂.	မံး	မိန်း
၁၃.	ကီၤတရဲၢ်	ကပ်ကြေး
၁၄.	ပနဲၢ်ဘိၣ်	ကွမ်းညှပ်

ည. ဝံၣ်မွံၤဖၣ်စၢၤလၢဖၢ

၁.	ပွံၢ်	ကျပ်နိုး
၂.	ဖှိၤဒံၢ်	ဓာဒီပွိုလ်
၃.	ဝံၣ်ဆူ	ကရဝေး
၄.	ကဒၢ်ရၢ	သစ်ကြပိုး
၅.	ကူၢရဲၣ်/ကၢၣ်ဝဲ	လေးညှင်း
၆.	ဖိၤခၢၣ်ဒွၢ	လင်းနေစွန်း
၇.	မၤအဲၢ	ဖာလာ
၈.	ကီၤလှၢ့ဝံ	နလိမ်ကျော်
၉.	ဖီၢကွဲၣ်ခီၢလၢၤ	ကန့်ဘလူ
၁၀.	အံၢ့ထံ	ဂျင်း
၁၁.	တမၢၣ်ပျၢ်	ကြိမ့်မန်
၁၂.	ပံၤကဒဲၤ	တောက်တာ
၁၃.	ငုၤ	ရှိမ်းခို
၁၄.	မရဲၢ်ဝဖီၤ	ဆင်တုံးမနွယ်

၅. မှၦျိၣ်အဆၢဝံ, အဆၢထီၢ, ကီၢ်မုနံၣ်မုဝၢ, လၢအမံၤလၢဖၢ

၁. (ဆၢဝံ)

(၁)	ဒုၢ် (လၢၢ)	၁
(၂)	ဆံၢ	၁၀
(၃)	ယၢ်	၁၀၀
(၄)	ထီၢ	၁၀၀၀
(၅)	လၤ	၁၀၀၀၀
(၆)	ကူၤ	၁၀၀၀၀၀
(၇)	ဒွၤ	၁၀၀၀၀၀၀
(၈)	ဘၢ်	၁၀၀၀၀၀၀၀

၂. (ဆၢထိၣ်)

(၁) လစူၤမူ
(၂) လစူၤယၢ
(၃) လစီၤ
(၄) လထၢ
(၅) လထၢ့
(၆) လဖျါ
(၇) ဂီကံၢ်လၤ
(၈) လချၢ
(၉) လခွံၤ
(၁၀) လမံလၤ (၁၆)ခွံၤ
(၅) ဘၤဝံၤ
(၆) နံၢ်ဘၤဖၢ့
(၇) ယဲဘၤ
(၈) လရွၤ
(၉) လရွၤနံၢ်ဘၤဖၢ့
(၁၀) နံၢ်ရွၤယဲဘၤ
(၁၁) ယဲရွၤ
(၁၂) လဖး
(၁၃) လမၢ့
(၁၄) အခံၤလယၤ

၃. (ဆၢတံၢ)

(၁) လကူၤ
(၂) လစလဲၢ (နံၢ်ကူၤ)
(၃) လံကူၤ
(၄) လတလိၤ
(၅) လံတလိၤ
(၆) ဖဲၢ်နုၤ (ပီၤတလိၤ)
(၇) လနုၤ (ကတၢ့) နံၢ်ဖဲၢ်နုၤ

၄. (ဆၢခံၤဆၢ)

(၁) လတွဲၤ
(၂) လဝံၤ
(၃) လဖၢ့
(၄) လဘၤ

၅. (မုနံၤအမံၤ)

(၁) အတူၤ (တနင်္ဂနွေ)
(၂) အစီၤ (တနင်္လာ)
(၃) အနူါ (အင်္ဂါ)
(၄) ပူၤတပွါ (ဗုဒ္ဓဟူး)
(၅) ပြိပတံၤ (ကြာသပတေး)
(၆) အဝၢၤ (သောကြာ)
(၇) ဝံၤဝီၢ (စနေ)

၆. (လၤအမံၤ)

(၁) ထဲၢ့ခူၤဖိၤ (ပြာသို)
(၂) ထဲၢ့ခူၤဒိၤ (တပို့တွဲ)
(၃) တဖး (တပေါင်း)
(၄) အတၤ (တန်ခူး)
(၅) လၤယၢ (ကဆုန်)

(၆) လါနွ့ၢ (နယုန်)
(၇) လါပိၤ (ဝါဆို)
(၈) လါခူၣ် (ဝါခေါင်)
(၉) ဆံးမု (တော်သလင်း)
(၁၀) ခတူၣ်ဂီ (သီတင်းကျွတ်)
(၁၁) လါနၢ့ (တန်ဆောင်မုန်း)
(၁၂) လါလံၣ် (နတ်တော်)

(ဖျိၣ်ဆါၣ်အဆၢဖၣ်အခွံၢ)

ယဖျိၣ်ဆါၣ်ယဝ့ၢ်နု့,
ပှလၢအဂ့ၤဒိၣ်ထူ
ယအဲၣ်ဒိၣ်နၤ.
နအဲၣ်ဆၢတိၢ်ဆၢလီၢ်,
ပှမ့ၢ်နအဲၣ်ထီၣ်ဆၢ
နဆၢဂ့ၤတိၢ်မံၤနိၤ
ယအဲၣ်ဒိၣ်မၤ.

၁. ထီးနဲၣ်ဆၢချဲၤဖျိၣ်လၢထၢ်ခီၢ်မၤနဲၤဖိၢ်ဒၢလဖၢအဖၢၤနီၢ် မ့ၢ်ဆၢနီၢ်လဖၢလဲၢ.
ဆၢၣ်ဖိၢ်ပံၢ်, စ့ၤလဝံၢ်, ထိၢ်ဆၢၣ်ကလ့ၢ်စီၤခိၢ်, ဖျိၣ်ဒိၣ်ခိၢ်, ဆွၢဖိၢ်, ဒၣ်ဖိၢ်,
နီၣ်, လိၣ်ဆူၤလဲၣ်ဆူၤ, နးဘၣ်စူၣ်နးဘၣ်ချ့.

၂. ဆၢချဲၤဒိၤအဖၢၤ ဆၢချဲၤလဖၢနီၢ် အခီၢ်ပယီၢ်မ့ၢ်ဆၢဘါဒ့ၢလဲၢ.
ချၢ်ထ့ဖၢ်, မီၣ်ဆၢ, ခီၤဆၢ, အဒံၢ, ခ့ၢ်ခဲၣ်, အွံၢ, လၢၤ, ထ့ဘၢလၢၤခုၣ်,
ထုလၢၣ်လနူ, မၤခါပၣ်, ဒၢရှၤပွံၢ, ထိၢ်ချိၤချဲၤ, နးဆိ.

၃. ပှဖျိၤဆၢရှိၤရှါလဖၢနီၢ် နဒ့ၢယၢဒံၢ်ပွပဒ့ၢလဲၢ.
၄. ပှဖျိၤအဆၢကီၢ်လဖၢ, ကီၢ်လဖၢ, ဖီၢ်လဖၢ, ဒံၣ်ပွံၢဖၢစၢၤလဖၢနီၢ် နဒ့ၢယၢဆံၢ်
အၢလဲၢ. ဆၢလၢလပၢဒံၢ်ဘၢလဖၢ မ့ၢ်ဆၢနီၢ်လဲၢ.
၅. ပှဖျိၤအဆၢထိၢ်, ဆၢခံၣ်, ဆၢဝံလဖၢနီၢ် နဒိၤယံၢယါဆံၢ်အၢလဲၢ.

ဆၢချဲၤဖျိၣ်အခီၢ်ပယီၢ်လနူၤ

က ဒဲ လ	=	မွဲဆၢဝံဆၢနူ ကဒုၤ(လဒုၤ) ကဂၤ, လဂၤ
အၢ့ဂ	=	ကြိုဆို
အၢ့လၢ	=	ဆဲဆို
အၢ့ပ	=	ရှာဖွေ
အၢ့ယိၢ ယီၢ်ဝဲၤ	=	မွဲဆၢချဲၤမီၣ်ပီၤ စိုးရိမ်ခြင်း
ရှၤဒၢၣ်	=	ခဲသတ္တု
ပဲၤဖ	=	ကွဲအက်ခြင်း
ပဲးဘဲၣ်လၢၤဒၢ်	=	အောက်ဆုံး/ပြားချပ်ခြင်း
ခူၤလၢၤ	=	စပါးနှံထွက်ခြင်း

ခရဲၣ်	=	တလင်း
ရုံ-အထံၣ်	=	ပေပင်
ဖံၣ်ထံၢ်ဝံ	=	ပထဝီ
ၥရှူ, ဥူပွၢ်	=	ပုလိုင်းကြီး
ဆၢခဲၢ	=	ဆၢအလၤလၢအအူၣ်ဒူၣ်ခံၣ်ခဲၢမှအဆၢဖးလလၢ် ဘၢဝ့ၢ
စၢ်ကဝၢ်(ထိၢ)	=	ဝံပိုငှက်
ဆဲၢ်ထၢ်	=	ထောင်ထားသည်
ကျၢ်လံၤ, ကျၢ်လံၤ	=	စွန်ငှက်လာသောအခါ ခြောက်လန့်ပြီး ကြက်ငယ်တွေဝေကုန် လူကဩလောအသံ
ဘံၢ်မၤၦိၢ်	=	မူးယစ်ဆေးဝါး
ချံၤကျိၢ်	=	အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံထင်ပေါ်ရန် အကျဉ်းချုံးပြန်လည်ပြောပြခြင်း
ဝီၤချၢဝီၤချၢ	=	နားသိုးကြီးဒေ့ရန် မန်ဖီအော်သောအသံ
ကျဲၢ်	=	သပ် (ရိုက်ထားသောအရာ)
ပြံၤကဒံၢ်	=	သေးငယ်လွန်းသောအရာ (မြူ)
ပြူၤပြူၤ	=	အတူတကွ/ အားမာန်ဖြင့်/ တနည်းညီညီညာညာ
ကွံၤဝဲ	=	တဖက်ကမ်း
လၢၤခွၢ်လူ	=	ရေဒီယို
တနိၢ	=	ခြင်ထောင်
ထိၣ်ချိ	=	တောင်စောင်းချောက်ကမ်းပါး
ဆၢမၤလိၢ	=	သင်ခန်းစာ
ဆၢဖိ	=	ဖတ်စာ
မၤလိၢယိ	=	လေ့ကျင့်ခန်း

